

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

The Evaluation of Bachelor Program in Business

Administration, School of Management Science,

Sukhothai Thammathirat Open University

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชพร	จันทร์สว่าง	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
รองศาสตราจารย์ วรณี	ชลนภาสลิติย์	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
รองศาสตราจารย์ ฐาปนา	ฉิ่นไพศาล	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
รองศาสตราจารย์ ศิริธนา	บุญญเศรษฐ์	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
รองศาสตราจารย์ จิระภรณ์	ตันติชัยรัตนกุล	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
อาจารย์ อัจฉรีย์	ลิมปมนต์	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี พ.ศ. 2559

(ประเภทวิจัยสถาบัน)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช
ชื่อนักวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชพร จันทรสว่าง และคณะ
ปีที่แล้วเสร็จ 2560

บทสรุปผู้บริหาร

งานวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554
ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และ
(2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหรือการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้มี
ส่วนได้เสียในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2556
จำนวน 4 กลุ่ม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างและ/หรือประชากร ดังนี้ 1) นักศึกษาปัจจุบัน ที่เข้าศึกษาในปี
การศึกษา 2556 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 6,008 คน
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 376 คน 2) บัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554
จำนวนประชากร 34 คน 3) ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวนประชากร 34 คน และ 4) ประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ในหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวนประชากร 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับ สำหรับนักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต
ประธานกรรมการบริหารชุดวิชาซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนกันยายน 2559 และ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์
เนื้อหา 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มจำนวน 1 ฉบับ สำหรับประธานกรรมการบริหารชุดวิชาที่เป็นคณะ
กรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วยจำนวน 6 คน ซึ่งจัดสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559
และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูล

ผลการวิจัยประกอบด้วย

1. ผลการวิเคราะห์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน
และคุณภาพบัณฑิต ดังนี้

1.1 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของชุด
วิชาในหลักสูตร พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวมมีความชัดเจน ตอบสนองความต้องการของ
นักศึกษา/บัณฑิต และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนโครงสร้าง
ของหลักสูตรในภาพรวมซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีก็มี

ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา สำหรับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรพบว่า ชุดวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความสอดคล้องและเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ขณะที่ชุดวิชาในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาแกนมีความสอดคล้องและเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และกลุ่มวิชาเฉพาะด้านซึ่งประกอบด้วยวิชาเอกการจัดการ การตลาด การเงิน และการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด ตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา

1.2 กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ เอกสารการสอนและการเรียนการสอนในหลักสูตร ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร การวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน พบว่า เอกสารการสอนและการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ขณะที่ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต ส่วนความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตรก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา โดยอาจารย์มีการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 33.33 - 83.33

1.3 คุณภาพบัณฑิต พบว่า คุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชอยู่ในระดับมากถึง 5 ด้านตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต โดยอันดับแรกของบัณฑิตคือด้านคุณธรรมและจริยธรรม ส่วนอันดับแรกของผู้ใช้บัณฑิตคือด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

2.1 การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรเพื่อให้เกิดการยอมรับอย่างต่อเนื่อง ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อเพิ่มชุดวิชาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศ

2.2 การปรับปรุงเนื้อหาชุดวิชาเพื่อให้เกิดความทันสมัยอยู่เสมอและสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีในสังคม ควรมีการเพิ่มเนื้อหาในชุดวิชาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศเพื่อสนองตอบความต้องการของนักศึกษา ตลาดแรงงาน และสังคมซึ่งก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.3 การปรับปรุงด้านการเรียนการสอน ควรมีการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงผู้เรียนมากขึ้น เช่น การสอนทางอินเทอร์เน็ต การใช้ e-Learning ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เป็นต้น

2.4 การปรับปรุงคุณภาพบัณฑิต ควรเน้นผลลัพธ์ของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยอ้างอิงตามคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีปัจจัยหลักที่สอดคล้องกับหลักสูตรและคุณลักษณะของนักศึกษา มสธ. คือ ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา

2.5 การปรับปรุงคุณภาพอาจารย์ผู้สอน ควรมีการนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ โดยอาจารย์ใหม่ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศในเชิงวิชาการ วัฒนธรรมองค์กร และการปฏิบัติการ รวมทั้งการทำงานในสาขาวิชาซึ่งเป็นบทบาทที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานของหลักสูตรและสาขาวิชา

2.6 การปรับปรุงการบริหารหลักสูตร ควรจัดรูปแบบการทำงานโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยส่งเสริมให้กรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง และวางแผนทบทวนหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สำหรับงานประจำควรมีการวางแผนปฏิบัติการล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการจัดการ

ชื่อเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อนักวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชพร จันทรสว่าง และคณะ

ปีที่แล้วเสร็จ 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และ (2) เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหรือการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

ประชากรในการวิจัยคือผู้มีส่วนได้เสียในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มแรกคือนักศึกษาจำนวน 6,008 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างสุทธของทาโร ยามาเน่ จำนวน 376 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กลุ่มที่สองคือบัณฑิต ศึกษาจากประชากรด้วยแบบสอบถามจำนวน 34 คน กลุ่มที่สามคือผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ศึกษาจากประชากรด้วยแบบสอบถามจำนวน 34 คน กลุ่มที่สี่คือประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ศึกษาจากประชากรด้วยแบบสอบถามจำนวน 30 คน และศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการสนทนากลุ่มจำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า (1) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น ทั้งนักศึกษาบัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา/บัณฑิต และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เช่นเดียวกับโครงสร้างหลักสูตรที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายหมวดวิชา ส่วนเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ประกอบด้วยชุดวิชาต่างๆ มีความสอดคล้องและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งนักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่า เอกสารการสอนและการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทำให้ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ในด้านอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น ประธานกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก และสามารถวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนมากที่สุดในการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ และด้านคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตพบว่า คุณภาพบัณฑิตอยู่ในระดับมากทุกทักษะ โดยอันดับแรกคือคุณธรรมและจริยธรรม (2) แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาสาระ รวมทั้งกระบวนการสอนให้มีความทันสมัยต่อสภาพตลาดแรงงานและสังคม โดยเพิ่มชุดวิชาภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ และขยายช่องทางการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา

คำสำคัญ การประเมินหลักสูตร หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

Research Title: The Evaluation of Bachelor Program in Business Administration, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University

Researchers: Assistant Professor Dr.Rochaporn Chansawang and others

Year: 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to analyze the curriculum on Bachelor Program in Business Administration revision in 2011 in aspects of fundamental factors, teaching and studying process, and the quality of graduated student by opinion of employers; and (2) to propose the guideline for revision or improvement of curriculum on Bachelor of Business Administration Program.

The population of this research was 4 stakeholder groups of the curriculum on Bachelor Program in Business Administration revision in 2011: the samples of 376 students was selected from 6,008 students by using Taro Yamane formula, 34 graduates, 34 employers of the graduated students, and 30 chairman of course committees. An instrument tool was questionnaire for all groups, including a focus group of 6 chairman of course committees selected by purposive sampling. Data from questionnaire were analyzed by frequency, standard deviation, mean, percentage and content analysis, while the data from the focus group were used typological analysis.

The research results revealed that 1) for fundamental factors, involving students, graduated students, and Chairman of course committee agreed that the curriculum objectives were very clear, responding to the needs of students and graduate students and well served to labor market. The overall satisfaction was at a high to the highest level. The curriculum structure and the subject context were overall highly suitable and appropriate at a high level. As for teaching and studying process, both students and graduates were very satisfied with teaching materials and methods resulting in high satisfaction in university's service and activity at a high level. Concerning the faculty members, the chairman of course committee perceived the quality of all lecturers at a high level and their abilities to assess the student potential and apply the findings to their teaching method in seminar subject courses. Finally, for graduates' quality, according to employers, the graduates' quality was at high level for every skills. The first one was ethics and morality. 2) As for the guidelines to revise the curriculum, all curriculum structures, contexts and teaching methods should be updated to the modern market and society, especially foreign language, information technology and expanding the communication channel with students.

Keywords: Program Evaluation, Bachelor Program in Business Administration, School of Management Science

กิตติกรรมประกาศ
(Acknowledgement)

โครงการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปีงบประมาณ 2559 และได้รับการส่งเสริมด้านเวลาและสิ่งอำนวยความสะดวกจากสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ในโอกาสนี้คณะวิจัยขอขอบคุณต่อสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้โอกาสคณะวิจัยในการจัดทำโครงการวิจัยนี้ และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านทั้งกลุ่มของนักศึกษา บัณฑิต ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และคณาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตที่ได้สละเวลาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ และข้อคิดเห็นซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อชี้แนะที่ทำให้ ผลงานวิจัยนี้มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

คณะวิจัย

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ถนนแจ้งวัฒนะ ปากเกร็ด นนทบุรี 11120
กันยายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร	4
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับประธานคณะกรรมการฯ	104
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม	123
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	125
สรุปผลการวิจัย	125
อภิปรายผล	144
ข้อเสนอแนะ	145
บรรณานุกรม	147
ภาคผนวก	149
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	150
ข แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	151

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด	19
2.2 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	22
2.3 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	24
2.4 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	26
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามวิชาเอกของประชากรกลุ่มที่ 1	43
3.2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน	46
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม	54
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	56
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร	57
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	58
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการจัดการ	60
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการตลาด	61
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการเงิน	63
4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการจัดการ การท่องเที่ยวและการโรงแรม	65
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเอกสารการสอน	67
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล การศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม	68
4.11 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม	71
4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	72
4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร	73
4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร	74
4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร วิชาเอกการจัดการ	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร วิชาเอกการตลาด	79
4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร วิชาเอกการเงิน	81
4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	84
4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเอกสารการสอน	87
4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล การศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม	88
4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	91
4.22 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม	95
4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	96
4.24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึง ประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	97
4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา /ผู้ใช้บัณฑิต	100
4.26 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถาม	102
4.27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	103
4.28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร	105
4.29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	105
4.30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการจัดการ	107
4.31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการตลาด	109
4.32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการเงิน	111
4.33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาเอกการจัดการ การท่องเที่ยวและการโรงแรม	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร	115
4.35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล	116
4.36 จำนวนและร้อยละของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	117

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบของการจัดการศึกษา	6
2.2 รูปแบบความสัมพันธ์และความสอดคล้อง	12
5.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวม	127
5.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน	127
5.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของนักศึกษา/บัณฑิต	128
5.4 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม	128
5.5 โครงสร้างหลักสูตรในภาพรวม	129
5.6 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต	129
5.7 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต	130
5.8 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต	131
5.9 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต	132
5.10 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการ	133
5.11 ความเหมาะสมของหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการ	134
5.12 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการตลาด	135
5.13 ความเหมาะสมของหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการตลาด	136
5.14 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการเงิน	137
5.15 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการเงิน	138
5.16 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม	139
5.17 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและ การโรงแรม	140
5.18 ความเหมาะสมของเอกสารการสอน	141
5.19 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร	142
5.20 คุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	142
5.21 ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร	143
5.22 การวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการ เรียนการสอน	143

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของทุกสถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้มีการประเมินหลักสูตรเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกซึ่งเป็นตัวชี้วัดหรือเกณฑ์คุณภาพสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การดำเนินงานดังกล่าวจึงเป็นความตระหนัก (Awareness) ถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ความพยายาม (Attempt) ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและผลความสำเร็จ (Achievement) ของการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรและความต้องการของสังคม พร้อมทั้งเป็นการรองรับการตรวจประเมินจากภายนอก (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2558)

การประเมินหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหลักสูตร อาทิ ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพเหมาะสมกับสภาวะสังคม สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและผู้ใช้บัณฑิต เป็นแนวทางในการนำไปวางแผนการจัดการเรียนการสอน สารเนื้อหาในการสอน การปรับปรุงสื่อการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งการประเมินหลักสูตรสามารถดำเนินการได้ 3 ระยะคือ การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ (Pre-evaluation) การประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร (Implementation evaluation) และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร (Summative evaluation) (ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, 2554) ในการใช้หลักสูตรจึงมีความจำเป็นต้องทำการประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) โดยการติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตร ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสำเร็จของการใช้หลักสูตรสำหรับเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2558)

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรีในแขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้างและแขนงวิชาบริหารธุรกิจนับตั้งแต่ปีการศึกษา 2523-2524 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยในส่วนของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆ จนถึงหลักสูตรปัจจุบัน คือ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นหลักสูตรภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2556 ประกอบด้วย 4 วิชาเอก คือ วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน วิชาเอกการตลาด และวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 ได้กำหนดให้ทุกหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิต

ดังนั้น หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2556 และจะครบรอบตามเกณฑ์การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรในปีการศึกษา 2560 โดย

จะต้องดำเนินการเปิดใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2561 เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 จึงต้องดำเนินการศึกษาวิจัยประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในลักษณะการประเมินหลังการใช้หลักสูตร (Summative evaluation) เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร และดำเนินการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

2.2 เพื่อศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรปรับปรุงหรือหลักสูตรใหม่

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้แนวคิดที่ประยุกต์จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชของรัชณี พลแสน (2557) โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจ และ/หรือคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจ และ/หรือคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

4.2 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาจากประชากร 4 กลุ่ม ได้แก่

1. นักศึกษาปัจจุบัน ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 6,008 คน

2. บัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 และสำเร็จการศึกษายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 34 คน

3. ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 จำนวน 34 คน

4. ประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวน 30 คน

4.3 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาของการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2559 ถึงเดือนเมษายน 2560 โดยเก็บข้อมูลช่วงเดือนกรกฎาคม 2559 ถึงเดือนกันยายน 2559

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ผู้ประเมินหลักสูตร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมิน แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ซึ่งในการศึกษานี้ประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต รุ่นตั้งแต่ ปีการศึกษา 2556 บัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต และประธานกรรมการบริหาร ชุติวิชาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

5.2 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หมายถึง หลักสูตรบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ.2554 เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นหลักสูตร 4 ปี และครบรอบ ที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรในปีการศึกษา 2560 เพื่อเปิดสอนในปีการศึกษา 2561

5.3 ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน

5.4 คุณภาพบัณฑิต หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรที่วัดจากคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

5.5 กระบวนการเรียนการสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกลในชุติวิชาเชิงทฤษฎีและชุติวิชาเชิงปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร เอกสารและสื่อการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการ การศึกษาและการฝึกปฏิบัติทักษะการประเมินเป็นการแสดงความพึงพอใจ การปฏิบัติโดยผู้ประเมิน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตได้ข้อมูลประกอบการรายงานผลการดำเนินงาน ของหลักสูตรในการประเมินตนเองเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

6.2 คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตได้ข้อมูลประกอบการกำหนดแนวทางในการ ปรับปรุงหลักสูตรตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเนื้อหาตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
2. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรประกอบด้วย ความหมายของการประเมินหลักสูตร ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตร ประเภทของการประเมินหลักสูตร

1.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตร ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2546) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตร และเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่า บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2546) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมและศึกษาข้อมูลรวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบหลักสูตรว่ามีข้อดีและจุดอ่อนในเรื่องใด รวมทั้งผลการใช้หลักสูตร และตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ฟิทซ์แพททริก แซนเดอร์ และวอร์เรน (Fitzpatrick, Sanders, and Worthen, 2004) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นวิธีการสืบค้นข้อมูลและพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับหลักสูตร 3 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานเพื่อใช้ตัดสินคุณภาพโดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร และการประยุกต์ใช้มาตรฐานเพื่อตัดสินคุณค่า คุณภาพ คุณประโยชน์ ประสิทธิภาพ หรือความสำคัญของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อเสนอแนะที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ว่าควรดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไป ปรับปรุง พัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไร

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2558) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อจัดหาสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

โดยสรุป การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาจุดเด่นและจุดด้อยของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร เพื่อนำมาหาข้อสรุป เพื่อการปรับปรุง พัฒนา และเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

1.2 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงมีความสำคัญ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ 2558) ดังนี้

1. ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การตรวจสอบความพร้อมของหลักสูตรและทรัพยากรในการดำเนินการใช้หลักสูตร

2. ช่วยให้ทราบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในระหว่างที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการบริหารหลักสูตร หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนหรือวิธีการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตรซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไรให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

4. ช่วยให้ได้สารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไป เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกหลักสูตร

5. ช่วยให้เกิดการเสริมแรง สร้างพลังใจให้กับผู้บริหารหลักสูตร ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรเมื่อทราบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น หรือจุดด้อยของหลักสูตร โดยจะมุ่งมั่นปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนหรือสถานศึกษา

1.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

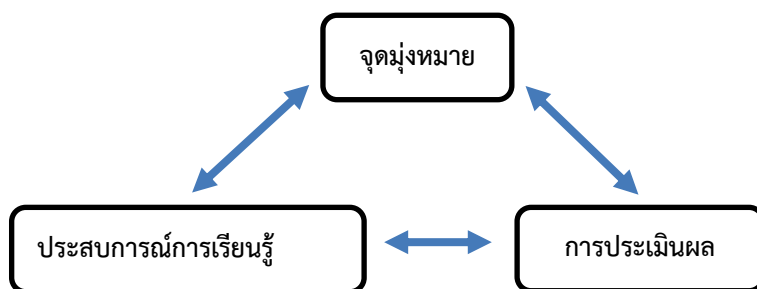
การแบ่งรูปแบบการประเมินหลักสูตรมีนักวิชาการหลายท่านจำแนกแตกต่างกันไป ในที่นี้ขอใช้เกณฑ์การแบ่งรูปแบบการประเมิน 3 รูปแบบ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก และรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจเป็นหลัก (อ้างใน กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล 2554)

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินคุณค่าของหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยใช้จุดมุ่งหมายเป็นหลักหรือเป็นเกณฑ์เพื่อเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นจริงว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ผู้นำแนวคิดการประเมินรูปแบบนี้ ได้แก่ ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) และมอลคอม โพรวัส (Malcolm Provus) เป็นต้น

1.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ ในปี 1950 ไทเลอร์ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักในการประเมินความสำเร็จ โดยพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรบรรลุผลหรือไม่ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้หรือไม่ ด้วยการเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้จริงหลังจากที่ได้จัดการเรียนการสอนแล้วกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

กัญจนา ลินทรัตนศิริกุล (2554: 3-6 และ 3-8) สรุปว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

การประเมินต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียนด้วย

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 2) กำหนดสถานการณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้บรรลุผล
- 3) กำหนดเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือในการประเมิน
- 4) ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

จากขั้นตอนการประเมินดังกล่าว จะเห็นว่าเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายใหม่ หากกล่าวโดยสรุป รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ เป็นรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับ (1) การกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ (2) จุดประสงค์ที่กำหนดจะอยู่ในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (3) วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากดำเนินการสอนเสร็จสิ้น (4) เปรียบเทียบผลการเรียนกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Bredy and Kennedy, 2004: 257)

การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ นักประเมินต้องดำเนินการดังนี้

- 1) กำหนดหลักสูตรที่จะประเมิน
- 2) พิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- 3) นำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาแยกย่อยให้เป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 4) กำหนดเนื้อหาในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
- 5) ทดสอบผู้เรียนก่อนทำการสอน
- 6) ดำเนินการสอนในเนื้อหาของหลักสูตรที่ต้องการประเมินโดยเลือกวิธีสอนและอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
- 7) เมื่อดำเนินการสอนเสร็จจึงทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว
- 8) ประเมินผลหลักสูตรด้วยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียนว่าแตกต่างกันหรือไม่ และมีผู้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเป็นจำนวนเท่าไร
- 9) นำผลการประเมินมาพิจารณาค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จากรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักของไทเลอร์ดังกล่าวข้างต้น ในปี 1986 ไทเลอร์ได้เสนอรูปแบบการประเมินใหม่ โดยมีการประเมิน 6 ประเด็นคือ (1) การประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (2) การประเมินการเรียนรู้ (3) การประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร (4) การประเมินเพื่อนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ (5) การประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร และ (6) การกำกับหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ โรเบิร์ต แอล แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) ได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักเช่นเดียวกับรูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ แต่แฮมมอนด์ได้เสนอแนวคิดที่ต่างจากไทเลอร์ โดยแฮมมอนด์เสนอว่าโครงสร้างสำหรับการประเมินประกอบด้วยมิติใหญ่ๆ 3 มิติ ประกอบด้วย (1) มิติด้านการจัดการเรียนการสอน (2) มิติด้านสถาบัน และ (3) มิติด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละมิติจะประกอบด้วยตัวแปรสำคัญอีกหลายตัวแปร ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในมิติต่างๆ เหล่านี้

โครงสร้างสำหรับการประเมินของแฮมมอนด์ทั้ง 3 มิติ มีดังนี้

1) มิติด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ตัวแปรสำคัญ 5 ตัวแปรคือ (1) การจัดชั้นเรียน (2) เนื้อหาวิชา (3) วิธีการ (4) สิ่งอำนวยความสะดวก และ (5) งบประมาณ ดังนี้

(1) การจัดชั้นเรียน คือ การจัดให้ครูและนักเรียนมาพบกันเพื่อให้เกิดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียนยังต้องคำนึงถึงเวลาและสถานที่ด้วย กล่าวคือ เวลา หมายถึงการจัดช่วงเวลาและการจัดลำดับเวลาให้เหมาะสมกับวิชาที่จะสอนว่าวิชาใดควรสอนกี่ครั้งต่อสัปดาห์ และควรอยู่ในช่วงเวลาใดของตารางเรียน สำหรับสถานที่ หมายถึง การจัดชั้นเรียนซึ่งเป็นการแบ่งกลุ่มนักเรียนและลักษณะการเลื่อนชั้นสูงขึ้น ซึ่งการจัดชั้นเรียนอาจจัดโดยมีการแบ่งระดับชั้นเรียนเรียงลำดับตามความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่สอน ส่วนการจัดชั้นเรียนโดยไม่มีการแบ่งชั้นเป็นการจัดเนื้อหาวิชาตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน หรืออาจจัดชั้นเรียนแบบผสมผสานทั้งสองแบบก็ได้

(2) เนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชาที่จะนำมาจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย โครงสร้าง องค์ความรู้ ความคิดรวบยอด วิธีการแสวงหาความรู้ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละวิชา การจัดลำดับเนื้อหาที่นำมาใช้สอนในแต่ละระดับชั้นให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียนและชั้นเรียนแต่ละระดับที่ระบุไว้ในหลักสูตร

(3) วิธีการ หมายถึง หลักการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) กิจกรรมการสอน (2) รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ และ (3) ทฤษฎีการเรียนรู้

(4) สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และ อุปกรณ์พิเศษ ห้องปฏิบัติการ และสิ่งที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรและการสอน

(5) งบประมาณ หมายถึง เงินที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียน การสอน เงินเดือนครู ค่าตอบแทนบุคลากรที่จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จ

2) มิติด้านสถาบัน ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้บริหาร ครอบครัวยุ และชุมชน ดังนี้

(1) นักเรียน ในการประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัว ความสนใจ ผลการเรียนรู้ สุขภาพกาย และสุขภาพจิต เป็นต้น

(2) ครู ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมิน หลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย อายุ เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ สุขภาพกาย สุขภาพจิต และ บุคลิกภาพ เป็นต้น ข้อมูลด้านการศึกษาประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน การฝึกอบรมเพิ่มเติม เป็นต้น ข้อมูลด้านสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ค่าตอบแทน สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การเป็นสมาชิกของสมาคม วิชาชีพ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน วิถีชีวิต และการเป็นสมาชิกของสมาคมต่างๆ เป็นต้น

(3) ครอบครัว ในการประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงคุณลักษณะของครอบครัว ประกอบด้วย ได้แก่ ขนาดของครอบครัว สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพ ถิ่นที่อยู่ การโยกย้าย และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน เป็นต้น

(4) ชุมชน ในการประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงคุณลักษณะของชุมชน ได้แก่ สภาพของชุมชนด้านกายภาพ ประวัติความเป็นมาของชุมชน จำนวนประชากร การกระจายของอายุ ประชากร ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน สภาพการให้บริการ สาธารณสุขในชุมชน และการรับนวัตกรรมเทคโนโลยีของชุมชน เป็นต้น

3) มิติด้านพฤติกรรมกรเรียนรู้หรือพฤติกรรมการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

(1) พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสติปัญญา เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสมอง เช่น สติปัญญา (intellectual) การเรียนรู้ (learning) และการแก้ปัญหา (problem solving) ได้แบ่งระดับพุทธิพิสัยไว้ 6 ระดับ โดยเรียงจากระดับต่ำสุดถึงสูงสุด ดังนี้ (1) ความรู้-ความจำ (knowledge) (2) ความเข้าใจ (comprehension) (3) การนำไปใช้ (application) (4) การวิเคราะห์ (analysis) (5) การสังเคราะห์ (synthesis) และ (6) การประเมินค่า (evaluation) เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถด้านพุทธิพิสัย คือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) เป็นพฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหว ได้แบ่งระดับของจุดมุ่งหมายทางด้านทักษะโดยเรียงจากระดับต่ำสุดถึงระดับสูงสุด 6 ระดับ ดังนี้ (1) การเคลื่อนไหวเชิงปฏิกิริยาสะท้อนกลับ (2) การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (3) ความสามารถในการรับรู้ (4) สมรรถภาพทางกาย (5) การเคลื่อนไหวที่ต้องอาศัยทักษะ และ (6) การสื่อสารที่ต้องใช้ทักษะระดับสูงในการแสดงออก การประเมินด้านทักษะพิสัยจะประเมินจากผลการปฏิบัติของผู้เรียน

(3) พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (affective domain) เป็นพฤติกรรมทางด้านจิตใจเกี่ยวกับค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมของผู้เรียนจะไม่เกิดขึ้นทันที การจัดการเรียนการสอนจึงต้องใช้วิธีปลูกฝังและสอดแทรกสิ่งที่ดีงาม ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย 5 ระดับ คือ (1) การรับรู้หรือการยอมรับ (2) การตอบสนอง (3) การเกิดค่านิยม (4) การจัดรวบรวมหรือจัดระเบียบค่านิยม และ (5) การสร้างลักษณะนิสัยตามค่านิยมที่ยึดถือ การประเมินพฤติกรรมด้านจิตพิสัยจะเป็นการตรวจสอบความพึงพอใจของผู้เรียนในวิชาที่เรียน

แนวคิดการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์เริ่มด้วยการประเมินหลักสูตรที่กำลังดำเนินการใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานอย่างเพียงพอสำหรับการตัดสินใจ แล้วจึงกำหนดแนวทางและขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ มีขั้นตอนการนำไปใช้ดังนี้

- 1) นิยามหลักสูตรโดยการกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน
- 2) อธิบายลักษณะของตัวแปรต่างๆ ในมิติด้านการจัดการเรียนการสอนและมิติด้านสถาบันให้ชัดเจน

- 3) กำหนดจุดมุ่งหมายในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ดังนี้ (1) ระบุพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย (2) กำหนดเงื่อนไขที่จะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่คาดหวัง (3) กำหนดเกณฑ์ของพฤติกรรมที่สามารถยอมรับได้

- 4) ประเมินพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
- 5) วิเคราะห์ผลภายในองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมามีประสิทธิภาพตามที่ต้องการหรือไม่

1.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส มอลคอล์ม โพรวัส (Malcolm Provus) ได้เสนอแนวคิดการประเมินหลักสูตรโดยมีสาระสำคัญคือ การประเมินความไม่สอดคล้อง (The Discrepancy of Evaluation Model) เป็นการวิเคราะห์ความไม่สอดคล้องระหว่างผลการปฏิบัติกับมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งมีแนวคิดมาจากรูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตัดสินใจว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่สมควรปรับปรุงหรือควรดำเนินการต่อไปหรือควรยกเลิกการใช้ และได้นิยามการประเมินว่าเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้ (1) การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร ได้แก่ มาตรฐานด้านเนื้อหาและมาตรฐานด้านการพัฒนา (2) การพิจารณาความไม่สอดคล้องระหว่างส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรกับมาตรฐานที่กำหนด (3) การใช้ข้อมูลที่ไม่สอดคล้องสำหรับค้นหาจุดอ่อนของหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การนิยามหลักสูตร เป็นการอธิบายรายละเอียดของหลักสูตรประกอบด้วย (1) จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) คุณลักษณะของผู้สอน คุณลักษณะของผู้เรียน คุณภาพและปริมาณของสื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการใช้หลักสูตร (3) กิจกรรมของผู้สอนและผู้เรียนที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการใช้หลักสูตร การนิยามหลักสูตรเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินหลักสูตร

2) การประเมินการเริ่มใช้หลักสูตร เป็นการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงระหว่างการใช้หลักสูตรกับมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดไว้ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ หากพบว่าไม่สอดคล้องกันต้องรวบรวมข้อมูลและรายงานให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรทราบเพื่อพิจารณาตัดสินใจต่อไป

3) การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมของผู้เรียนและผู้สอน หากกระบวนการใช้หลักสูตรไม่เหมาะสมต้องรายงานให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4) การประเมินผลผลิตของหลักสูตร เป็นการประเมินคุณภาพของผู้เรียนในขั้นสุดท้ายที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยการประเมินผลผลิตทั้งของผู้เรียนและผู้สอน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไปใช้ตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าควรดำเนินการต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไข หรือสิ้นสุดการใช้ด้วยการยกเลิกการใช้หลักสูตรนั้น

5) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ เป็นการศึกษเปรียบเทียบต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับในการดำเนินการใช้หลักสูตรว่าคุ้มค่าเพียงใด การวิเคราะห์ในขั้นนี้จะดำเนินการหรือไม่ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัสประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่ต่อเนื่องกันโดยการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ หากไม่สอดคล้องกันก็จะเป็นข้อมูลนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion – Based Model)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโรเบิร์ต อี สเตค (Robert E.Stake) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก ที่มาของเกณฑ์หรือมาตรฐานอาจกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานหรือองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นที่ยอมรับ

สเตคได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการบรรยายและการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยเสนอแนวทางการประเมินหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 2 ส่วน คือ (1) การบรรยาย (description) เป็นการบรรยายหลักสูตรที่จะประเมิน เน้นการบรรยายองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย การบรรยาย การวิเคราะห์หลักสูตร การบรรยายการใช้หลักสูตร การบรรยายปัจจัยเบื้องต้นที่มีอยู่ก่อน (antecedents) การดำเนินการใช้หลักสูตรหรือกระบวนการ (transactions) และผลผลิต (outcomes) (2) การตัดสิน (judgment) การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรด้านปัจจัย การดำเนินการใช้หลักสูตรและผลผลิต โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินว่าส่วนใดดีหรือไม่ดีเพียงใด สเตคมีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินหลักสูตรโดยการประเมินส่วนประกอบของการจัดการเรียนการสอนหลายๆ ส่วน ไม่เพียงแต่พิจารณาเฉพาะผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเท่านั้น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการบรรยายนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของสเตค เริ่มจากการสร้างตารางข้อมูลด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการบรรยายและการตัดสิน สเตคแบ่งข้อมูลเพื่อประเมินหลักสูตรออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 ปัจจัยเบื้องต้นที่มีอยู่ก่อน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วย บุคลิกและนิสัยของผู้เรียน บุคลิกและนิสัยของผู้สอน เนื้อหาในหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน และลักษณะของชุมชน (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2554: 303)

2.2 การดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นขณะที่มีการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ฯลฯ เป็นขั้นของการใช้หลักสูตร

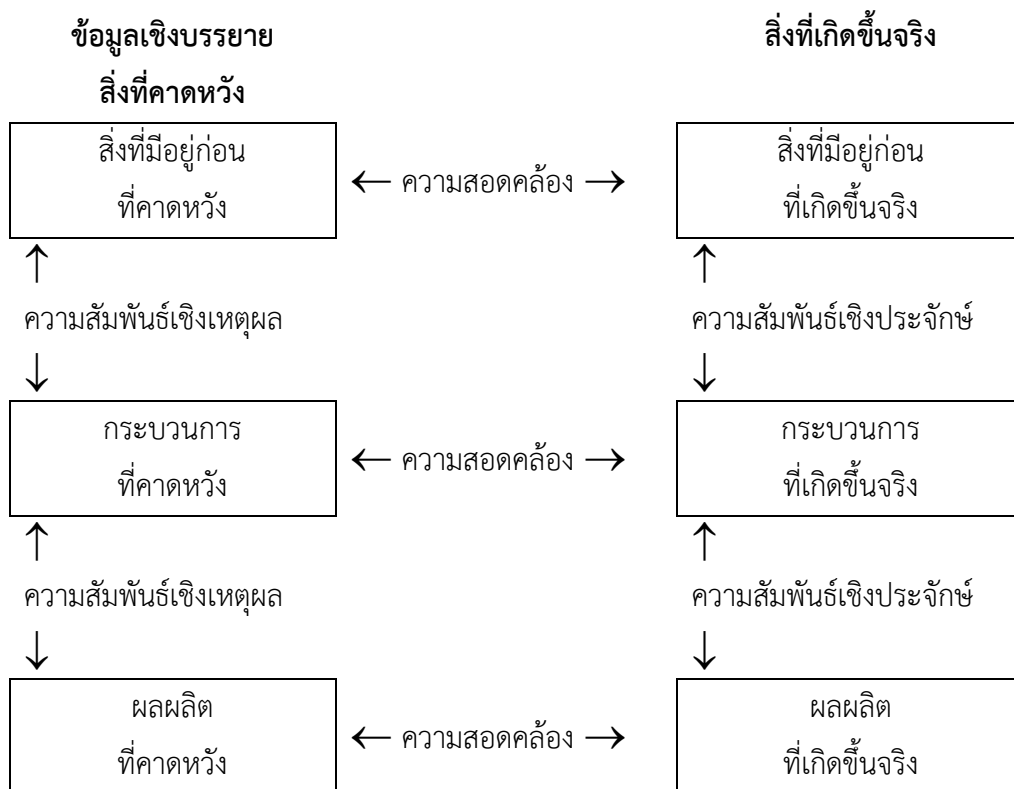
2.3 ผลผลิต หรือผลลัพธ์ของหลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการเรียนการสอนแล้ว เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดจากการสอนของครู สภาพแวดล้อมของการเรียน เป็นต้น

กัญจนา ลินทรัตน์ศิริกุล (2554: 3-21 และ 3-22) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินของสเตค เรียกว่า รูปแบบความสอดคล้องและความสัมพันธ์ (congruence contingency model) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลการบรรยาย (descriptive data) 3 ประเภท คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการและผลผลิต รายละเอียดของการประเมินมีทั้งสิ่งที่คาดหวัง (intents) และสิ่งที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเกิดจากการสังเกต (observations) คือ **สิ่งที่คาดหวังหรือสิ่งที่เป้าหมาย** ซึ่งจะรวมถึงแผนเกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนการสอน เนื้อหาที่จะสอน

และรวมถึงพฤติกรรมของนักเรียนด้วย ส่วน**สิ่งที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเกิดจากการสังเกต** ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นักประเมินอาจสังเกตโดยใช้ตัวเองเป็นผู้สังเกต หรืออาจใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น แบบสำรวจรายการ แบบสัมภาษณ์ และแบบวัดอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนักประเมินผลจะพิจารณาองค์ประกอบในส่วนของการบรรยายซึ่งประกอบด้วย สิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแล้ว สิ่งนี้นักประเมินจะต้องพิจารณาต่อไปคือ ความสัมพันธ์และความสอดคล้อง

1) ความสัมพันธ์ ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์นักประเมินจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการ และผลผลิต ว่าทั้ง 3 ด้านนี้มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้องอาศัยหลักเหตุผล

2) ความสอดคล้อง ในการพิจารณาถึงความสอดคล้อง นักประเมินจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้านเช่นเดียวกันคือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการ และผลผลิต โดยพิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการพิจารณาถึงความสอดคล้องนี้ ข้อมูลที่ได้รับไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าผลผลิตที่ได้มีความเที่ยงหรือมีความตรง แต่ข้อมูลที่ได้จะชี้ให้เห็นแต่เพียงว่ามีสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่เท่านั้น รูปแบบความสัมพันธ์และความสอดคล้องสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2.2 (Ornstein and Hunkins, 1998: 330)

ภาพที่ 2.2 รูปแบบความสัมพันธ์และความสอดคล้อง

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision – Based Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องการเสนอสารสนเทศเพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจ โดยเน้นความต้องการใช้สารสนเทศของผู้บริหารเป็นหลักในการประเมิน ผู้นำแนวคิดการประเมินรูปแบบนี้ได้แก่ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) และมาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin) เป็นต้น

3.1 สตัฟเฟิลบีม ได้เสนอรูปแบบการประเมินซึ่งเป็นที่รู้จักและนิยมเรียกว่ารูปแบบการประเมินแบบซีปปี้ (CIPP Model) ใน ค.ศ.1970 ได้เสนอไว้ว่าในการประเมินหลักสูตรควรพิจารณาใน 4 ประเด็นคือ (1) การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท (Context Evaluation: C) (2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) (3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) และ (4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P)

1) การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินเพื่อกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ลักษณะการประเมินเป็นการบรรยายหรืออธิบายเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม สภาพที่พึงปรารถนาและสภาพที่เป็นจริง ปัญหาและความต้องการจำเป็นของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรว่ามีความสอดคล้องและเอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรหรือไม่ ทรัพยากรและข้อจำกัดต่างๆ ในการดำเนินการใช้หลักสูตร สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจพัฒนาหลักสูตร กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของสังคม

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินความพร้อมทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรต่างๆ ก่อนเริ่มใช้หลักสูตรว่าพร้อมที่จะดำเนินการหรือไม่ เช่น ความเพียงพอของทรัพยากร ความเหมาะสมของโครงสร้าง/เนื้อหาหลักสูตร และความพร้อมของปัจจัยสนับสนุน เป็นต้น สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินการใช้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ สิ่งที่ต้องประเมินประกอบด้วย ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบ กลยุทธ์ที่จะให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรบรรลุผล และการออกแบบเพื่อนำกลยุทธ์ไปใช้ในการดำเนินการ

3) การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร จะทำให้ทราบผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ และบุคคลผู้รับผิดชอบการใช้หลักสูตร โดยมุ่งประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่ผู้รับผิดชอบในการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) หาข้อบกพร่องในระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้ (2) หาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และ (3) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในขณะที่ใช้หลักสูตร

4) การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อดูว่าหลักสูตรบรรลุผลหรือไม่ โดยพิจารณาจากคุณภาพและปริมาณของผลผลิต คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา การบรรลุจุดมุ่งหมาย สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าผลผลิตของหลักสูตรเพื่อตัดสินใจว่าจะดำเนินการใช้หลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตร ขยายหลักสูตรหรือยุบหลักสูตร

3.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของอัลคิน อัลคินได้เสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า UCLA ซึ่งมีรูปแบบคล้ายกับรูปแบบการประเมิน CIPP ของสตัฟเฟิลบีม กัญญา ลินทรัน-ศิริกุล (2554: 3-32 และ 3-33) กล่าวถึงขอบข่ายการประเมินหลักสูตรของอัลคินไว้ 5 ด้าน คือ

1) การประเมินระบบ เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสภาพของระบบ (ซึ่งเหมือนกับการประเมินสภาวะแวดล้อมในรูปของชิปป)

2) การประเมินการวางแผนหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อช่วยในการเลือกหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา (ซึ่งเหมือนกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในรูปแบบของชิปป)

3) การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตร

4) การประเมินการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลระหว่างใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรบรรลุผลหรือไม่ และมีผลที่ไม่คาดหวังเกิดขึ้นหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร (ซึ่งเหมือนกับการประเมินกระบวนการในรูปแบบของชิปป)

5) การประเมินเพื่อรองรับหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลให้แก่ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเพื่อตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรและความเหมาะสมอื่นๆ ในการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป (ซึ่งเหมือนกับการประเมินผลผลิตในรูปแบบชิปป)

สำหรับรายละเอียดในแต่ละด้าน มีดังนี้

1) การประเมินระบบ เป็นวิธีการพิจารณาขอบข่ายและกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ความต้องการจำเป็นจะเป็นช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างเป้าหมายของการศึกษากับสภาพการณ์ เพราะฉะนั้นในการประเมินจึงมุ่งประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ของชุมชน และของสังคมที่สัมพันธ์กับสภาพการณ์จริง สำหรับกระบวนการในการประเมินระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจนั้นจะต้องใช้วิธีวิธีและเทคนิคต่างๆ เช่น การออกแบบการทดลอง ส่วนในการหาข้อสรุปอาจใช้วิธีการเปรียบเทียบหรือการบรรยายก็ได้

2) การประเมินการวางแผนหลักสูตร เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ผู้ตัดสินใจเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนหลักสูตร เลือกกระบวนการที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับระบบ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลังจากผู้ตัดสินใจได้รับผลการประเมินระบบแล้ว ผู้ตัดสินใจจะต้องพิจารณาวิธีที่เหมาะสมที่ทำให้ความต้องการจำเป็นบรรลุเป้าหมายนั้นคือ ผู้ตัดสินใจจะต้องเลือกวิธีการต่างๆ และขอให้ผู้ประเมินให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพราะฉะนั้นในการวางแผนหลักสูตรผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินหลักสูตรไว้ล่วงหน้า และจะต้องคาดคะเนสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมาย และประเมินประสิทธิภาพของรายวิชาต่างๆ ด้วย

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินการวางแผนหลักสูตรนั้นมี 2 วิธี คือวิธีการประเมินภายใน และวิธีการประเมินภายนอก

(1) วิธีการประเมินภายใน เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรแต่ละส่วน ว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และ ค่าใช้จ่าย

(2) วิธีการประเมินภายนอก ใช้รูปแบบเดียวกับการตรวจสอบข้อมูลในการวิจัย เทคนิคที่นำมาใช้คือ การจำลองข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์เดลฟาย และวิธีการวิเคราะห์ระบบ เพื่อให้ทราบถึงผลผลิตของหลักสูตร

3) การประเมินการใช้หลักสูตร หลังจากที่ผู้ตัดสินใจได้เลือกหลักสูตรไปใช้แล้วก็ต้องทำการประเมินว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามข้อกำหนดในการวางแผนหลักสูตรหรือไม่ เพราะฉะนั้น ในขณะที่ใช้หลักสูตร งานประเมินในขั้นนี้ก็คือ ตรวจสอบข้อกำหนดในการวางแผนหลักสูตรว่าสอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เพียงใด และข้อกำหนดที่เป็นปัจจัยเบื้องต้นของระบบสอดคล้องกับปัจจัยเบื้องต้นที่เป็นจริงหรือไม่

4) การประเมินการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องความสำเร็จของหลักสูตรที่มากที่สุดเท่าที่จะมากได้เพื่อที่จะนำมาใช้ในการประเมินปรับปรุงหลักสูตร เพราะฉะนั้น บทบาทของนักประเมินก็คือจะต้องจัดเตรียมข้อมูล กำหนดปัญหา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาแล้วเสนอผลการวิเคราะห์ต่อผู้ตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้จะต้องแสดงถึงสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด นอกจากนี้ก็ควรเสนอข้อมูลที่เป็นผลกระทบจากกระบวนการอื่นหรือหลักสูตรอื่นด้วย

5) การประเมินเพื่อรับรองหลักสูตร การประเมินในขั้นนี้บทบาทของนักประเมินจะต้องจัดเตรียมข้อมูลให้แก่ผู้ตัดสินใจเพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรควรปรับปรุง ควรเลิกใช้ หรือให้ใช้ต่อไป ในการเตรียมข้อมูลเพื่อรับรองหลักสูตรนั้นจะแตกต่างกันซึ่งนักประเมินจะต้องทราบว่า ผู้ตัดสินใจคือใคร เนื่องจากแต่ละคนต้องการข้อมูลที่แตกต่างกัน การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และผลกระทบของหลักสูตรอื่นที่มีต่อผลผลิตของหลักสูตร

1.4 ประเภทของการประเมินหลักสูตร

การจำแนกประเภทของการประเมินหลักสูตร สามารถแบ่งได้หลายวิธี พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2558: หน้า 17-19) อธิบายถึงการจำแนกการประเมินหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ตามหลักที่ยึดในการประเมิน และตามช่วงเวลาของการดำเนินการหลักสูตร และตามสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนี้

1. การจำแนกตามวัตถุประสงค์การประเมิน แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินขณะกำลังดำเนินการใช้หลักสูตร โดยมุ่งตรวจสอบ กำกับดูแลการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนของแผนการบริหารหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการศึกษาคำแนะนำ ปัญหา อุปสรรค และข้อบกพร่องต่างๆ ในระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับปรับปรุงกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปด้วยความราบรื่น สอดคล้องกับแผนหรือมาตรฐานการดำเนินการใช้หลักสูตรที่กำหนดไว้

1.2 การประเมินผลสรุปรวม (Summative Evaluation) หรือประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร เป็นการประเมินผลสรุปรวมของหลักสูตรหลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับตัดสินผลสำเร็จของหลักสูตร ผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจว่าควรปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

2. การจำแนกตามหลักที่ยึดในการประเมิน แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประเมินแบบอิงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตร (Goal Based Evaluation) เป็นการประเมินที่ตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยการเปรียบเทียบผลผลิตของหลักสูตรกับผลที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตรว่า บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

2.2 การประเมินแบบไม่อิงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตร (Goal-free Evaluation) เป็นการประเมินผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ไม่จำเป็นต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรควรเน้นที่การตีค่าของผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด (Actual Outcomes) ของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยผลทางตรง ผลทางอ้อม หรือผลกระทบ โดยไม่ยึดเฉพาะการประเมินผลที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตร

3. การจำแนกตามช่วงเวลาของการดำเนินการหลักสูตร แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 5 ประเภท คือ

3.1 การประเมินก่อนพัฒนาหลักสูตร เป็นการประเมินในขั้นตอนของการวางแผนหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรที่จะพัฒนา พิจารณาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรที่จะพัฒนา พิจารณาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรว่าหลักสูตรที่จะพัฒนานั้นมีความสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจใช้เทคนิคของการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) หรือใช้เทคนิคของการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

3.2 การประเมินร่างหลักสูตรหรือการวิเคราะห์หลักสูตร (Curriculum Appraisal or Analysis) เป็นการตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจนและความสมบูรณ์ของตัวหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร เช่น ปรัชญา วัตถุประสงค์หรือจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่างให้มีความสมบูรณ์มากที่สุดและพร้อมที่จะนำไปใช้ดำเนินการจัดการศึกษาต่อไป

3.3 การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (Intrinsic Evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยมุ่งเน้นประเมินความพร้อมและความพอเพียงด้านปัจจัยหรือทรัพยากรใน

การใช้หลักสูตร เช่น ความพร้อมด้านบุคลากรทั้งจำนวนและคุณลักษณะ ความพร้อมด้านเอกสารหลักสูตร ความพร้อมด้านระบบการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยสนับสนุนการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

3.4 การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร (Ongoing Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นช่วงๆ (Formative Evaluation) ว่าการดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปตามแผนดำเนินงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรในแต่ละช่วงของการดำเนินงาน ประเด็นการประเมินที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความสามารถของครู การจัดกิจกรรม/พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน สารสนเทศที่ได้จากการประเมินจะนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.5 การประเมินหลังจากการใช้หลักสูตรครบวงจร (Pay-off Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบเมื่อการดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า ผลการดำเนินการใช้หลักสูตรได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนการติดตามตรวจสอบผลกระทบหรือผลข้างเคียงว่ามีอะไรเกิดขึ้นตามมาอีกบ้าง

ซึ่งกล่าวโดยสรุปว่า การประเมินหลักสูตรหลังการดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรและมีจุดเน้นโดยเป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้น (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ของหลักสูตร และเป็นการประเมินผลสรุปรวมของหลักสูตรทั้งหมด (Summative Evaluation) คือการประเมินตั้งแต่การวางแผนหลักสูตร การใช้หลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร

2. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาการจัดการที่เปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2558 มีความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและโครงสร้างของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร การจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษาของหลักสูตร อาจารย์ในหลักสูตร การบริหารหลักสูตรและการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และการประเมินหลักสูตรและผลผลิตของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตซึ่งประกอบด้วย 4 วิชาเอกคือ วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน วิชาเอกการตลาด และวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรีของสาขาวิชาวิทยาการจัดการที่เริ่มต้นมาจากหลักสูตรต่างๆ ตามลำดับดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2553)

1. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) 4 ปีและต่อเนื่อง 2 ปี เปิดสอนครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2525 และมีการปรับปรุงหลักสูตร 1 ครั้งเพื่อเปิดสอนในปีการศึกษา 2543

2. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินและการธนาคาร) ต่อเนื่อง 2 ปี เปิดสอนครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2533

3. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) ต่อเนื่อง 2 ปี เปิดสอนครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2535

4. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การประกันภัยทั่วไป) ต่อเนื่อง 2 ปี เปิดสอนครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2536 และปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2550

5. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว) ต่อเนื่อง 2 ปี เปิดสอนครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2544

ต่อมาเมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 โดยให้ใช้สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาที่เปิดใหม่และหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และในข้อ 15 ระบุให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี(กระทรวงศึกษาธิการ 2553, น.18) ดังนั้น สาขาวิชาวิทยาการจัดการจึงต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวด้วยการควรวรรณหลักสูตรลำดับที่ 1-3 และ 5 เข้าเป็นหลักสูตรเดิยคือ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต 4 ปี โดยแบ่งเป็นวิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน วิชาเอกการตลาด และวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม และใช้ชื่อปริญญาว่า “บริหารธุรกิจบัณฑิต” หรือ Bachelor of Business Administration ซึ่งเปิดสอนเมื่อปีการศึกษา 2553 และทุกวิชาเอกต้องศึกษา 22 ชุติวิชาหรือ 132 หน่วยกิต

หลังจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยให้ใช้สำหรับการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา และในข้อ 4.2 ระบุคุณภาพของบัณฑิตต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิและลักษณะของหลักสูตรอย่างน้อยต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ในแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ 2553, น.104-105) ทำให้สาขาวิชาวิทยาการจัดการต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งส่งผลต่อวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นวิชาเอกที่ต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ. 2553 ด้วย การปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้จึงทำให้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ใน 3 วิชาเอกคือ วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด ต้องศึกษา 22 ชุติวิชาหรือ 132 หน่วยกิตเท่าเดิม ขณะที่

วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมต้องศึกษาถึง 28 ชุติวิชาหรือ 168 หน่วยกิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุงครั้งนี้ได้เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.7)

1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจอันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและโครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาโดยต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.9-10)

- 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง
- 2) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง และประกอบอาชีพมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมีอายุไม่น้อยกว่า 25 ปีบริบูรณ์ ในวันเปิดภาคการศึกษาที่สมัคร หรือผ่านการอบรมหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง
- 3) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

สำหรับโครงสร้างของหลักสูตร แบ่งเป็น 3 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยวิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด ประกอบด้วยชุดวิชาในแต่ละหมวดดังแสดงในตารางที่ 2.1 (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.13-18,20)

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และ วิชาเอกการตลาด

วิชาเอกการจัดการ	วิชาเอกการเงิน	วิชาเอกการตลาด
จำนวน 22 ชุติวิชา (132 หน่วยกิต) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุติ วิชา	จำนวน 22 ชุติวิชา (132 หน่วยกิต) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุติ วิชา	จำนวน 22 ชุติวิชา (132 หน่วยกิต) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุติ วิชา

<u>บังคับ 4 ชุดวิชา</u> 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 10151 ไทยศึกษา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 30205 คณิตศาสตร์และสถิติ <u>เลือก 1 ชุดวิชาจาก</u> 10103 ทักษะชีวิต 10121 อารยธรรมมนุษย์ 10131 สังคมมนุษย์ 10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต 10152 ไทยกับสังคมโลก 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา วิชาแกน 6 ชุดวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงานและหลักการตลาด 30211 องค์การและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น วิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา <u>บังคับ 6 ชุดวิชา</u>	<u>บังคับ 4 ชุดวิชา</u> 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 10151 ไทยศึกษา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 30205 คณิตศาสตร์และสถิติ <u>เลือก 1 ชุดวิชาจาก</u> 10103 ทักษะชีวิต 10121 อารยธรรมมนุษย์ 10131 สังคมมนุษย์ 10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต 10152 ไทยกับสังคมโลก 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา วิชาแกน 6 ชุดวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงานและหลักการตลาด 30211 องค์การและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น วิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา <u>บังคับ 8 ชุดวิชา</u> 32303 การจัดการการเงิน	<u>บังคับ 4 ชุดวิชา</u> 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 10151 ไทยศึกษา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 30205 คณิตศาสตร์และสถิติ <u>เลือก 1 ชุดวิชาจาก</u> 10103 ทักษะชีวิต 10121 อารยธรรมมนุษย์ 10131 สังคมมนุษย์ 10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต 10152 ไทยกับสังคมโลก 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา วิชาแกน 6 ชุดวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงานและหลักการตลาด 30211 องค์การและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น วิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา <u>บังคับ 9 ชุดวิชา</u> 32302 การจัดการการตลาด
---	---	---

32325 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและการจัดการความรู้	32329 การบัญชีชั้นกลางและการบัญชีชั้นสูงสำหรับนักการเงิน	32316 การจัดการการขายและศิลปะการขาย
32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร	32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค
32327 การจัดการคุณภาพและผลิตภาพ	32331 ระบบสารสนเทศทางการเงินและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	32334 ระบบสารสนเทศและการวิจัยการตลาด
32328 การจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง	32332 การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย	32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา
32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจ	32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	32435 ประสพการณ์วิชาชีพการตลาด
32482 ประสพการณ์วิชาชีพการจัดการ	32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศ	32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน
<u>เลือก 4 ชุดวิชาจาก</u>	32456 ประสพการณ์วิชาชีพการเงิน	32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด
32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร	<u>เลือก 2 ชุดวิชาจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง</u>	32475 การตลาดระหว่างประเทศและการตลาดโลก
32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	<u>กลุ่มวิชาการลงทุน</u>	<u>เลือก 1 ชุดวิชาจาก</u>
32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์	32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ
32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก	32458 วาณิชยกรรมและนวัตกรรมทางการเงิน	32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก
32449 การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ	<u>กลุ่มวิชาสถาบันการเงิน</u>	32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย
32450 ธุรกิจระหว่างประเทศและการตลาดระหว่างประเทศ	32459 การจัดการสินเชื่อและการประเมินราคาหลักประกัน	32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการ
32451 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และการจัดการธุรกิจนำเข้า-ส่งออก	32470 การธนาคารพาณิชย์และการจัดการสถาบันการเงิน	หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา
	<u>กลุ่มวิชาการประกันภัย</u>	
	32471 การประกันวินาศภัย	
	32472 การประกันชีวิต	
	หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา	

32452 กลยุทธ์การจัดการ ทรัพยากรมนุษย์และองค์การ แห่งการเรียนรู้ 32453 การพนักงานสัมพันธ์และ การบริหารค่าตอบแทน 32473 การจัดการช่องทาง การตลาดและห่วงโซ่อุปทาน 32474 การสื่อสารและการ ส่งเสริมการตลาด หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุติวิชา		
---	--	--

จากตารางที่ 2.1 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด กำหนดให้ศึกษา 22 ชุติวิชา (132 หน่วยกิต) โดยประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุติวิชา (30 หน่วยกิต) หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุติวิชา (96 หน่วยกิต) แบ่งเป็นวิชาแกน 6 ชุติวิชาและวิชาเฉพาะด้าน 10 ชุติวิชา และหมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุติวิชา (6 หน่วยกิต)

ส่วนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม กำหนดให้ศึกษา 28 ชุติวิชา (168 หน่วยกิต) ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุติวิชา (30 หน่วยกิต) หมวดวิชาเฉพาะ 22 ชุติวิชา (132 หน่วยกิต) แบ่งเป็นวิชาแกน 6 ชุติวิชาและวิชาเฉพาะด้าน 16 ชุติวิชา และหมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุติวิชา (6 หน่วยกิต) ดังแสดงในตารางที่ 2.2 (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.13-15,19-20)

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

หมวดวิชา	ชุติวิชา
ศึกษาทั่วไป 5 ชุติวิชา	<u>บังคับ 4 ชุติวิชา</u> 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 10151 ไทยศึกษา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 30205 คณิตศาสตร์และสถิติ <u>เลือก 1 ชุติวิชาจาก</u> 10103 ทักษะชีวิต 10121 อารยธรรมมนุษย์ 10131 สังคมมนุษย์ 10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต 10152 ไทยกับสังคมโลก

	10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร
เฉพาะ 22 ชุติวิชา วิชาแกน 6 ชุติวิชา	30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงานและหลักการตลาด 30211 องค์การและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
วิชาเฉพาะด้าน 16 ชุติวิชา	<u>บังคับ 10 ชุติวิชา</u> 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน 32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม 32338 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม 32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และการจัดการธุรกิจตัวแทนท่องเที่ยว 32478 การจัดการธุรกิจการจัดประชุม นิทรรศการและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล 32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการโรงแรม 32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม 32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม 32486 การจัดการธุรกิจโรงแรมและภัตตาคารระหว่างประเทศ <u>เลือก 6 ชุติวิชาจาก 2 กลุ่ม</u> กลุ่มวิชาความสนใจเฉพาะ ให้เลือก 3 ชุติวิชาจาก 32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยวอาเซียน 32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 32487 การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดย่อมและการจัดการที่พักทางเลือก 32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ ให้เลือก 3 ชุติวิชาจาก 10171 การใช้ภาษาอังกฤษ 11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ 11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

	11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม
เลือกเสรี 1 ชุติวิชา	เลือกจากชุติวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ยกเว้นชุติวิชาที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้ ก. ชุติวิชาประสบการณ์วิชาชีพของทุกสาขาวิชา ข. ชุติวิชาที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับชุติวิชาบังคับอื่นๆ ในหลักสูตรที่เรียน ค. ชุติวิชาที่มีการกำหนดคุณสมบัติและทักษะพื้นฐานไว้โดยเฉพาะ

นอกจากการศึกษาจำนวน 28 ชุติวิชาแล้ว หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม ได้กำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะใน 2 ส่วน ได้แก่ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.34-35)

1. การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1.1 ฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนชุติวิชา 32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และการจัดการธุรกิจตัวแทนท่องเที่ยว

1.2 ฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนชุติวิชา 32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม

2. การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ ณ สถานประกอบการธุรกิจนำเที่ยวหรือโรงแรม ไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง ซึ่งเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยที่มหาวิทยาลัยไม่นับหน่วยกิต นักศึกษาอาจได้รับการพิจารณา ยกเว้นการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะในส่วนนี้ได้หากมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

นอกจากนี้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ยังได้จัดโครงสร้างของหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า เช่น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่า เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาโดยกำหนดให้ศึกษาชุติวิชาในจำนวนที่ลดลงตามพื้นฐานการศึกษาซึ่งวิชาเอกการจัดการวิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด ให้ศึกษาจำนวน 12 – 20 ชุติวิชา จาก 22 ชุติวิชาดังแสดงในตารางที่ 2.3 (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.96-119)

ตารางที่ 2.3 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

โครงสร้างในแต่ละวิชาเอก	การจัดการ	การเงิน	การตลาด
ระดับที่สำเร็จการศึกษา			
1. ปวส.หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ หรือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกการเงินและการธนาคาร และวิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	14 ชุติวิชา (84 หน่วยกิต)		

2. ปวส.หรือเทียบเท่า ที่มี ใช้ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/ บริหารธุรกิจ หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่า ที่มี ใช้สาขาวิชา บริหารธุรกิจ หรือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกการเงินและ การธนาคาร และวิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	20 ชุติวิชา (120 หน่วยกิต)	20 ชุติวิชา (120 หน่วยกิต)	
3. ปวส.หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม/ บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี การตลาด การเงินและการ ธนาคาร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการทั่วไป หรือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ หรือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกการเงินและการธนาคาร และ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ		14 ชุติวิชา (84 หน่วยกิต)	14 ชุติวิชา (84 หน่วยกิต)
4. ปวส.หรือเทียบเท่า หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่าใน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ที่มี ใช้สาขาวิชาการ บัญชี การตลาด การเงินและการธนาคาร การจัดการทรัพยากร มนุษย์ และการจัดการทั่วไป		17 ชุติวิชา (102 หน่วยกิต)	
5. ปวส.หรือเทียบเท่า ที่มี ใช้ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/ บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี การตลาด การเงินและการ ธนาคาร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการทั่วไป หรือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ที่มี ใช้สาขาวิชาบริหารธุรกิจ หรือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกการเงินและการธนาคาร และ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ			20 ชุติวิชา (120 หน่วยกิต)
6. ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ หรือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์วิชาเอกการเงินและการธนาคาร และ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	12 ชุติวิชา (72 หน่วยกิต)	12 ชุติวิชา (72 หน่วยกิต)	12 ชุติวิชา (72 หน่วยกิต)
7. ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง ที่มี ใช้สาขาวิชาบริหารธุรกิจ หรือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์วิชาเอกการเงินและการธนาคาร และ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	18 ชุติวิชา (108 หน่วยกิต)	18 ชุติวิชา (108 หน่วยกิต)	18 ชุติวิชา (108 หน่วยกิต)

ส่วนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่า ให้ศึกษาจำนวน 18 – 26 ชุติวิชา จาก 28 ชุติวิชา ดังแสดงในตารางที่ 2.4 (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.120-134)

ตารางที่ 2.4 โครงสร้างของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม
สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ระดับที่สำเร็จการศึกษา	โครงสร้าง
1. ปวส.หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ หรือประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว การโรงแรมและการบริการ หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ธุรกิจบริการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ หรือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ วิชาเอกการเงินและการธนาคาร หรือสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว	20 ชุดวิชา (120 หน่วยกิต)
2. ปวส.หรือเทียบเท่าในสาขาวิชา ที่มี ไม่ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ หรือประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว การโรงแรมและการบริการ หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่า ที่มี ไม่สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ธุรกิจบริการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ หรือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ วิชาเอกการเงินและการธนาคาร หรือสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว	26 ชุดวิชา (156 หน่วยกิต)
3. ประกาศนียบัตร 2 ปีของโรงเรียนการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวนานาชาติ (ไอทิม)	24 ชุดวิชา (144 หน่วยกิต)
4. ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ธุรกิจบริการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ หรือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ วิชาเอกการเงินและการธนาคาร หรือสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว	18 ชุดวิชา (108 หน่วยกิต)
5. ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาอื่น ที่มี ไม่สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ธุรกิจบริการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ หรือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ วิชาเอกการเงินและการธนาคาร หรือสาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว	24 ชุดวิชา (144 หน่วยกิต)

2.3 ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตกำหนดผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตร จำนวน 5 ด้านดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.36-39)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่

1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและต่อผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม

1.3 มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน

1.4 มีวินัย ตรงต่อเวลาเคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม

1.5 มีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดี ความชั่ว วิเคราะห์

ประเด็นปัญหาคุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

2. ด้านความรู้ ได้แก่

2.1 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจ ที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

2.2 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจทางการตลาด การเงิน การผลิตและการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดการองค์กรและทรัพยากรมนุษย์

2.3 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุมและการประเมินผลการดำเนินงานรวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน

2.4 มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพด้านบริหารธุรกิจ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างเท่าทัน

2.5 มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ

2.6 ตระหนักในคุณค่าภูมิปัญญาของมนุษย์ อันเป็นรากฐานสำคัญของสังคม

3. ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่

3.1 คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ

3.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต่อยอดกรอบความรู้เดิม สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาและประสบการณ์เพื่อให้เกิดนวัตกรรม กิจกรรม หรือแนวทางในการบริหารธุรกิจใหม่ ๆ

3.3 สามารถสืบค้น จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจอย่างเหมาะสม

3.4 สามารถประยุกต์ความรู้ คิดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือกและผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3.5 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนาตน องค์กร และสังคม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่

4.1 เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลายมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงานและสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น

4.2 มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.3 สามารถทำงานเป็นกลุ่มและแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ

4.4 สามารถแสดงความคิดริเริ่มและความคิดเห็นที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของตนและของกลุ่ม

4.5 มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่

5.1 สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม

5.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

5.3 สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา

5.4 สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนในการดำเนินงานและสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากนี้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตยังกำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาไว้ดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.36)

1. คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในระบบทางไกล ได้แก่

1.1 ความมีวินัย รับผิดชอบ ความมุ่งมั่นเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2 การทำงานเป็นทีม ความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับความคิดเห็น

1.3 ใฝ่รู้ การพัฒนาตนเอง

2. คุณลักษณะพิเศษเฉพาะหลักสูตรได้แก่ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

2.4 การจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษาของหลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตจัดการศึกษาภายใต้ระบบการเรียนการสอนทางไกลหรือระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.9) โดยจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่างๆ ของชุดวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปของชุดการสอนเรียกว่า “ชุดวิชา” แต่ละชุดวิชาไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต ทวิภาคของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ชุดวิชาหนึ่งแบ่งหน่วยการสอนออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยการสอนใช้เวลาศึกษาประมาณ 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ส่วนระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งมี 2 ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ในแต่ละภาคการศึกษานักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย 1 ชุดวิชา แต่ไม่เกิน 3 ชุดวิชา จนกว่าจะครบจำนวนชุดวิชาตามหลักสูตร ทั้งนี้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เท่าของระยะเวลาการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะต้องผ่านการเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพในหลักสูตรด้วยระบบการศึกษาทางไกลที่มหาวิทยาลัยใช้เป็นระบบการเรียนการสอนที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าห้องเรียนตามปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษาโดยผ่านสื่อการสอนต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาจากวัสดุการศึกษาที่ส่งให้ทางไปรษณีย์ ประกอบด้วย เอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ ซีดีเสียง หรือดีวีดี หรือซีดีมัลติมีเดียประจำชุดวิชา
2. ศึกษาจากสื่อวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ประกอบชุดวิชา (ถ้ามี)
3. ศึกษาจากการเรียนการสอนออนไลน์ (ถ้ามี)
4. เข้ารับการสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาต่างๆ จากอาจารย์สอนเสริมประจำศูนย์ต่างๆ ทั่วประเทศ หรือรับการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม/การสอนเสริมผ่านเครือข่าย (e-Tutorial) (ถ้ามี)
5. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองจากวัสดุการศึกษาอื่นๆ ณ มุม มสธ. ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)
6. ในบางชุดวิชานักศึกษาจะต้องเข้าทำการฝึกปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าและทำงานตามที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาและสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ในด้านการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจัดแบ่งลักษณะเนื้อหาชุดวิชาออกเป็นชุดวิชาเชิงทฤษฎี และชุดวิชาเชิงปฏิบัติ โดยสาขาวิชาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการฝึกปฏิบัติและการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา ตามลักษณะของแต่ละชุดวิชาที่สาขาวิชารับผิดชอบ ดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.49)

1. ชุดวิชาเชิงทฤษฎี มีคะแนนการฝึกปฏิบัติไม่เกินร้อยละ 20 และให้คะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม
2. ชุดวิชาเชิงปฏิบัติ กำหนดการประเมินผลการศึกษาโดยถือคะแนนฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ และคะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษาเป็นส่วนประกอบ โดยสาขาวิชาจะกำหนดสัดส่วนของคะแนนตามความเหมาะสมของแต่ละชุดวิชาภายใต้เกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
3. กิจกรรมวิชาชีพ ให้กำหนดการประเมินผลการศึกษาตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ส่วนการประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยให้ลำดับชั้นการแสดงความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละชุดวิชา ดังนี้

ลำดับชั้น

ความหมาย

H (ได้คะแนนร้อยละ 76 ขึ้นไป)	เกียรตินิยม (HONOUR)
S (ได้คะแนนร้อยละ 60 - 75)	ผ่าน (SATISFACTORY)
U (ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60)	ไม่ผ่าน (UNSATISFACTORY)
I	ไม่สมบูรณ์ (INCOMPLETE)

การนับชุดวิชาสะสมเพื่อให้ครบหลักสูตร มหาวิทยาลัยจะนับเฉพาะชุดวิชาที่นักศึกษาสอบได้ลำดับชั้น H และ S เท่านั้น โดยแต่ละลำดับชั้นจะมีค่าดังนี้

H ของแต่ละชุดวิชา	มีค่า 4.00
S ของแต่ละชุดวิชา	มีค่า 2.30

2.5 อาจารย์ในหลักสูตร

อาจารย์ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
จำนวน 13 คน ได้แก่

- 1.1 รองศาสตราจารย์ จิระภรณ์ ตันติชัยรัตน์กุล
- 1.2 รองศาสตราจารย์ ฐาปนา ฉินไพศาล
- 1.3 รองศาสตราจารย์ ประภาศรี พงศ์ธนาพาณิช
- 1.4 รองศาสตราจารย์ วรรณิ ชลนภาสถิตย์
- 1.5 รองศาสตราจารย์ ศรีธนา บุญญเศรษฐ์
- 1.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชพร จันทร์สว่าง
- 1.7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ศิลปะอาษา
- 1.8 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์
- 1.9 อาจารย์ ดร.เจริญศักดิ์ แสงฉัตรสุวรรณ
- 1.10 อาจารย์ กัลยณัฐ กิตติพงศ์พิทยา
- 1.11 อาจารย์ ธนพร สวรรค์พิทักษ์
- 1.12 อาจารย์ สุรเดช หวังทอง
- 1.13 อาจารย์ อัจฉริย์ ภูมิพนนต์

2. อาจารย์ประจำสาขาวิชาในแขนงวิชาบริหารธุรกิจและแขนงวิชาบัญชี ซึ่งเป็นประธาน
กรรมการบริหารชุดวิชาในหลักสูตร จำนวน 16 คน ได้แก่

- 2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยานี ภาคอัติ
- 2.2 รองศาสตราจารย์ ดร.กิงพร ทองใบ
- 2.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อีสัยกุล
- 2.4 รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา วัจนะสาธิตากุล
- 2.5 รองศาสตราจารย์จิราภรณ์ สุธัมมสภา
- 2.6 รองศาสตราจารย์ฉัตรชัย ลอยฤทธิภูมิไกร
- 2.7 รองศาสตราจารย์ชนินทร์ ชูณหพันธ์รักษ์
- 2.8 รองศาสตราจารย์ธนชัย ยมจินดา
- 2.9 รองศาสตราจารย์ธัญญรัตน์ วศวรรณวัฒน์
- 2.10 รองศาสตราจารย์ปรีชา ศรีศักดิ์หิรัญ
- 2.11 รองศาสตราจารย์ยุทธนา ธรรมเจริญ
- 2.12 รองศาสตราจารย์สุวิณา ตั้งโพธิ์สุวรรณ
- 2.13 รองศาสตราจารย์เสาวภา มีถาวรกุล
- 2.14 รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ

2.15 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง

2.16 อาจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ

2.6 การบริหารหลักสูตรและการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

การบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรซึ่งมีคุณวุฒิและจำนวนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้(สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.54)

1. จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณา วางแผน ติดตาม ทบทวน การดำเนินงานหลักสูตร
2. บริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
3. พิจารณาจัดทำแผนการผลิตชุดวิชาในภาพรวมของหลักสูตร โดยประสานงานกับคณะกรรมการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการกลุ่มผลิตหรือปรับปรุงชุดวิชา คณะกรรมการบริหารชุดวิชา (คบ.ช.) ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี รวมทั้งการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) เพื่อเสนอสาขาวิชาและสภาวิชาการ

4. ประเมิน วิเคราะห์ รวบรวม และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ดังนี้

4.1 รายงานรายภาคการศึกษาต่อสาขาวิชาและสภาวิชาการ ได้แก่ รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5)

4.2 รายงานรายปีการศึกษาต่อสาขาวิชาและสภาวิชาการ ได้แก่ รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7)

4.3 รายงานผลการประเมินหลักสูตรรอบ 5 ปี ต่อสาขาวิชา สภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัย

4.4 ติดตามบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต โดยใช้ผลการประเมินจากสถาบันวิจัยและพัฒนา

4.5 ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการประเมิน

4.6 ปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี

4.7 หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรจะอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารชุดวิชาซึ่งมีหน้าที่ดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.54)

1. วางแผนการเปิดสอน ตรวจสอบความถูกต้องและความทันสมัยของเนื้อหาในสื่อการสอนทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับชุดวิชานั้น รวมทั้งจัดทำเอกสารชุดวิชาเพิ่มเติมในกรณีที่เห็นว่ามีจำเป็น
2. วางแผนและกำหนดอาจารย์สอนเสริม ตลอดจนการพบนักศึกษาแบบปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ และการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

3. วางแผนการวัดผลและประเมินผลการศึกษา การวางแผนข้อสอบ การได้มาซึ่งข้อสอบ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อสอบ ทั้งข้อสอบแบบปรนัยและแบบอัตนัย การตรวจข้อสอบอัตนัยและการตรวจสอบมาตรฐานของการตรวจข้อสอบอัตนัย

4. จัดทำคู่มือการเรียนและผลิตสื่อเสริมอื่นที่จำเป็นและเหมาะสมต่อการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

5. หน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดวิชา เช่น จัดให้มีการประชุม สัมมนา อภิปรายหรืออบรมทางวิชาการ

6. เสนอรายงานผลการดำเนินการตามข้อ 1-5 ต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชา เพื่อพิจารณาเสนอสภาวิชาการต่อไป

สำหรับการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและด้านอื่นๆ แก่นักศึกษา ได้ดำเนินการดังนี้(สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.56)

1. มีระบบการให้คำปรึกษาทางวิชาการโดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบตอบปัญหาและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาผ่านช่องทางที่หลากหลาย ได้แก่ จดหมาย โทรศัพท์มาพบด้วยตนเอง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และกระดานสนทนาบนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. มีการวิเคราะห์และสรุปปัญหา/ข้อคำถามของนักศึกษา เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชาพิจารณาแก้ไขปัญหาในภาพรวม

3. มีระบบการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษาทั้งในระดับหลักสูตรและระดับชุดวิชาในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา เอกสาร วีซีดี สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แผนการสอนประจำชุดวิชาและประจำหน่วยการสอน เป็นต้น

4. มีการจัดปฐมนิเทศแก่นักศึกษา โดยคณาจารย์ และสื่อในรูปแบบอื่นๆ เช่น คู่มือ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ซีดี วีซีดีเว็บไซต์ Webcasting เป็นต้น

5. มีการจัดบริการสอนเสริม อบรมเข้ม อบรมเข้มพิเศษ การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ การทำกิจกรรมประจำชุดวิชา และให้คำแนะนำแก่นักศึกษา

2.7 การประเมินหลักสูตรและผลผลิตของหลักสูตร

การประเมินคุณภาพหลักสูตรในภาพรวม (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 5 ด้าน) ดำเนินการโดยสำรวจข้อมูลจากกลุ่มบุคคลดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.58)

1. นักศึกษาปีสุดท้ายที่เข้ารับการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ / บัณฑิตใหม่ (ถ้ามี)
2. ผู้ใช้บัณฑิต / ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก / ผู้ประเมินภายนอก

ส่วนการประเมินผลผลิตของหลักสูตรให้มีผลการศึกษาเพื่อประเมินความพึงพอใจของนายจ้าง / ผู้ประกอบการ หรือผู้ใช้บัณฑิต และมีผลการศึกษาติดตามการทำงานของบัณฑิต รวมถึงความพึงพอใจของบัณฑิต (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2557, น.56)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนุชัย ตั้งศุภพรชัย (2546) ศึกษาเรื่องการประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พุทธศักราช 2539 จากความคิดเห็นจากอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน โดยการใช้การประยุกต์รูปแบบจำลอง CIPP ประเมินในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต ผลที่ได้จากการวิจัยนำมาเป็นข้อมูลประกอบแนวทางของการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของตลาดแรงงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ 15 คน นักศึกษา 45 คน บัณฑิต 62 คน และผู้บังคับบัญชา 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม 4 ชุด มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมาก ด้านโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระรายวิชาควรมีการเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น วิชาภาษาอังกฤษ โดยส่วนร่วมมีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ส่วนการประเมินปัจจัยเบื้องต้นส่วนใหญ่อยู่ระดับมากไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่ มีปริมาณคุณภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในด้านการประเมินกระบวนการส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง ควรมีการพัฒนาด้านกิจกรรมนักศึกษาใหม่มากกว่านี้ และการประเมินผลผลิตส่วนใหญ่คุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตและคุณลักษณะวิชาชีพอยู่ระดับมากแต่ควรจัดเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาที่กำลังจะจบ เช่น ภาวะการณ์เป็นผู้นำ เป็นต้น

ครรชิต ทะกองและคณะ (2550) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามกรอบการประเมินดังนี้ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ผู้สอน นิสิต และสิ่งอำนวยความสะดวก (2) ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล (3) ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต และผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชาในการฝึกงานของนิสิต แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนนิสิต ผู้บังคับบัญชา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต และผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชาในการฝึกงานของนิสิต แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนนิสิต ผู้บังคับบัญชา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การให้ตอบแบบสอบถาม การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ ผลการประเมินพบว่า (1) ด้านปัจจัยนำเข้า อาจารย์เห็น

ว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด และวิชาพื้นฐานวิชาชีพที่ควรเรียนมากที่สุด ได้แก่ วิชาไวยากรณ์และการเรียน การฝึกฟัง – พูด การพัฒนาบุคลิกภาพ ธุรกิจเบื้องต้น เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น และจิตวิทยาสำหรับงานบริหาร (2) ด้านกระบวนการนิสิตส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) มีความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนว่าอาจารย์ได้แจ้งเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียน ก่อนการสอน มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า สอนครบทุกเนื้อหาที่แจ้งไว้ และผลการประเมินยุติธรรม (3) ด้านผลผลิต คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะบัณฑิตวิทยาลัยนานาชาติ เรียงตามลำดับจากคุณลักษณะที่ดีมากถึงดีตามลำดับ ได้แก่ มีจริยธรรมในการทำงาน มีความรับผิดชอบ มีมุมมองกว้างไกลเป็นนานาชาติ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและทัศนคติในการทำงาน มีความศรัทธาและรู้สึกรักว่าตนเองมีคุณค่า ผลการประเมินการฝึกงานของนิสิตอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนิสิตสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้ดีมาก

กมลวรรณ ลิ้มปนาทร และศรีธนา บุญญเศรษฐ์ (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตร บริหารธุรกิจ แขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้างวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร กับสภาพแวดล้อม (2) ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรในด้านการสำเร็จการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (3) ศึกษาความคุ้มค่าในการดำเนินงานของหลักสูตร และ (4) ศึกษาความพร้อมของสาขาวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจในการประเมินความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร กับสภาพแวดล้อม และการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร โดยมี ประชากร 3 กลุ่ม คือ (1) บัณฑิตวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 – 2547 และ สำเร็จการศึกษาภายในปีการศึกษา 2548 (2) ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 263, 263 และ 67 คนตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับกลับคืนจำนวน 195, 168 และ 43 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการศึกษาความคุ้มค่าและความพร้อมใช้การศึกษาจากข้อมูลหัตถ์ภูมิผลการศึกษาพบว่า (1) การประเมินความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม อาทิ สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และความต้องการของสังคม พบว่า บัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิต่างมีความคิดเห็นตรงกันว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งสภาพเศรษฐกิจ วิทยาการ/เทคโนโลยีด้านการจัดการงานก่อสร้าง และตอบสนองความต้องการของสังคมในระดับมากทุก ด้าน เช่นเดียวกับโครงสร้างของหลักสูตรที่มีความเหมาะสมมาก ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นว่าโครงสร้าง หลักสูตรมีจุดเด่นที่สามารถครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการจัดการงานก่อสร้างได้ครบถ้วน มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้งานได้จริง และเป็นหลักสูตรเดียวในประเทศไทยที่เน้นเฉพาะการจัดการงาน ก่อสร้าง ส่วนจุดด้อยนั้น คือ การขาดการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพ และการขาดการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี ด้านคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาทั้งในการศึกษาทางไกลและการ บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย (2) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรในด้านการสำเร็จการศึกษาและ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา พบว่า บัณฑิตใช้เวลาในการศึกษาจนจบหลักสูตร โดยเฉลี่ย 2.75 ปี และมีคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรเท่ากับ 2.34 บัณฑิตสามารถนำความรู้ด้านการจัดการงานก่อสร้างที่ศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชไปใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ ได้ในระดับมาก ผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในภาพรวมที่พึงมีตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้บัณฑิตยังเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ/มีคุณธรรม/จริยธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญมากสำหรับผู้ที่จะประกอบวิชาชีพการจัดการงานก่อสร้าง (3) การศึกษาความคุ้มค่าในการดำเนินงานของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้าง วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง พบว่า จุดคุ้มทุนที่คำนวณจากฐานปีงบประมาณ 2543 – 2544 และฐานการปรับอัตราเพิ่มอยู่ที่จำนวนนักศึกษา 516 คน และ 617 คน ตามลำดับ ขณะที่จำนวนนักศึกษาจริงมีจำนวนเฉลี่ย 4,580 คนต่อปี ดังนั้นหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้าง วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างมีความคุ้มค่าทางการเงิน (4) การศึกษาความพร้อมของสาขาวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้าง วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง พบว่า สาขาวิชามีบุคลากรที่สามารถสอนในด้านการจัดการงานก่อสร้างตามข้อกำหนดของสำนักงานการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยมีคณาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิตรงและมีจำนวนครบถ้วนตามข้อกำหนด ส่วนความบกพร่องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า มีความพร้อมทุกด้านในระบบการเรียนการสอนทางไกล (5) ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ควรมีการประเมินและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ อาจผลิตชุดวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติโดยใช้สื่อเสมือนจริงหรือใช้ความร่วมมือระหว่างสถาบันที่สามารถดำเนินการในส่วนของภาคปฏิบัติให้กับมหาวิทยาลัยโดยการเสริมองค์ความรู้ส่วนนี้ให้กับผู้เรียนก่อนหรือหลังจากการสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของชุดวิชาในโครงสร้างหลักสูตรอยู่เสมอ ควรใช้ช่องทางที่สามารถให้การเรียนการสอนเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น เช่น การสอนทางอินเทอร์เน็ต การใช้ e-Learning หรือการใช้สื่อการสอนอื่นๆ เช่น วีซีดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพในการสอนแต่ละชุดวิชา ควรตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนว่าจะผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะใด และวางตำแหน่งงานที่ใด และควรกำหนดกรอบของคุณสมบัติที่จะเข้าศึกษาให้มีพื้นฐานการศึกษาด้านการก่อสร้างซึ่งจะทำให้การผลิตบัณฑิตสู่ตลาดงานตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และวาณี บุญยะไวโรจน์ (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี) แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2) ประเมินคุณภาพสื่อหลักและสื่อเสริมของชุดวิชา (3) ประเมินสภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา (4) ประเมินคุณภาพด้านการนำความรู้ไปใช้ของบัณฑิต (5) ประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต (6) ศึกษาความต้องการของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต และ

(7) ประเมินความพร้อมของแขนงวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา จำนวน 508 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และจากกลุ่มประชากรบัณฑิต จำนวน 559 คน และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต จำนวน 559 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการระดมความคิดและแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดระดมความคิดและการส่งทางไปรษณีย์ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากนักศึกษา ร้อยละ 61.6 บัณฑิต ร้อยละ 38.1 และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต ร้อยละ 33.3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า (1) มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2) สื่อหลักและสื่อเสริมของชุดวิชามีคุณภาพระดับมาก (3) การวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสม (4) บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้ในระดับมาก และในการดำเนินชีวิตได้ในระดับปานกลาง (5) ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตมีความพึงพอใจบัณฑิตทางด้านความรู้ ความชำนาญ และคุณลักษณะในระดับมาก (6) ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ ความรู้ในวิธีการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ความชำนาญในการผลิตสื่อภาพและเสียงและคุณลักษณะในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ (7) แขนงวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมทุกด้านในการเปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และมีข้อเสนอแนะ คือ (1) การปรับปรุงเนื้อหาวิชา เพิ่มเนื้อหาวิชาในเรื่องการจัดการสื่อการเรียนการสอน วิธีการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การผลิตสื่อภาพและเสียง การวิจัยเกี่ยวกับการผลิตและการให้บริการสื่อ และคุณธรรมจริยธรรมของนักเทคโนโลยีการศึกษา (2) การปรับปรุงสื่อเสริม ได้แก่ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และซีดีเสียง ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในสื่อเสริมเหล่านี้ เช่น โทรศัพท์สอบถาม เนื้อหาสาระที่มีข้อสงสัยกำหนดงานให้นักศึกษาทำหลังจากฟังและชมรายการ เป็นต้น (3) การปรับปรุงการพัฒนาความรู้ ความสามารถหรือทักษะความชำนาญและคุณลักษณะพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ดังนี้ (1) การพัฒนาความรู้ (ควรที่จะเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิธีการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน (2) ความสามารถควรที่จะปรับหัวข้อของการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพให้มีกิจกรรมฝึกปฏิบัติการผลิตบทเรียน e-Learning และ (3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตควรจัดกิจกรรมในการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพที่เน้นให้นักศึกษามีการทำงานร่วมกันหรือทำกิจกรรมกลุ่มให้มากที่สุด

อรรถวรรณ ประยงค์หอม (2554) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2542) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง 2542) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Evaluation Model) เป็นกรอบในการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหา รายวิชาของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา สื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหาร

หลักสูตร ด้านผลผลิต ได้แก่ ประสิทธิภาพของบัณฑิต และคุณลักษณะด้านวิชาชีพของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 258 คน ประกอบด้วย อาจารย์ จำนวน 11 คน นักศึกษา จำนวน 77 คน บัณฑิต จำนวน 124 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินหลักสูตรพบว่า (1) ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (4) ด้านผลผลิต ได้แก่ ประสิทธิภาพของบัณฑิต คุณลักษณะด้านวิชาชีพของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ธัญพร ปัญญาทิพย์ (2554) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความเหมาะสมด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (3) ประเมินกระบวนการดำเนินงานและ (4) ประเมินผลผลิตของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร อาจารย์คณะครุศาสตร์ จำนวน 32 คน (2) นักศึกษาครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 3-5 จำนวน 367 คน (3) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 100 คน และ (4) ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต จำนวน 88 คน รวมทั้งสิ้น 587 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก (2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร และอาจารย์ทุกกลุ่มมีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก บัณฑิตมีความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3) ด้านกระบวนการ พบว่า การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมากและ (4) ด้านผลผลิต พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตและคุณภาพทางวิชาการบัณฑิตมีความเหมาะสมในระดับมาก

วิไลวรรณ วิภาจักษณกุล (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อประเมินด้านบริบทของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปและเนื้อหาหลักสูตร (2) เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ นักศึกษา สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม (3) เพื่อประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและการประเมินผล (4) เพื่อประเมินด้านผลผลิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และ (5) เพื่อศึกษาหลักสูตรมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ตามความต้องการของท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงพรรณนากับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus

Group Discussion) และการศึกษาเอกสาร (Documentary review) ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการศึกษาบริบทของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปและเนื้อหาของหลักสูตร ในด้านสภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวนวิชาทั้งหมด 21 รายวิชา ได้แก่ 1. การจัดผู้สอนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยานิคมในการจัดอาจารย์สอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยมีเกณฑ์การพิจารณาประกอบด้วย ความรู้สัมพันธ์กับวิชาที่สอน การมีประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับวิชาที่สอน และอายุราชการสำหรับผู้ประสานงานวิชาศึกษาทั่วไปเป็นผู้ทำหน้าที่ในการจัดผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ 2. การบริหารจัดการงบประมาณ มหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณตามคณะที่ผู้ประสานงานวิชาศึกษาทั่วไปสังกัดอยู่ทั้ง 5 คณะ ซึ่งแต่ละคณะมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน 3. ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของทุกรายวิชา มีจุดหมายชัดเจน มีคุณภาพ มีความทันสมัย และมีความสอดคล้องของคำอธิบายรายวิชากับจุดมุ่งหมายวิชาการศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชา 4. โครงสร้างหลักสูตร พบว่า 1. มีคุณภาพแต่ต้องปรับปรุงบางส่วน 2. คุณภาพด้อยกว่ามหาวิทยาลัยอื่น (2) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปที่เกี่ยวกับนักศึกษา ผู้สอน สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม ได้แก่ 1. ด้านนักศึกษา มีความรู้พื้นฐานและอายุที่มีความแตกต่างกัน 2. ด้านผู้สอน มีความรู้พื้นฐานของด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ มีวุฒิการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอน มีสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสามารถในการใช้สื่อการสอน และมีความสามารถในการวัดและประเมินผล 3. ด้านปัจจัยสนับสนุนประเด็นที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุง ได้แก่ สื่อการสอน และแหล่งความรู้ไม่เพียงพอ และมีความล่าช้า และมหาวิทยาลัยควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยอยู่เสมอ และบางรายวิชาขาดเอกสารประกอบการเรียนการสอน 4. ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปด้านปัจจัย ได้แก่ 1. ขาดหน่วยงานประสานงานวิชาการศึกษาทั่วไป 2. การบริหารงบประมาณ 3. ขาดการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน 4. เนื้อหาวิชาที่สอนไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต และมีจำนวนผู้สอนหลายคนในรายวิชาเดียวกัน มีการแบ่งเนื้อหา บางครั้งทำให้ขาดความต่อเนื่องและความสัมพันธ์กันของเนื้อหา และ 5. ข้อเสนอต่อการบริหารจัดการวิชาศึกษาทั่วไปด้านปัจจัยควรเพิ่มรายวิชาทางด้านภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น (3) เพื่อประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล ได้แก่ 1. กระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย แต่ยังขาดความเข้าใจจึงให้ความสำคัญของการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 2. การวัดผลและประเมินผล มีอาจารย์ส่วนใหญ่อธิบายวิธีการประเมินผลการเรียน ตัดเกรด ทำให้นักศึกษาพึงพอใจ แต่ก็มีอาจารย์บางท่านที่ตัดเกรดแล้วนักศึกษาคิดว่าไม่มีความเหมาะสม และ 3. ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดผู้สอน (4) การประเมินด้านผลผลิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อรายวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 21 รายวิชา มีความเหมาะสมในระดับมากทั้ง 3 ประเด็นตามลำดับดังนี้ เนื้อหารายวิชามีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ความทันสมัยของเนื้อหาวิชากับยุคปัจจุบัน และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

รัชนี้ พลแสน (2557) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2) ทดลองใช้แบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (3) ประเมินผลการทดลองใช้แบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรีและเสนอแนะแนวทางให้มหาวิทยาลัยในการนำแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรีไปใช้ มีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนาแบบประเมินหลักสูตร แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1.1 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินหลักสูตร โดยศึกษาวิเคราะห์ชนิดตัวบ่งชี้ / สิ่งที่มีมุ่งประเมิน / ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินหลักสูตร จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบในการพัฒนาแบบประเมินหลักสูตรตามชนิดตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แล้วสร้างแบบประเมินหลักสูตรให้ครอบคลุมกรอบในการพัฒนาแบบประเมินหลักสูตร นำแบบประเมินหลักสูตรไปพิจารณาความเที่ยงตรง ตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความครอบคลุมของข้อคำถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (3 กลุ่มสาขาวิชา ๆ ละ 1 คน และอาจารย์ทางด้านการศึกษาและประเมินผล 2 คน) นำมาคำนวณ IOC (Index of item-Objective Congruence) ได้ค่า IOC-1 ถึง 1 แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq 0.5$ มาปรับปรุงแบบประเมินหลักสูตร ขั้นตอนที่ 1.2 การจัดประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและจำนวน 12 คนจาก 12 สาขาวิชา ๆ ละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง พิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องและความครอบคลุมของข้อคำถามกับสิ่งที่มีมุ่งประเมินตามบริบทการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รวมทั้งภาษาที่ใช้พร้อมกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 2 ครั้งและเวียนให้แก้ไขอีก 1 ครั้ง ระยะที่ 2 การทดลองใช้แบบประเมินหลักสูตร โดยเลือกหลักสูตรที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และทำการเปิดสอนแล้ว (กลุ่มสาขาวิชาละ 1 หลักสูตร จาก 3 กลุ่มสาขาวิชา) โดยกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์คือหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2553 และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพคือ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2553 ผู้ให้ข้อมูล หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2553 ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 12 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา 2555 จำนวน 300 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 29 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 และผู้บังคับบัญชา / ผู้ใช้บัณฑิตประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 29 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553 ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 6 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา 2555 จำนวน 300 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 บัณฑิตและผู้บังคับบัญชา / ผู้ใช้บัณฑิต ยังไม่มีบัณฑิตที่จบการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล ได้แก่ สำนัก

วิชาการ สำนักบริการการศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนา และสำนักคอมพิวเตอร์ ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 3 การปรับปรุงแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยนำผลการทดลองใช้มา ปรับปรุงแบบประเมินหลักสูตรผลการวิจัยพบว่า ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1.1 ได้สิ่งที่มุ่งประเมินจำนวน 10 ด้าน / เรื่อง และได้ตัวบ่งชี้จำนวน 85 ตัวบ่งชี้ และได้แบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน 6 ฉบับ คือ 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ 2) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ 3) แบบสอบถามสำหรับ นักศึกษา 4) แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต 5) แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา 6) แบบบันทึกข้อมูล ขั้นตอนที่ 1.2 ได้สิ่งที่มุ่งประเมิน จำนวน 10 ด้าน / เรื่อง และได้ตัวบ่งชี้ จำนวน 106 ตัวบ่งชี้ และได้แบบ ประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน 5 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร 2) แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา 3) แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต 4) แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา / ผู้ใช้บัณฑิต 5) แบบบันทึกข้อมูล ผลการวิจัยระยะที่ 2 จากการทดลองใช้ พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัย นำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเกือบทุกตัวบ่งชี้ ผลการวิจัยระยะที่ 3 การปรับปรุงแบบประเมินได้สิ่งที่มุ่งประเมิน จำนวน 10 ด้าน / เรื่อง ตัวบ่งชี้จำนวน 105 ตัวบ่งชี้ และแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน 5 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำ หลักสูตร มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.97 2) แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.99 3) แบบสอบถามสำหรับบัณฑิตมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.92 4) แบบสอบถามสำหรับ ผู้บังคับบัญชา / ผู้ใช้บัณฑิต มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.96 และ 5) แบบบันทึกข้อมูล

จรรยา ดาสาและคณะ (2553) ศึกษาเรื่องการประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การวิจัยครั้งนี้เป็นการ ประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข) ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ได้แก่ การประเมินด้านบริบท โดยประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาใน หลักสูตร การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โดยประเมินนิสิตรายแรกเข้า สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และ สถานที่จัดการเรียนการสอน การประเมินด้านกระบวนการ โดยประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดและการประเมินผล และการประเมินด้านผลผลิต โดยประเมินคุณลักษณะและความรู้ ความสามารถของมหาบัณฑิต ประกอบด้วย ความรู้เนื้อหา ความรู้และทักษะด้านการสอน ความรู้และ ทักษะด้านวิจัย ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการพัฒนานตนเองและสังคม และเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้สำเร็จการศึกษา นิสิตที่กำลังศึกษา และอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรการศึกษามา บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) การเก็บรวบรวม ข้อมูลประกอบด้วยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลมีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ทำการวิเคราะห์โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และจัดกลุ่มนำเสนอ

โดยการพรรณนาผลการวิจัยพบว่า การประเมินในทุกด้านมีผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ในด้านบริบท วัตถุประสงค์ได้รับการประเมินในระดับมาก โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมในทุกหมวดวิชา ส่วนของเนื้อหาทั้งภาพรวมและรายวิชา ส่วนใหญ่มีการประเมินในระดับมาก ในด้านปัจจัยนำเข้าส่วนของนิสิตแรกเข้า ส่วนใหญ่มีพื้นฐานที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ ส่วนของสื่อ ประกอบการเรียนรู้มีความเพียงพอและเหมาะสมในระดับมาก สำหรับสถานที่เรียนและห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนของห้องพักนิสิตมีการประเมินในระดับพอใช้ ในด้านกระบวนการและการวัดและประเมินผลได้รับการประเมินภาพรวมในระดับมากที่สุด และแต่ละรายวิชาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ในด้านผลผลิตบัณฑิตและนิสิตมีความพึงพอใจต่อตนเองในด้านความรู้ ด้านความสามารถและในการสอน ด้านความสามารถในการวิจัย ความเป็นผู้นำ การพัฒนาตนเองและสังคม ในระดับมาก สำหรับด้านเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ประเมินในระดับมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้เสียในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2556 จำนวน 4 กลุ่มได้แก่

1.1.1 นักศึกษาปัจจุบัน ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 6,008 คน

1.1.2 บัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 และสำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 34 คน

1.1.3 ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวน 34 คน

1.1.4 ประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 จำนวน 30 คน

ทั้งนี้ประชากรกลุ่มที่ 1 ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนกลุ่มที่ 2,3 ศึกษาจากประชากร สำหรับกลุ่มที่ 4 ศึกษาจากประชากรในส่วนของแบบสอบถามและศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในส่วนของสารสนเทศในกลุ่ม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ**ประชากรกลุ่มที่ 1** กำหนดโดยการคำนวณด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ คือ $n = N / (1 + Ne^2)$ ณ ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 หรือ $e = 0.05$ (พรรณงาม อารยวุฒิ, 2558, น.21) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375.03 หรือ 376 คน ซึ่งใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามวิชาเอก และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายในแต่ละวิชาเอกต่อไป ดังจำนวนกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามวิชาเอกของประชากรกลุ่มที่ 1

นักศึกษาปัจจุบัน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
วิชาเอกการจัดการ	3,361	210
วิชาเอกการเงิน	631	40
วิชาเอกการตลาด	1,531	96
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	485	30
รวม	6,008	376

ส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างของ**ประชากรกลุ่มที่ 4** ในการสนทนากลุ่มซึ่งควรมีขนาดตัวอย่างกลุ่มละ 4-6 คนสำหรับประชากรขนาดเล็ก (Morgan, 2002 cited in Trainor and Graue, 2013,p.127) กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชากรที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร เพื่อนำมาประกอบการจัดทำเครื่องมือ

2.2 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในส่วนของ**แบบสอบถาม** ซึ่งแบ่งเป็น 4 ฉบับตามกลุ่มประชากร โดยนำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 2.1 มาเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามแต่ละฉบับดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และเอกสารการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อใหญ่

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวมเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 7 ข้อ

2.2.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับบัณฑิต ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และเอกสารการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อใหญ่

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 7 ข้อ

4) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2.2.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อ

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

4) ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ มาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2.2.4 แบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 6 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร/ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อใหญ่

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร /การจัดการเรียนการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 2 ข้อใหญ่

ในส่วน of คำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของแบบสอบถามแต่ละฉบับ กำหนดระดับดังนี้

5	หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ

ในระดับมาก

- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ
ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ
ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ
ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในส่วนของ**แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม**ได้นำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 2.1 มาเป็นแนวทางการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร/ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร /การจัดการเรียนการสอน

2.3 นำแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มในข้อ 2.2 เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตั้งรายชื่อในภาคผนวก ก เพื่อตรวจสอบความตรงโดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ของแบบสอบถาม 0.883

2.4 ปรับปรุงคำถามในแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 2.3

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงในข้อ 2.4 ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มที่ 2, 3, และ 4 จำนวนกลุ่มละ 30 ฉบับ และคำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนกันยายน 2559 โดยดำเนินการดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

3.1.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษา ใช้การส่งและรับคืนทางไปรษณีย์

3.1.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับบัณฑิต ใช้การส่งและรับคืนทางไปรษณีย์

3.1.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ใช้การส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตและรับคืนทางไปรษณีย์

3.1.4 แบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ใช้การส่งและรับคืนโดยผู้วิจัย

สำหรับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ หากไม่ได้รับกลับคืนภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งแบบสอบถาม จะติดตามด้วยการส่งหนังสือติดตามเข้าไปอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้รับกลับคืนมากที่สุด โดยผลการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามสรุปได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ฉบับที่	แบบสอบถาม	จำนวนที่ส่ง	การรับคืน	
			จำนวน	ร้อยละ
1	สำหรับนักศึกษา	376	291	84.59
2	สำหรับบัณฑิต	34	13	3.78
3	สำหรับผู้ใช้อบัณฑิต	34	10	2.90
4	สำหรับประธานกรรมการบริหารชุดวิชา	30	30	8.73

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ดำเนินการหลังจากได้รับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วโดยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับประธานกรรมการบริหารชุดวิชาที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วย จำนวน 6 คน ในวันที่ 13 ตุลาคม 2559

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยในส่วน of คำถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.121)

ค่าเฉลี่ย

แปลผล

4.51 - 5.00	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล
(Typology Analysis)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้เสียในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2556 จำนวน 4 กลุ่มได้แก่

1.1.1 นักศึกษาปัจจุบัน ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 6,008 คน

1.1.2 บัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 และสำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 34 คน

1.1.3 ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวน 34 คน

1.1.4 ประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 จำนวน 30 คน

ทั้งนี้ประชากรกลุ่มที่ 1 ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนกลุ่มที่ 2,3 ศึกษาจากประชากร สำหรับกลุ่มที่ 4 ศึกษาจากประชากรในส่วนของการสอบถามและศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในส่วนของการสนทนากลุ่ม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ**ประชากรกลุ่มที่ 1** กำหนดโดยการคำนวณด้วยสูตรของทาร์ยามาเน่ คือ $n = N / (1 + Ne^2)$ ณ ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 หรือ $e = 0.05$ (พรณงาม อารยวุฒิ, 2558, น.21) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375.03 หรือ 376 คน ซึ่งใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามวิชาเอก และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายในแต่ละวิชาเอกต่อไป ดังจำนวนกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามวิชาเอกของประชากรกลุ่มที่ 1

นักศึกษาปัจจุบัน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
วิชาเอกการจัดการ	3,361	210
วิชาเอกการเงิน	631	40
วิชาเอกการตลาด	1,531	96
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	485	30
รวม	6,008	376

ส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างของ**ประชากรกลุ่มที่ 4** ในการสนทนากลุ่มซึ่งควรมีขนาดตัวอย่างกลุ่มละ 4-6 คนสำหรับประชากรขนาดเล็ก (Morgan, 2002 cited in Trainor and Graue, 2013,p.127) กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชากรที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร เพื่อนำมาประกอบการจัดทำเครื่องมือ

2.2 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในส่วนของ**แบบสอบถาม** ซึ่งแบ่งเป็น 4 ฉบับตามกลุ่มประชากร โดยนำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 2.1 มาเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามแต่ละฉบับดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และเอกสารการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อใหญ่

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวมเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 7 ข้อ

2.2.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับบัณฑิต ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และเอกสารการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อใหญ่

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 7 ข้อ

4) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2.2.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อ

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

4) ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ มาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 5 ข้อ

2.2.4 แบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 6 ข้อ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร/ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อใหญ่

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร /การจัดการเรียนการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ จำนวน 2 ข้อใหญ่

ในส่วน of คำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของแบบสอบถามแต่ละฉบับ กำหนดระดับดังนี้

5	หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ

ในระดับมาก

- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ
ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ
ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจ
ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในส่วนของ**แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม**ได้นำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 2.1 มาเป็นแนวทางการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร/ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร /การจัดการเรียนการสอน

2.3 นำแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มในข้อ 2.2 เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตั้งรายชื่อในภาคผนวก ก เพื่อตรวจสอบความตรงโดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ของแบบสอบถาม 0.883

2.4 ปรับปรุงคำถามในแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 2.3

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงในข้อ 2.4 ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มที่ 2, 3, และ 4 จำนวนกลุ่มละ 30 ฉบับ และคำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนกันยายน 2559 โดยดำเนินการดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

3.1.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษา ใช้การส่งและรับคืนทางไปรษณีย์

3.1.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับบัณฑิต ใช้การส่งและรับคืนทางไปรษณีย์

3.1.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ใช้การส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตและรับคืนทางไปรษณีย์

3.1.4 แบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ใช้การส่งและรับคืนโดยผู้วิจัย

สำหรับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ หากไม่ได้รับกลับคืนภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งแบบสอบถาม จะติดตามด้วยการส่งหนังสือติดตามเข้าไปอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้รับกลับคืนมากที่สุด โดยผลการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามสรุปได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ฉบับที่	แบบสอบถาม	จำนวนที่ส่ง	การรับคืน	
			จำนวน	ร้อยละ
1	สำหรับนักศึกษา	376	291	84.59
2	สำหรับบัณฑิต	34	13	3.78
3	สำหรับผู้ใช้อบัณฑิต	34	10	2.90
4	สำหรับประธานกรรมการบริหารชุดวิชา	30	30	8.73

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ดำเนินการหลังจากได้รับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วโดยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับประธานกรรมการบริหารชุดวิชาที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วย จำนวน 6 คน ในวันที่ 13 ตุลาคม 2559

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยในส่วน of คำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.121)

ค่าเฉลี่ย

แปลผล

4.51 - 5.00	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล
(Typology Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรบริการธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นำเสนอผลการวิจัย 5 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาบัณฑิต
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	61	20.96
- หญิง	230	79.04
รวม	291	100.00
2. อายุ		
- 21 – 30 ปี	138	47.41
- 31 - 40 ปี	123	42.28
- 41 - 50 ปี	28	9.63
- 51 – 60 ปี	2	0.68
รวม	291	100.00

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3. วุฒិการศึกษสูงสุดที่ใช้ในการสมัครเข้ารับการศึกษา		
- มัธยมศึกษาตอนต้น	9	3.09
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	31	10.65
- ปวช.	13	4.47
- ปวส.	184	63.23
- ปวท.	1	0.34
- ปริญญาตรี	40	13.76
- ปริญญาโท	9	3.09
- ไม่ตอบ	4	1.37
รวม	291	100.00
4. อาชีพ		
- รับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ	56	19.24
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	3.09
- ธุรกิจส่วนตัว	36	12.37
- พนักงานลูกจ้างเอกชน	163	56.02
- เกษตรกร	3	1.03
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ	8	2.75
- อื่น ๆ เช่น ครูเอกชน ค้าขาย ผู้ต้องขัง เป็นต้น	14	4.81
- ไม่ตอบ	2	0.69
รวม	291	100.00
5. วิชาเอก		
- การจัดการ	149	51.20
- การเงิน	40	13.76
- การตลาด	85	29.20
- การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	17	5.84
รวม	291	100.00

จากตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 79.04 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 47.41 จบการศึกษสูงสุดในระดับ ปวส. ร้อยละ 63.23 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 56.02 และวิชาเอกการจัดการ ร้อยละ 51.20

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

1.2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์	มีความชัดเจน			ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา			ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด	4.26	0.65	มาก	4.23	0.65	มาก	4.14	0.70	มาก
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.40	0.63	มาก	4.30	0.68	มาก	4.28	0.68	มาก
3. เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.51	0.65	มากที่สุด	4.44	0.71	มาก	4.40	0.67	มาก
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการและเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	4.41	0.65	มาก	4.34	0.73	มาก	4.36	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	4.39	0.65	มาก	4.33	0.69	มาก	4.30	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า

1. ความชัดเจน ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรก มีระดับมากที่สุด คือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา มีระดับมาก คือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{X} = 4.41$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด ($\bar{X} = 4.26$)

2. การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{X} = 4.34$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด ($\bar{X} = 4.23$)

3. การตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{X} = 4.36$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด ($\bar{X} = 4.14$)

1.2.2 โครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา (จำนวน 30 หน่วยกิต)	4.37	0.68	มาก
2. หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา (จำนวน 96 หน่วยกิต)	4.37	0.71	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา (จำนวน 6 หน่วยกิต)	4.37	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.37	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า ทุกหมวดวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$ เท่ากัน)

1.2.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (5 ชุดวิชา)						
บังคับ 4 ชุดวิชา						
10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.41	0.71	มาก	4.44	0.73	มาก
10151 ไทยศึกษา	4.33	0.77	มาก	4.18	0.82	มาก
10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	4.36	0.76	มาก	4.32	0.78	มาก
30205 คณิตศาสตร์และสถิติ	4.18	0.90	มาก	4.08	0.91	มาก
และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้						
10103 ทักษะชีวิต	4.30	0.74	มาก	4.27	0.75	มาก
10121 อารยธรรมมนุษย์	4.15	0.87	มาก	4.08	0.89	มาก
10131 สังคมมนุษย์	4.22	0.83	มาก	4.22	0.78	มาก
10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต	4.26	0.77	มาก	4.18	0.76	มาก
10152 ไทยกับสังคมโลก	4.17	0.82	มาก	4.09	0.78	มาก
10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร	3.60	1.08	มาก	3.57	1.12	มาก
2. หมวดวิชาเฉพาะ (16 ชุดวิชา)						
กลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา						
30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ	4.48	0.69	มาก	4.40	0.69	มาก
30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ	4.47	0.65	มาก	4.34	0.78	มาก
30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด	4.49	0.64	มาก	4.39	0.70	มาก
30211 องค์การและการจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์	4.50	0.70	มาก	4.36	0.79	มาก
32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	4.10	0.91	มาก	3.93	0.98	มาก
60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	4.26	0.81	มาก	4.16	0.83	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี (1 ชุดวิชา)	4.35	0.57	มาก	4.30	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม	4.27	0.78	มาก	4.19	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุติวิชา เป็นวิชาบังคับ 4 ชุติวิชา และเลือก 1 ชุติวิชา พบว่า ทุกชุติวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุติวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ชุติวิชา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.36$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.60$)

1.2 หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุติวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 6 ชุติวิชา พบว่า ทุกชุติวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุติวิชา 30211 องค์การและการจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ ชุติวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด ($\bar{X} = 4.49$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ($\bar{X} = 4.10$)

1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุติวิชา พบว่า ชุติวิชาเลือกเสรีมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุติวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และเมื่อพิจารณาชุติวิชาในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุติวิชา เป็นวิชาบังคับ 4 ชุติวิชา และเลือก 1 ชุติวิชา พบว่า ทุกชุติวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุติวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ ชุติวิชา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.57$)

2.2 หมวดวิชาเฉพาะ (16 ชุติวิชา) ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 6 ชุติวิชา พบว่า ทุกชุติวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุติวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาคือ ชุติวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด ($\bar{X} = 4.39$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ($\bar{X} = 3.93$)

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี (1 ชุติวิชา) พบว่า ชุติวิชาเลือกเสรีมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการ

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา						
บังคับ 6 ชุดวิชา						
32325 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและการจัดการความรู้	4.31	0.71	มาก	4.23	0.68	มาก
32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	4.30	0.72	มาก	4.24	0.72	มาก
32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพ	4.33	0.74	มาก	4.27	0.69	มาก
32328 การจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง	4.22	0.71	มาก	4.11	0.71	มาก
32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจ	4.25	0.68	มาก	4.18	0.68	มาก
32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ	4.46	0.69	มาก	4.41	0.66	มาก
และเลือก 4 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้						
32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร	4.17	0.76	มาก	4.15	0.78	มาก
32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4.13	0.79	มาก	3.97	0.87	มาก
32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	4.06	0.88	มาก	3.87	0.88	มาก
32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก	4.19	0.80	มาก	4.20	0.74	มาก
32449 การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ	4.29	0.77	มาก	4.13	0.82	มาก
32450 ธุรกิจระหว่างประเทศและการตลาดระหว่างประเทศ	4.14	0.79	มาก	4.00	0.78	มาก
32451 พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดการธุรกิจนำเข้า-ส่งออก	4.14	0.79	มาก	4.03	0.78	มาก
32452 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้	4.26	0.79	มาก	4.12	0.86	มาก
32453 การพนักงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน	4.11	0.81	มาก	4.00	0.84	มาก
32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน	4.03	0.91	มาก	3.98	0.89	มาก
32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด	4.19	0.79	มาก	4.14	0.81	มาก
เฉลี่ยรวม	4.21	0.77	มาก	4.12	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพ ($\bar{X} = 4.33$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32328 การจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.22$)

1.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32449 การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32452 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.26$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน ($\bar{X} = 4.03$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพ ($\bar{X} = 4.27$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32328 การจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.11$)

2.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร ($\bar{X} = 4.15$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.87$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชาเอกการตลาด

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา						
บังคับ 9 ชุดวิชา						
32302 การจัดการการตลาด	4.59	0.63	มากที่สุด	4.60	0.68	มากที่สุด
32316 การจัดการการขายและศิลปะการขาย	4.58	0.61	มากที่สุด	4.61	0.59	มากที่สุด
32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค	4.54	0.75	มากที่สุด	4.59	0.62	มากที่สุด
32334 ระบบสารสนเทศและการวิจัยการตลาด	4.52	0.69	มากที่สุด	4.45	0.69	มาก
32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา	4.61	0.56	มากที่สุด	4.60	0.57	มากที่สุด
32435 ประสบการณ์วิชาชีพการตลาด	4.59	0.64	มากที่สุด	4.58	0.66	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการตลาด (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน	4.54	0.67	มากที่สุด	4.51	0.64	มากที่สุด
32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด	4.55	0.65	มากที่สุด	4.42	0.82	มาก
32475 การตลาดระหว่างประเทศและการตลาดโลก	4.50	0.71	มาก	4.32	0.77	มาก
และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้						
32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้าง สมรรถนะ	4.48	0.70	มาก	4.30	0.87	มาก
32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก	4.52	0.71	มากที่สุด	4.42	0.79	มาก
32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย	4.49	0.72	มาก	4.39	0.80	มาก
32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการ	4.44	0.74	มาก	4.36	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม	4.53	0.68	มากที่สุด	4.47	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการตลาดพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32435 ประสพการณ์วิชาชีพการตลาด และชุดวิชา 32302 การจัดการการตลาดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32475 การตลาดระหว่างประเทศและการตลาดโลกมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$)

1.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีกมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32316 การจัดการการขายและศิลปะการขายมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32302 การจัดการการตลาด และชุดวิชา 32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32475 การตลาดระหว่างประเทศและการตลาดโลกมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

2.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย ($\bar{X} = 4.39$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชาเอกการเงิน

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา						
บังคับ 8 ชุดวิชา						
32303 การจัดการการเงิน	4.55	0.55	มากที่สุด	4.39	0.59	มาก
32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน	4.53	0.56	มากที่สุด	4.36	0.59	มาก
32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร	4.48	0.78	มาก	4.45	0.63	มาก
32331 ระบบสารสนเทศทางการเงินและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	4.46	0.56	มาก	4.32	0.58	มาก
32332 การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย	4.41	0.64	มาก	4.32	0.67	มาก
32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	4.46	0.65	มาก	4.41	0.69	มาก
32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศ	4.39	0.64	มาก	4.37	0.59	มาก
32456 ประสบการณ์วิชาชีพการเงิน	4.45	0.65	มาก	4.42	0.60	มาก
เลือก 2 ชุดวิชาจากกลุ่มวิชาการลงทุน						
กลุ่มวิชาการลงทุน						
32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์	4.37	0.67	มาก	4.32	0.66	มาก
32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงิน	4.46	0.65	มาก	4.41	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.46	0.63	มาก	4.38	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการเงินพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 8 ชุดวิชาพบว่า ชุดวิชา 32303 การจัดการการเงินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32329 การบัญชีขั้นกลาง และการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

1.2 วิชาเลือก 2 ชุดวิชา พบว่า ทั้ง 2 ชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก คือชุดวิชา 32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงิน ($\bar{X} = 4.46$) และชุดวิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ($\bar{X} = 4.37$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 8 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ ชุดวิชา 32456 ประสพการณ์วิชาชีพการเงิน ($\bar{X} = 4.42$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32331 ระบบสารสนเทศทางการเงินและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ และ ชุดวิชา 32332 การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย ($\bar{X} = 4.32$ เท่ากัน)

2.2 วิชาเลือก 2 ชุดวิชา พบว่า ทั้ง 2 ชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก คือชุดวิชา 32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงิน ($\bar{X} = 4.41$) และชุดวิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ($\bar{X} = 4.32$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน 16 ชุดวิชา						
บังคับ 10 ชุดวิชา						
32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4.71	0.59	มากที่สุด	4.88	0.34	มากที่สุด
32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	4.82	0.39	มากที่สุด	4.75	0.45	มากที่สุด
32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการ โรงแรม	4.88	0.33	มากที่สุด	4.94	0.24	มากที่สุด
32338 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวและการ โรงแรม	4.88	0.33	มากที่สุด	4.88	0.33	มากที่สุด
32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์และการ จัดการธุรกิจตัวแทนท่องเที่ยว	4.82	0.39	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
32478 การจัดการธุรกิจการจัดประชุม นิทรรศการ และการ ท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล	4.71	0.59	มากที่สุด	4.65	0.70	มากที่สุด
32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการโรงแรม	4.82	0.53	มากที่สุด	4.76	0.56	มากที่สุด
32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและ เครื่องดื่ม	4.94	0.24	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและ การโรงแรม	4.76	0.56	มากที่สุด	4.76	0.56	มากที่สุด
32486 การจัดการธุรกิจโรงแรม และภัตตาคารระหว่าง ประเทศ	4.69	0.60	มากที่สุด	4.63	0.72	มากที่สุด
และเลือก 6 ชุดวิชาจาก 2 กลุ่มชุดวิชาต่อไปนี้						
กลุ่มวิชาความสนใจเฉพาะ เลือก 3 ชุดวิชา						
32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยว อาเซียน	4.82	0.39	มากที่สุด	4.94	0.25	มากที่สุด
32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4.93	0.26	มากที่สุด	4.93	0.26	มากที่สุด
32487 การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดย่อมและ การจัดการที่พักทางเลือก	4.71	0.61	มากที่สุด	4.79	0.58	มากที่สุด
32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร	4.82	0.41	มากที่สุด	4.82	0.41	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ เลือก 3 ชุดวิชา						
10171 การใช้ภาษาอังกฤษ	4.82	0.39	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ	4.92	0.28	มากที่สุด	4.92	0.29	มากที่สุด
11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	4.88	0.33	มากที่สุด	4.76	0.56	มากที่สุด
11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม	4.91	0.30	มากที่สุด	4.55	0.93	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.82	0.42	มากที่สุด	4.81	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 10 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม และชุดวิชา 32338 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ($\bar{X} = 4.88$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32486 การจัดการธุรกิจโรงแรม และภัตตาคารระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.69$)

1.2 วิชาเลือก 6 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ ($\bar{X} = 4.92$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32487 การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดย่อมและการจัดการที่พักทางเลือก ($\bar{X} = 4.71$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 10 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยลำดับแรกคือ ชุดวิชา 32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ($\bar{X} =$

4.94) และอันดับสุดท้ายคือ ชุตวิชา 32486 การจัดการธุรกิจโรงแรม และภัตตาคารระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.63$)

2.2 วิชานี้เลือก 3 ชุตวิชา พบว่า ทุกชุตวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยลำดับแรกคือ ชุตวิชา 32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยวอาเซียน ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมาคือ ชุตวิชา 32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.93$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุตวิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม ($\bar{X} = 4.55$)

นอกจากนี้นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร ได้แก่ ด้านภาษาที่เปิดสอนควรมีภาษาอาเซียนทุกภาษาเพื่อให้สามารถเรียนรู้และติดต่อสื่อสารกับเพื่อนบ้านได้

1.2.4 เอกสารการสอน

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเอกสารการสอน

เอกสารการสอน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เอกสารการสอนมีเนื้อหาสาระชัดเจน อ่านเข้าใจได้ง่าย	4.25	0.67	มาก
2. การจัดลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.15	0.59	มาก
3. กิจกรรมท้ายเรื่องกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	4.20	0.61	มาก
4. แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา	4.25	0.67	มาก
5. วิธีศึกษาของชุตวิชาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ศึกษา	4.18	0.69	มาก
6. ทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ	4.18	0.75	มาก
7. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.23	0.58	มาก
8. สื่อประกอบการเรียนการสอน (เช่น วีซีดี ซีดีเสียง และ e-learning) ทันสมัย สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	3.80	0.79	มาก
9. สื่อประกอบการเรียนการสอนทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุตวิชาได้ง่ายขึ้นได้	3.95	0.75	มาก
10. ได้ใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต) ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	4.00	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	4.12	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกสารการสอนชุตวิชาต่างๆ ในหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเอกสารการสอนและการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เอกสารการสอนมีเนื้อหาสาระชัดเจน อ่านเข้าใจได้ง่าย และแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา ($\bar{X} = 4.25$ เท่ากัน) รองลงมาคือ

สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{X} = 4.23$) และอันดับสุดท้ายคือ สื่อประกอบการเรียนการสอน (เช่น วีซีดี ซีดีเสียง และ e-learning) ทันสมัย สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน ($\bar{X} = 3.80$)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- เอกสารการสอนบางชุดวิชามีเนื้อหาสาระที่เหมือนกันและซ้ำซ้อนกัน ควรยุบรวมและจัดทำเป็นชุดวิชาเดียวกันเพื่อให้่ายต่อการศึกษา
- กิจกรรมท้ายเรื่อง และแบบประเมินตนเองก่อนเรียน-หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยไม่ถูกต้อง สร้างความเข้าใจที่สับสนแก่นักศึกษา
- สื่อประกอบการศึกษาบางชุดวิชามีเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้อง
- สื่อการสอนที่จัดส่งให้นักศึกษาไม่สามารถเปิดได้

1.3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล

การศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การบริหารหลักสูตร			
1. ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่	4.03	0.74	มาก
2. ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน	4.13	0.69	มาก
3. ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การอบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	3.98	0.73	มาก
รวม	4.04	0.72	มาก
การวัดและประเมินผลการศึกษา			
4. มีการประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	4.08	0.84	มาก
5. มีการประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ได้รับในเอกสารการสอน	4.13	0.69	มาก
6. การแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา	4.38	0.75	มาก
7. การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา	4.29	0.65	มาก
เฉลี่ยรวม	4.22	0.73	มาก

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย			
8. การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น เคาน์เตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น	4.50	0.78	มาก
9. การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา)	3.95	0.90	มาก
10. การให้บริการตอบคำถามนักศึกษา	3.74	0.99	มาก
11. การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชา วิทยาการจัดการ	3.72	0.83	มาก
12. การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ (Call center)	3.79	0.66	มาก
13. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (ถ้าเคยใช้บริการ)	4.03	0.69	มาก
14. การให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ถ้าเคยใช้บริการ)	3.90	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	3.95	0.78	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม			
ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนการสอนและบริการของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	4.43	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวมพบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และเห็นว่าการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, 4.22, 3.95$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1. การบริหารหลักสูตร ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือ ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ($\bar{X} = 4.03$) และอันดับสุดท้ายคือ ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การอบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น ($\bar{X} = 3.98$)

2. การวัดและประเมินผลการศึกษา ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 4.29$) และอันดับสุดท้ายคือ การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบ

ไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น ($\bar{X} = 4.08$)

3. การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น เคาน์เตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร ($\bar{X} = 4.03$) และอันดับสุดท้ายคือ การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ($\bar{X} = 3.72$)

ข้อเสนอแนะอื่นๆ สำหรับนักศึกษาที่มีประเด็น ดังนี้

- ควรจัดให้มีกิจกรรมประจำชุดวิชาทุกชุดวิชา และเพิ่มคะแนนกิจกรรมให้มากขึ้น
- ได้รับเอกสารการสอนล่าช้ามาก บางครั้งสอบเสร็จไปแล้วเพิ่งได้เอกสาร ทำให้ไม่ได้ศึกษาเอกสาร การสอนก่อนสอบ ควรปรับปรุงคุณภาพการจัดส่งเอกสารการสอนให้นักศึกษาอย่างรวดเร็ว
- ได้รับเอกสารจากมหาวิทยาลัยไม่ครบ และบางครั้งสื่อการสอนที่ได้รับไม่สามารถเปิดได้ ควรตรวจสอบคุณภาพก่อนส่งให้นักศึกษา
- การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ติดต่อยากมาก เมื่อฝากเรื่องไว้ไม่ได้รับการติดต่อกลับ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ (Call Center) ติดต่อยากมากและรอสายนาน
- เมื่อมีข้อสงสัยไม่สามารถติดต่อกับมหาวิทยาลัยได้ เนื่องจากบางครั้ง เจ้าหน้าที่ตอบปัญหาไม่ได้ หรือตอบไม่ชัดเจน มีการโอนสายหลายครั้ง รอาน และไม่ได้รับคำตอบในที่สุด
- การสอบแบบ Walk in Exam ควรเพิ่มรายชุดวิชาให้มีการสอบลักษณะนี้มากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	2	15.39
- หญิง	11	84.61
รวม	13	100.00
2. อายุ		
- 21 – 30 ปี	2	15.39
- 31 - 40 ปี	5	38.46
- 41 - 50 ปี	5	38.46
- 51 – 60 ปี	1	7.69
รวม	13	100.00
3. ปีที่สำเร็จการศึกษา		
- ปี 2557	10	76.92
- ปี 2558	3	23.08
รวม	13	100.00
5. อาชีพ		
- รับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ	5	38.46
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	7.69
- ธุรกิจส่วนตัว	1	7.69
- พนักงานลูกจ้างเอกชน	5	38.46
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ	1	7.69
รวม	13	100.00

จากตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 84.61 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี และ 41-50 ปี ร้อยละ 45.46 สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2557 ร้อยละ 76.92 และประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ และพนักงานลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 38.46

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

2.2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์	มีความชัดเจน			ตอบสนองความต้องการของบัณฑิต			ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด	4.05	0.67	มาก	4.09	0.69	มาก	4.05	0.67	มาก
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.17	0.52	มาก	4.19	0.50	มาก	4.17	0.52	มาก
3. เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.05	0.67	มาก	4.22	0.69	มาก	4.07	0.69	มาก
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการและเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	4.05	0.67	มาก	3.93	0.69	มาก	3.91	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.08	0.63	มาก	4.11	0.64	มาก	4.05	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า

1. ความชัดเจน ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. การตอบสนองความต้องการของบัณฑิต ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. การตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน

2.2.2 โครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา(จำนวน 30 หน่วยกิต)	3.76	0.52	มาก
2. หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา(จำนวน 96 หน่วยกิต)	4.17	0.52	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา(จำนวน 6 หน่วยกิต)	4.15	0.50	มาก
เฉลี่ยรวม	4.03	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า หมวดวิชาเฉพาะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือ หมวดวิชาเลือกเสรี ($\bar{X} = 4.15$) และอันดับสุดท้ายคือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

2.2.3 เนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (5 ชุดวิชา)									
บังคับ 4 ชุดวิชา									
10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.73	0.71	มากที่สุด	4.73	0.71	มากที่สุด	4.09	0.71	มาก
10151 ไทยศึกษา	4.58	0.71	มากที่สุด	4.08	0.71	มาก	3.67	0.12	มาก
10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	4.55	0.71	มากที่สุด	4.36	0.71	มาก	3.55	0.71	มาก
30205 คณิตศาสตร์และสถิติ	4.18	0.00	มาก	3.91	1.41	มาก	4.45	0.00	มาก

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้									
10103 ทักษะชีวิต	4.00	1.41	มาก	4.11	1.41	มาก	3.33	0.00	ปาน กลาง
10121 อารยธรรมมนุษย์	4.10	0.71	มาก	4.00	0.00	มาก	3.70	0.71	มาก
10131 สังคมมนุษย์	4.00	0.71	มาก	3.89	0.00	มาก	3.56	0.00	มาก
10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต	4.30	1.41	มาก	4.10	1.41	มาก	3.80	0.00	มาก
10152 ไทยกับสังคมโลก	4.22	1.41	มาก	3.89	0.71	มาก	3.56	0.71	มาก
10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร	3.44	1.41	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.76	1.41	มาก
2. หมวดวิชาเฉพาะ (16 ชุดวิชา)									
กลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา									
30208 การบัญชีการเงินและการบัญชี เพื่อการจัดการ	4.42	1.41	มาก	4.42	1.41	มาก	4.42	1.41	มาก
30209 การเงินธุรกิจและกฎหมาย ธุรกิจ	4.55	0.00	มาก ที่สุด	4.64	0.00	มาก ที่สุด	4.09	1.41	มาก
30210 การจัดการการผลิตและ ดำเนินงาน และหลักการตลาด	4.55	0.00	มาก ที่สุด	4.65	0.00	มาก ที่สุด	4.09	1.41	มาก
30211 องค์การและการจัดการและ การจัดการทรัพยากรมนุษย์	4.55	1.41	มาก ที่สุด	4.45	1.41	มาก	3.64	0.71	มาก
32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์ เชิงปริมาณ	4.08	0.71	มาก	4.08	0.71	มาก	3.64	0.71	มาก
60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	4.45	0.00	มาก	4.27	0.00	มาก	4.09	0.71	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี (1 ชุดวิชา)	3.72	0.43	มาก	3.89	0.19	มาก	3.33	0.47	ปาน กลาง
เฉลี่ยรวม	4.26	0.77	มาก	4.15	0.63	มาก	3.81	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ
เนื้อหาสาระของหลักสูตรพบว่า

1. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชาพบว่า

1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา เป็นวิชาบังคับ 4 ชุดวิชา และเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 10151 ไทยศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$)

1.2 หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ และชุดวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด และชุดวิชา 30211 องค์การและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชาเลือกเสรีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$)

2. ความเป็นประโยชน์แก่การทำงานและพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา เป็นวิชาบังคับ 4 ชุดวิชา และเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$)

2.2 หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาดมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชาเลือกเสรีมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$)

3. ระดับความยากของชุดวิชาที่จัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีระดับความยากของชุดวิชาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

3.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา เป็นวิชาบังคับ 4 ชุดวิชา และเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 30205 คณิตศาสตร์และสถิติมีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 10103 ทักษะชีวิตมีระดับความยากอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$)

3.2 หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชา มีระดับความยากของชุดวิชาอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ ชุดวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด และชุดวิชา 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ($\bar{X} = 4.09$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 30211 องค์การและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และชุดวิชา 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ($\bar{X} = 3.64$ เท่ากัน)

3.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชาเลือกเสรีมีระดับความยากอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการ

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา									
บังคับ 6 ชุดวิชา									
32325 ระบบสารสนเทศเพื่อการ จัดการและการจัดการความรู้	4.75	0.50	มากที่สุด	4.50	1.00	มาก	4.00	0.82	มาก
32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการ จัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	4.75	0.50	มากที่สุด	4.50	1.00	มาก	4.00	1.15	มาก
32327 การจัดการคุณภาพและผลิต ภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	3.67	1.15	มาก
32328 การจัดการนวัตกรรมและการ เปลี่ยนแปลง	4.75	0.50	มากที่สุด	4.50	1.00	มาก	4.00	1.15	มาก

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการ (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
32448 การศึกษาความเป็นไปได้และ การวิจัยธุรกิจ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
32482 ประสบการณ์วิชาชีพการ จัดการ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
และเลือก 4 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้									
32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ และการภาษีอากร	4.50	0.71	มาก	4.00	1.41	มาก	4.00	1.41	มาก
32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4.00	1.41	มาก	3.50	0.71	ปาน กลาง	3.50	0.71	ปาน กลาง
32336 การจัดการทรัพยากรการ ท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	4.00	1.41	มาก	3.50	0.71	ปาน กลาง	3.50	0.71	ปาน กลาง
32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อม และการค้าปลีก	4.00	1.41	มาก	4.00	1.41	มาก	3.00	0.00	ปาน กลาง
32449 การสร้างธุรกิจและการเป็น ผู้ประกอบการ	4.00	1.41	มาก	4.00	1.41	มาก	3.00	0.00	ปาน กลาง
32450 ธุรกิจระหว่างประเทศและ การตลาดระหว่างประเทศ	4.00	1.41	มาก	4.00	1.41	มาก	3.00	0.00	ปาน กลาง
32451 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และ การจัดการธุรกิจนำเข้า-ส่งออก	4.00	1.41	มาก	4.00	1.41	มาก	4.00	1.41	มาก
32452 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากร มนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	3.50	0.71	ปาน กลาง	3.50	0.71	ปาน กลาง
32453 การพนักงานสัมพันธ์และการ บริหารค่าตอบแทน	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง
32473 การจัดการช่องทางการตลาด และห่วงโซ่อุปทาน	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก	3.00	0.00	ปาน กลาง
32474 การสื่อสารและการส่งเสริม การตลาด	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง
เฉลี่ยรวม	4.28	0.70	มาก	4.06	0.70	มาก	3.64	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการพบว่า

1. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกคือชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพ ชุดวิชา 32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจ และชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาคือ อีก 3 ชุดวิชาที่เหลือ ($\bar{X} = 4.75$ เท่ากัน)

1.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32452 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32453 การพนักงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน และชุดวิชา 32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$ เท่ากัน)

2. ความเป็นประโยชน์แก่การทำงานและพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพ ชุดวิชา 32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจ และชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาคือ อีก 3 ชุดวิชาที่เหลือมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$ เท่ากัน)

2.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า 6 ชุดวิชามีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ อีก 5 ชุดวิชาที่มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$ และ 3.00)

3. ระดับความยากของชุดวิชา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีระดับความยากของชุดวิชาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

3.1 วิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจมีระดับความยากอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการระดับความยากอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพมีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)

3.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร และชุดวิชา 32451 พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดการธุรกิจนำเข้า-ส่งออกมีระดับความยากอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.00$ เท่ากัน) รองลงมา คือ อีก 9 ชุติวิชา มีระดับความยากอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$ และ 3.00)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุติวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการตลาด

ชุติวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุติวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน									
บังคับ 9 ชุติวิชา									
32302 การจัดการการตลาด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
32316 การจัดการการขายและศิลปะ การขาย	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
32333 การวิเคราะห์พฤติกรรม ผู้บริโภค	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
32334 ระบบสารสนเทศและการวิจัย การตลาด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
32435 ประสบการณ์วิชาชีพการตลาด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
32473 การจัดการช่องทางการตลาด และห่วงโซ่อุปทาน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
32474 การสื่อสารและการส่งเสริม การตลาด	4.67	0.58	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
32475 การตลาดระหว่างประเทศและ การตลาดโลก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.00	1.00	มาก
และเลือก 1 ชุติวิชาจากชุติวิชาต่อไปนี้									
32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการ จัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	3.67	1.16	มาก	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อม และการค้าปลีก	4.33	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการตลาด (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	1.16	มาก	4.33	0.58	มาก
32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการ	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
เฉลี่ยรวม	4.69	0.40	มากที่สุด	4.77	0.36	มากที่สุด	4.18	0.34	มาก

จากตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการตลาดพบว่า

1. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกคือชุดวิชา 32302 การจัดการการตลาด ชุดวิชา 32516 การจัดการการขายและศิลปะการขาย ชุดวิชา 32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค ชุดวิชา 32432 การจัดการการผลิตภัณฑ์และราคา ชุดวิชา 32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาคือ อีก 4 ชุดวิชาที่เหลือ ($\bar{X} = 4.67$ เท่ากัน)

1.2 วิชาเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย และชุดวิชา 32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.67$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)

2. ความเป็นประโยชน์แก่การทำงานและพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชาเป็นประโยชน์แก่การทำงานและพัฒนาความรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32302 การจัดการการตลาด ชุดวิชา 32316 การ

จัดการการขายและศิลปะการขาย ชุดวิชา 32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค ชุดวิชา 32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา ชุดวิชา 32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน และชุดวิชา 32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาคือ อีก 3 ชุดวิชาที่เหลือ ($\bar{X} = 4.67$ เท่ากัน)

2.2 วิชาเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก และชุดวิชา 32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$ เท่ากัน) รองลงมา คือ ชุดวิชา 32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ และชุดวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทยมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$ เท่ากัน)

3. ระดับความยากของชุดวิชา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีระดับความยากของชุดวิชาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

3.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน มีระดับความยากอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาดมีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชาที่เหลือ อีก 7 ชุดวิชา มีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$ เท่ากัน)

3.2 วิชาเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชาที่มีระดับความยากของชุดวิชาที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$ เท่ากัน)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการเงิน

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน									
บังคับ 9 ชุดวิชา									
32303 การจัดการการเงิน	4.50	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน	4.50	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร	4.33	0.58	มาก	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการเงิน (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
32331 ระบบสารสนเทศทางการเงิน และการศึกษาความเป็นไปได้ของ โครงการ	4.50	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
32332 การจัดการความเสี่ยงและ หลักการประกันภัย	4.50	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผน และการควบคุมทางการเงิน	4.50	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.00	1.00	มาก
32455 ธุรกิจและการเงินระหว่าง ประเทศ	4.25	0.50	มาก	4.33	0.58	มาก	4.00	1.00	มาก
32456 ประสบการณ์วิชาชีพการเงิน	4.50	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	4.00	1.00	มาก
และเลือก 2 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้									
กลุ่มวิชาการลงทุน									
32457 การลงทุนและการวิเคราะห์ หลักทรัพย์	4.75	0.50	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.25	0.96	มาก
32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทาง การเงิน	4.75	0.50	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	3.75	0.96	มาก
เฉลี่ยรวม	4.51	0.56	มากที่สุด	4.64	0.58	มากที่สุด	4.18	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ
เนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการเงินพบว่า

1. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชา
ต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และเมื่อพิจารณาในวิชา
บังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุด
วิชา 32303 การจัดการการเงิน ชุดวิชา 32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน ชุด
วิชา 32331 ระบบสารสนเทศทางการเงินและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ชุดวิชา 32332 การ
จัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย ชุดวิชา 32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุม

ทางการเงิน และชุดวิชา 32456 ประสบการณ์วิชาชีพการเงิน ($\bar{X} = 4.50$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร ($\bar{X} = 4.33$) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.25$)

1.2 วิชาเลือก 2 ชุดวิชา พบว่า ทั้ง 2 ชุดวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุดวิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์ และชุดวิชา 32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงิน ($\bar{X} = 4.75$ เท่ากัน)

2. ความเป็นประโยชน์แก่การทำงานและพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่า เนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32303 การจัดการการเงิน ชุดวิชา 32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน ชุดวิชา 32331 ระบบสารสนเทศทางการเงินและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ชุดวิชา 32332 การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย ชุดวิชา 32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน และชุดวิชา 32456 ประสบการณ์วิชาชีพการเงินมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากรมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$)

2.2 วิชาเลือก 2 ชุดวิชา พบว่า ทั้ง 2 ชุดวิชามีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุดวิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์ และชุดวิชา 32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงิน ($\bar{X} = 4.75$ เท่ากัน)

3. ระดับความยากของชุดวิชา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีระดับความยากของชุดวิชาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

3.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชา มีระดับความยากอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับแรกคือ ชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32303 การจัดการการเงิน ชุดวิชา 32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน ชุดวิชา 32331 ระบบสารสนเทศทางการเงินและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ และชุดวิชา 32332 การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย ($\bar{X} = 4.33$ เท่ากัน) อันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชาที่เหลือ อีก 3 ชุดวิชา ($\bar{X} = 4.00$ เท่ากัน)

3.2 วิชาเลือก 2 ชุดวิชา พบว่า ทั้ง 2 ชุดวิชา มีระดับความยากอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุดวิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์ ($\bar{X} = 4.25$) และชุดวิชา 32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงิน ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน									
บังคับ 10 ชุดวิชา									
32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด	2.50	0.50	น้อย
32336 การจัดการทรัพยากรการ ท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก	2.50	0.50	น้อย
32337 การจัดการการตลาดเพื่อการ ท่องเที่ยวและการโรงแรม	4.50	0.50	มาก	4.50	0.50	มาก	2.00	0.00	น้อย
32338 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ ท่องเที่ยวและการโรงแรม	4.50	0.50	มาก	3.50	0.50	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง
32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและ มัคคุเทศก์และการจัดการธุรกิจ ตัวแทนท่องเที่ยว	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด	3.00	0.00	ปาน กลาง
32478 การจัดการธุรกิจการจัด ประชุม นิทรรศการ และการ ท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล	4.00	1.00	มาก	3.00	0.00	ปาน กลาง	2.50	0.50	น้อย
32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์ การจัดการการโรงแรม	4.50	0.50	มาก	4.50	0.50	มาก	4.00	1.00	มาก
32480 การจัดการห้องพักและการ จัดการอาหารและเครื่องดื่ม	4.50	0.50	มาก	4.50	0.50	มาก	3.50	0.50	ปาน กลาง
32481 ประสบการณ์วิชาชีพการ จัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม	4.50	0.50	มาก	4.50	0.50	มาก	3.50	0.50	ปาน กลาง
32486 การจัดการธุรกิจโรงแรม และ ภัตตาคารระหว่างประเทศ	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.00	1.00	ปาน กลาง
และเลือก 6 ชุดวิชาจาก 2 กลุ่มชุดวิชาต่อไปนี้									
กลุ่มวิชาความสนใจเฉพาะ เลือก 3 ชุดวิชา									
32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์ และการท่องเที่ยวอาเซียน	5.00	0.00	มาก ที่สุด	4.00	1.00	มาก	4.00	1.00	มาก

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร			เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา			ระดับความยาก ของชุดวิชา		
32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์ และการบริการในอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.50	มาก
32487 การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรมขนาดย่อมและการจัดการที่พัก ทางเลือก	4.00	1.00	มาก	4.00	1.00	มาก	3.00	1.00	ปาน กลาง
32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจ โรงแรมและภัตตาคาร	3.00	0.00	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง	2.50	0.50	น้อย
กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ เลือก 3 ชุดวิชา									
10171 การใช้ภาษาอังกฤษ	4.50	0.50	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ	4.50	0.50	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	4.50	0.50	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงาน โรงแรม	4.50	0.50	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก
เฉลี่ยรวม	4.35	0.35	มาก	4.29	0.25	มาก	3.29	0.42	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ
เนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมพบว่า

1. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชา
ต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับ
และวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 10 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและ
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และชุดวิชา 32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์และการจัดการธุรกิจ
ตัวแทนท่องเที่ยวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ
ชุดวิชา 32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ชุดวิชา 32338 เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ชุดวิชา 32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการการ

โรงแรม และชุดวิชา 32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม และชุดวิชา 32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม ($\bar{X} = 4.50$ เท่ากัน) อันดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง คือ ชุดวิชา 32485 การจัดการธุรกิจโรงแรมและภัตตาคารระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 3.00$)

1.2 วิชาเลือก 8 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยวอาเซียน และชุดวิชา 32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ชุดวิชา 10171 การใช้ภาษาอังกฤษ ชุดวิชา 11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ ชุดวิชา 11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และชุดวิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม ($\bar{X} = 4.50$ เท่ากัน) อันดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง คือ ชุดวิชา 32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ($\bar{X} = 3.00$)

2. ความเป็นประโยชน์แก่การทำงานและพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 10 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และชุดวิชา 32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์และการจัดการธุรกิจตัวแทนท่องเที่ยวมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ชุดวิชา 32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ชุดวิชา 32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการโรงแรม และชุดวิชา 32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 4.50$ เท่ากัน) อันดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง คือ ชุดวิชา 32478 การจัดการธุรกิจการจัดประชุม นิทรรศการ และการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และชุดวิชา 32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม ($\bar{X} = 3.00$ เท่ากัน)

2.2 วิชาเลือก 8 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชุดวิชา 10171 การใช้ภาษาอังกฤษ ชุดวิชา 11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ ชุดวิชา 11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และชุดวิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรมมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ชุดวิชา 32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยวอาเซียน และชุดวิชา 32487 การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดย่อมและการจัดการที่พักทางเลือก ($\bar{X} = 4.00$ เท่ากัน) อันดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง คือ ชุดวิชา 32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ($\bar{X} = 3.00$)

3. ระดับความยากของชุดวิชา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีระดับความยากของชุดวิชาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

3.1 วิชาบังคับ 10 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการโรงแรมมีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง คือ ชุดวิชา 32480

การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 3.50$) และ ชุติวิชา 32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม อันดับสุดท้ายอยู่ในระดับน้อย คือ ชุติวิชา 32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ($\bar{X} = 2.00$)

3.2 วิชาเลือก 8 ชุติวิชา พบว่า ชุติวิชา 32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คือ ชุติวิชา 32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยวอาเซียน ชุติวิชา 10171 การใช้ภาษาอังกฤษ ชุติวิชา 11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ ชุติวิชา 11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และชุติวิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรมมีระดับความยากอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$ เท่ากัน) อันดับสุดท้ายอยู่ในระดับน้อย คือ ชุติวิชา 32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ($\bar{X} = 2.50$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุติวิชาในหลักสูตร

- ควรปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน ควรเพิ่มชุติวิชาที่เกี่ยวกับสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาในสมัยใหม่

2.2.4 เอกสารการสอน

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเอกสารการสอน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เอกสารการสอนมีเนื้อหาสาระชัดเจน อ่านเข้าใจได้ง่าย	4.31	0.00	มาก
2. การจัดลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.54	0.71	มากที่สุด
3. กิจกรรมท้ายเรื่องกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	4.23	0.71	มาก
4. แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา	4.38	0.71	มาก
5. วิธีศึกษาของชุติวิชาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ศึกษา	4.38	1.41	มาก
6. ทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ	4.38	1.41	มาก
7. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.54	0.71	มากที่สุด
8. สื่อประกอบการเรียนการสอน (เช่น วีซีดี ซีดีเสียง และ e-learning) ทันสมัย สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	3.92	0.00	มาก
9. สื่อประกอบการเรียนการสอนทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุติวิชาได้ง่ายขึ้นได้	3.62	1.41	มาก
10. ได้ใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต) ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.67	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.20	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกสารการสอนพบว่า ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเอกสารการสอนและการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$

= 4.54 เท่ากัน) รองลงมาคือ แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา วิธีศึกษา ของชุดวิชาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ศึกษา และการทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อน ตรวจคำตอบกับแนวตอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้ายคือ สื่อ ประกอบการเรียนการสอนทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้นได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$)

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการ การศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การบริหารหลักสูตร			
1. ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่	3.92	0.71	มาก
2. ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน	4.15	1.41	มาก
3. ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรม ประจำชุดวิชา การอบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	4.15	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.07	0.94	มาก
การวัดและประเมินผลการศึกษา			
4. มีการประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบ ตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	4.38	0.00	มาก
5. มีการประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสาร การสอน	4.31	0.71	มาก
6. การแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา	3.92	0.71	มาก
7. การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา	3.46	0.71	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	4.02	0.53	มาก
การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย			
8. การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น แคนเตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น	4.31	0.71	มาก
9. การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา)	3.15	1.41	ปานกลาง
10. การให้บริการตอบคำถามนักศึกษา	3.92	1.41	มาก
11. การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ	4.15	0.71	มาก
12. การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ (Call center)	3.77	1.41	มาก

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (ถ้าเคยใช้บริการ)	3.69	1.41	มาก
14. การให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ถ้าเคยใช้บริการ)	4.15	1.41	มาก
เฉลี่ยรวม	3.88	1.21	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม			
ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	4.31	1.41	มาก

จากตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวมพบว่า ในภาพรวมบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และเห็นว่าการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, 4.02, 3.88$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1. การบริหารหลักสูตร ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน และความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การอบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น ($\bar{X} = 4.15$ เท่ากัน) รองลงมา คือ ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ($\bar{X} = 3.92$)

2. การวัดและประเมินผลการศึกษา อันดับแรกคือ การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ การประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสารการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และอันดับสุดท้ายคือ การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$)

3. การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย อันดับแรกคือ การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น แคนเดอเรชันการไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ และการให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) และอันดับสุดท้ายคือ การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

ข้อเสนอแนะอื่นๆ สำหรับบัณฑิต มีประเด็นดังนี้

- ปัญหาด้านการติดต่อสื่อสารกับมหาวิทยาลัย โดยเมื่อนักศึกษาติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ (Call center) ต้องใช้เวลาในการรอสายนานกว่าจะมีเจ้าหน้าที่รับสาย และเมื่อติดต่อเจ้าหน้าที่ได้แล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตอบคำถามได้ รวมถึงปัญหาในการสื่อสารระหว่างนักศึกษากับเจ้าหน้าที่ซึ่งต่างเข้าใจไม่ตรงกัน จนทำให้เกิดการโต้เถียง โดยบัณฑิตเสนอให้มหาวิทยาลัยเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการตอบปัญหาของนักศึกษาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างไรก็ตาม มีบัณฑิตบางคนกล่าวว่าการติดต่อสื่อสารกับทางมหาวิทยาลัย หรือเจ้าหน้าที่ได้รับความสะดวกทุกครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ให้บริการดีมาก
- ควรเพิ่มช่องทางในการส่งกิจกรรม อาทิ ทางอีเมล เพื่อความสะดวกกับนักศึกษาที่อยู่ห่างไกล
- ควรมีการจัดสอนเสริมทุกชุดวิชา และสอนเสริมจาก 5 หน่วย/ครั้ง เป็น 3 หน่วย/ครั้ง ในชุดวิชาที่มีความยาก
- ควรแจ้งผลสอบให้ตรงเวลาที่กำหนดไว้ เพราะบางครั้งมีความล่าช้าในการแจ้งผลการสอบ
- ควรจัดกิจกรรม Walk in exam ในวิชาต่างๆ ให้มากขึ้น
- การจัดส่งเอกสารสำคัญถึงนักศึกษาควรบรรจุซองที่ป้องกันการพับหรือความเสียหายอันเกิดจากการส่งเอกสาร
- การจัดส่งเอกสารการสอนล่าช้า ควรเพิ่มช่องทางให้นักศึกษาสามารถรับเอกสารการสอนได้ที่มสธ.
- ควรตรวจสอบเอกสารการสอน และแบบประเมินตนเองให้ถูกต้อง
- กิจกรรมในแบบประเมินถามในเนื้อหาที่ไม่มีในเอกสารการสอน
- ควรมีชุดวิชาที่เชื่อมโยงการท่องเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น เช่น วัฒนธรรมการท่องเที่ยว (ศิลปศาสตร์) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (เกษตรศาสตร์และสหกรณ์) เป็นต้น
- ควรมีการปรับเนื้อหาค่อนข้างยากให้ง่าย เพื่อเหมาะสมกับนักศึกษาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- เนื้อหาบางส่วนซ้ำซ้อนกัน เช่น ชุดวิชา 32486/32487-32479
- อาจารย์ในสาขาดูแลนักศึกษา ระหว่างการฝึกปฏิบัติดีมาก
- ควรพิจารณาในเรื่องชุดวิชาเลือกที่มีชุดวิชาเยอะกว่าวิชาเอกอื่นมาก (วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม)
- ควรเพิ่มวิชาเฉพาะทางให้มากขึ้นกว่าด้านที่พัก เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร/เชิงวัฒนธรรม การจัดการการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (ผู้พิการ/ผู้สูงอายุ) เป็นต้น

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับ
คุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คุณภาพบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม			
1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	4.38	0.71	มาก
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม	4.46	0.71	มาก
3. มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน	4.54	0.71	มากที่สุด
4. มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.55	0.71	มากที่สุด
5. มีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดีความชั่ว วิเคราะห์ประเด็นปัญหา คุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์	4.46	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.48	0.71	มาก
ด้านความรู้			
6. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	4.00	0.71	มาก
7. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจ ทางการตลาด การเงิน การผลิตและการรวมทั้งการจัดการองค์กรและทรัพยากรมนุษย์	4.23	1.41	มาก
8. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน	4.31	1.41	มาก
9. มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพด้านบริหารธุรกิจ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างเท่าทัน	4.31	0.71	มาก
10. มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ	4.31	0.71	มาก
11. ตระหนักในคุณค่าภูมิปัญญาของมนุษย์ อันเป็นรากฐานสำคัญของสังคม	4.38	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.26	0.94	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา			
12. คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ	4.31	0.71	มาก

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับ
คุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ต่อ)

คุณภาพบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต่อยอดกรอบความรู้เดิม สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาและประสบการณ์ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม กิจกรรม หรือแนวทางในการบริหารธุรกิจใหม่	4.38	0.71	มาก
14. สามารถสืบค้น จำแนกและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม	4.15	0.71	มาก
15. สามารถประยุกต์ความรู้ คิดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือก และผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.92	0.71	มาก
16. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนาตนเอง และสังคม	4.23	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.20	0.71	มาก
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			
17. เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น	4.31	1.41	มาก
18. มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.62	0.71	มากที่สุด
19. สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ	4.46	0.71	มาก
20. สามารถแสดงความคิดริเริ่มและความคิดเห็นที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของตนและของกลุ่ม	4.38	0.00	มาก
21. มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม	4.31	0.00	มาก
เฉลี่ยรวม	4.42	0.57	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
22. สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม	3.69	0.71	มาก
23. สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	3.85	0.00	มาก
24. สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา	4.23	0.71	มาก
25. สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.23	0.00	มาก
เฉลี่ยรวม	4.00	0.36	มาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.27	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พบว่า ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การมีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาคือ มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 4.54$) และอันดับสุดท้าย คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.38$)

2. ด้านความรู้ ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การตระหนักในคุณค่าภูมิปัญญาของมนุษย์ อันเป็นรากฐานสำคัญของสังคม ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ การมีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพด้าน และมีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.31$ เท่ากัน) อันดับสุดท้าย คือ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คือ ($\bar{X} = 4.00$)

3. ด้านทักษะทางปัญญา ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต่อยอดกรอบความรู้เดิม สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาและประสบการณ์ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม กิจกรรม หรือแนวทางในการบริหารธุรกิจใหม่ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนานวัตกรรม และสังคม ($\bar{X} = 4.23$) และอันดับสุดท้าย คือ สามารถประยุกต์ความรู้ คิดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือก และผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.92$)

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อันดับแรกคือ การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่าง

เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.46$) และอันดับสุดท้าย คือ เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น และมีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.31$)

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งใน รูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา และสามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.85$) และอันดับสุดท้าย คือ สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.69$)

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- การสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษควรแยกประเด็นการวิเคราะห์ทักษะ (จากคำถามข้อ 23) เพราะบางครั้งนักศึกษาอาจสื่อสารภาษาไทยได้ดีมาก แต่ขาดทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้ใช้นิติต

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้นิติตผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้นิติตผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	2	20.00
- หญิง	8	80.00
รวม	10	100.00
2. อายุ		
- 31 - 40 ปี	4	40.00
- 41 - 50 ปี	2	20.00
- 51 - 60 ปี	3	30.00
- ไม่ตอบ	1	10.00
รวม	10	100.00
3. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
- ผู้บริหารระดับสูง	3	30.00
- ผู้บริหารระดับต้น	6	60.00
- หัวหน้ากลุ่มงาน	1	10.00
รวม	10	100.00

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้นิติตผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. อาชีพ		
- รับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ	4	40.00
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	10.00
- พนักงานลูกจ้างเอกชน	4	40.00
- ครูเอกชน	1	10.00
รวม	10	100.00
5. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับนิติต		
- 6 เดือนถึง 1 ปี	2	20.00
- มากกว่า 1 ปี	7	70.00
- ไม่ตอบ	1	10.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้นิติตผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.00 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 40.00 เป็นผู้บริหารระดับต้น

ร้อยละ 60.00 ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ และเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน เท่ากัน ร้อยละ 40.00 และมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิตมากกว่า 1 ปี ร้อยละ 70.00

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด	4.10	0.74	มาก
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	0.63	มาก
3. เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.20	0.63	มาก
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการและเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	4.30	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.20	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมพบว่า ในภาพรวมผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.20$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด ($\bar{X} = 4.10$)

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คุณภาพบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม			
1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	4.40	0.70	มาก
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม	4.30	0.67	มาก
3. มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน	4.30	0.67	มาก
4. มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.50	0.71	มาก
5. มีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดีความชั่ว วิเคราะห์ประเด็นปัญหา คุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์	4.30	0.82	มาก
เฉลี่ยรวม	4.36	0.71	มาก
ด้านความรู้			
6. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	4.20	0.63	มาก
7. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจทางการตลาด การเงิน การผลิตและการรวมทั้งการจัดการองค์กรและทรัพยากรมนุษย์	4.20	0.79	มาก
14. สามารถสืบค้น จำแนกและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม	4.20	0.79	มาก
15. สามารถประยุกต์ความรู้ คัดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือกและผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ที่ดีสอดคล้องกับ สถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม	4.20	1.03	มาก
16. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนานวัตกรรม และสังคม	4.30	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.24	0.78	มาก

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะ
ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ต่อ)

คุณภาพบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			
17. เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้อื่น	4.20	0.79	มาก
18. มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.50	0.53	มาก
19. สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ	4.40	0.70	มาก
20. สามารถแสดงความคิดริเริ่มและความคิดเห็นที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของตนและของกลุ่ม	4.30	0.67	มาก
21. มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	4.36	0.68	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
22. สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม	4.10	0.74	มาก
23. สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	3.90	0.88	มาก
24. สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา	4.20	0.92	มาก
25. สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.80	0.92	มาก
เฉลี่ยรวม	4.00	0.87	มาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.23	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า ในภาพรวมผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่าคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การมีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและ

สังคม ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.40$) และอันดับสุดท้าย คือ 2. มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน และมีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดีความชั่ว วิเคราะห์ประเด็นปัญหา คุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.30$ เท่ากัน)

2. ด้านความรู้ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ตระหนักในคุณค่าภูมิปัญญาของมนุษย์ อันเป็นรากฐานสำคัญของสังคม ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจ ทางการตลาด การเงิน การผลิตและการรวมทั้งการจัดการองค์กรและ ทรัพยากรมนุษย์ และมีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.20$) และอันดับสุดท้าย คือ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน และมีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพด้านบริหารธุรกิจ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างเท่าทัน ($\bar{X} = 4.10$)

3. ด้านทักษะทางปัญญา ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ และความสามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนาตน องค์กร และสังคม ($\bar{X} = 4.30$ เท่ากัน) รองลงมาคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต่อยอดกรอบความรู้เดิม สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาและประสบการณ์ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม กิจกรรม หรือแนวทางในการบริหารธุรกิจใหม่ สามารถสืบค้น จำแนกและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม และสามารถประยุกต์ความรู้ คิดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือกและผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.20$ เท่ากัน)

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การมีความรับผิดชอบ

ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ และมีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$) และอันดับสุดท้าย คือ เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.20$)

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ความสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.10$) และอันดับสุดท้าย คือ สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.80$)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- กรณีที่นักศึกษามีงานทำงาน ควรมีการกำหนดให้นักศึกษาสามารถเขียนโครงการเพื่อเสนอกับผู้บริหาร โดยโครงการดังกล่าว ควรนำไปปฏิบัติจริงได้และสามารถประเมินผลได้ในเชิงประจักษ์

3.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมสธ. แล้วมีความรู้และทักษะการทำงานเพิ่มขึ้น	4.13	0.64	มาก
2. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อบัณฑิต	4.25	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิตพบว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แล้วมีความรู้และทักษะการทำงานเพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และความพึงพอใจในภาพรวมต่อบัณฑิตอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.25$)

สำหรับการสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่รู้จักมาเรียนที่มสธ. พบว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 87.50 สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่รู้จักมาเรียนที่มสธ.

ข้อเสนอแนะในจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต ในจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาสำหรับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีดังนี้

จุดเด่น เป็นผู้ที่มีความเป็นระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา อีกทั้งยังมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ และยังสามารถประยุกต์ใช้หลักการทางทฤษฎีที่ได้ศึกษามา นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่น ความเพียรพยายาม และความรับผิดชอบต่อหน้าที่

จุดที่ควรพัฒนา ควรเพิ่มเติมทางด้านภาษาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และควรพัฒนาด้านการนำเสนอ การเขียนรายงาน การเขียนเพื่อเผยแพร่ความรู้ และสรุปเนื้อหาเพื่อสร้างความเข้าใจในภาพรวมได้

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต

- ควรส่งเอกสารการรับนักศึกษาใหม่ไปให้องค์กรราชการและเอกชนต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหารระดับต้นที่ดูแลงานด้านปฏิบัติการได้รับทราบข้อมูลการเปิดรับสมัครนักศึกษาใหม่ในสาขาด้านบริหารธุรกิจ เนื่องจาก 1) นักศึกษาที่มาเรียนส่วนใหญ่ต้องมีการลาเพื่อสอบ หรือฝึกปฏิบัติฯ และ 2) การส่งเอกสารจะทำให้องค์กรเหล่านั้นได้รับทราบข้อมูลว่าปัจจุบันมีระบบการศึกษาทางไกลและองค์กรที่สนับสนุนให้บุคลากรมาเรียนจะได้ส่งเสริมให้บุคลากรทราบ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	11	36.67
- หญิง	19	63.33
รวม	30	100.00
2. อายุ		
- 31 - 40 ปี	4	13.33
- 41 - 50 ปี	6	20.00
- 51 - 60 ปี	12	40.00
- 60 ปีขึ้นไป	6	20.00
- ไม่ตอบ	2	6.67
รวม	30	100.00
3. วุฒិการศึกษาสูงสุด		
- ปริญญาโท	18	60.00
- ปริญญาเอก	12	40.00
รวม	30	100.00
4. ตำแหน่งทางวิชาการ		
- อาจารย์	6	20.00
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	4	13.33
- รองศาสตราจารย์	20	66.67
รวม	30	100.00
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต		
- น้อยกว่า 11 ปี	12	40.00
- 11 - 20 ปี	4	13.33
- 21 - 30 ปี	7	23.34
- 31 - 40 ปี	3	10.00
- ไม่ตอบ	4	13.33
รวม	30	100.00
6. ภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- เป็นคณะกรรมการการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร	14	46.67
- เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร	18	60.00

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา
ผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

6. ภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
- เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ ประจำหลักสูตร	18	60.00
- เป็นประธานกรรมการบริหารชุดวิชา	30	100.00
- เป็นอาจารย์ผู้สอน	1	3.33

จากตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.33 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 40.00 จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท ร้อยละ 60.00 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ร้อยละ 66.67 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตน้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 40.00 และมีภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตโดยเป็นประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ร้อยละ 100.00

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

4.2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	มีความชัดเจน			ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา			ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด	4.34	0.35	มาก	4.27	0.32	มาก	3.96	0.30	มาก
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจอันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.22	0.42	มาก	4.27	0.39	มาก	4.08	0.38	มาก
3. เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.28	0.12	มาก	4.22	0.14	มาก	4.15	0.15	มาก
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการและเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	3.95	0.30	มาก	4.04	0.30	มาก	3.94	0.36	มาก
เฉลี่ยรวม	4.20	0.30	มาก	4.20	0.30	มาก	4.03	0.30	มาก

จากตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า

1. ความชัดเจน ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมาคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.28$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{X} = 3.95$)

2. การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจอันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.27$ เท่ากัน) รองลงมาคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.22$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{X} = 4.04$)

3. การตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจอันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.08$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{X} = 3.94$)

4.2.2 โครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา(จำนวน 30 หน่วยกิต)	3.80	0.57	มาก
2. หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา(จำนวน 96 หน่วยกิต)	3.66	0.47	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา(จำนวน 6 หน่วยกิต)	4.23	0.39	มาก
เฉลี่ยรวม	3.90	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า ทุกหมวดวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือหมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา(จำนวน 6 หน่วยกิต) ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา(จำนวน 30 หน่วยกิต) ($\bar{X} = 3.80$) และอันดับสุดท้ายคือหมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา(จำนวน 96 หน่วยกิต) ($\bar{X} = 3.66$)

4.2.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (5 ชุดวิชา)						
บังคับ 4 ชุดวิชา						
10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.40	0.56	มาก	4.37	0.61	มาก
10151 ไทยศึกษา	4.03	0.89	มาก	4.00	0.91	มาก
10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	4.13	0.90	มาก	4.17	0.87	มาก
30205 คณิตศาสตร์และสถิติ	3.83	1.09	มาก	3.83	1.09	มาก

ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้						
10103 ทักษะชีวิต	3.90	0.82	มาก	4.03	0.73	มาก
10121 อารยธรรมมนุษย์	3.76	0.83	มาก	3.90	0.86	มาก
10131 สังคมมนุษย์	3.90	0.82	มาก	3.97	0.87	มาก
10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต	3.97	0.82	มาก	4.07	0.92	มาก
10152 ไทยกับสังคมโลก	3.79	0.82	มาก	3.96	0.88	มาก
10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร	2.59	1.12	ปาน กลาง	2.45	1.15	น้อย
2. หมวดวิชาเฉพาะ (16 ชุดวิชา)						
กลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา						
30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ	4.23	0.73	มาก	4.24	0.69	มาก
30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ	4.10	0.76	มาก	4.14	0.74	มาก
30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด	4.20	1.06	มาก	4.20	1.06	มาก
30211 องค์การและการจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์	4.13	1.07	มาก	4.17	1.09	มาก
32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	4.07	0.91	มาก	4.10	0.92	มาก
60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	3.93	1.08	มาก	4.03	0.91	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี (1 ชุดวิชา)	4.38	0.70	มาก	4.31	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม	3.92	0.89	มาก	4.00	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา เห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา เป็นวิชาบังคับ 4 ชุดวิชา และเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารมี ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$)

1.2 หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 30208 การบัญชีการเงิน และการบัญชีเพื่อการจัดการ ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด ($\bar{X} = 4.20$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ($\bar{X} = 3.93$)

1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชาเลือกเสรีมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา เป็นวิชาบังคับ 4 ชุดวิชา และเลือก 1 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 10161 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$)

2.2 หมวดวิชาเฉพาะ (16 ชุดวิชา) ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 6 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด ($\bar{X} = 4.20$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ($\bar{X} = 4.03$)

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี (1 ชุดวิชา) พบว่า ชุดวิชาเลือกเสรีมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

ตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการ

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน 10 ชุดวิชา						
บังคับ 6 ชุดวิชา						
32325 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและการจัดการความรู้	4.20	0.92	มาก	4.20	0.92	มาก
32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	4.30	0.95	มาก	4.30	0.95	มาก

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพ	3.80	1.32	มาก	3.80	1.32	มาก
32328 การจัดการนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง	3.90	1.10	มาก	3.90	1.10	มาก
32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจ	4.40	0.52	มาก	4.40	0.52	มาก
32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
และเลือก 4 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้						
32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร	3.40	0.97	ปานกลาง	3.40	0.97	ปานกลาง
32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	3.11	1.05	ปานกลาง	3.11	1.05	ปานกลาง
32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	3.11	0.78	ปานกลาง	3.11	0.78	ปานกลาง
32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก	3.80	1.14	มาก	3.80	1.14	มาก
32449 การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ	4.00	0.94	มาก	4.00	0.94	มาก
32450 ธุรกิจระหว่างประเทศและการตลาดระหว่างประเทศ	3.90	0.88	มาก	4.00	0.94	มาก
32451 พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดการธุรกิจนำเข้า- ส่งออก	3.70	1.06	มาก	3.80	1.14	มาก
32452 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การแห่งการ เรียนรู้	3.70	1.06	มาก	3.80	1.14	มาก
32453 การพนักงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน	3.80	1.14	มาก	3.50	0.97	มาก
32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน	3.78	1.20	มาก	3.56	1.13	มาก
32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด	3.44	1.01	ปานกลาง	3.44	1.01	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.83	0.97	มาก	3.82	0.97	มาก

จากตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา เห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$)

1.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32449 การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32450 ธุรกิจระหว่างประเทศและการตลาดระหว่างประเทศมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และชุดวิชา 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$ เท่ากัน)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลิภาพมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$)

2.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32449 การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ และชุดวิชา 32450 ธุรกิจระหว่างประเทศและการตลาดระหว่างประเทศมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก ชุดวิชา 32451 พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดการธุรกิจนำเข้า-ส่งออก ชุดวิชา 32452 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้มีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และชุดวิชา 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$ เท่ากัน)

ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชาเอกการตลาด

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน						
บังคับ 9 ชุดวิชา						
32302 การจัดการการตลาด	4.44	0.73	มาก	4.33	0.87	มาก
32316 การจัดการการขายและศิลปะการขาย	4.44	0.88	มาก	4.11	1.05	มาก
32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค	4.63	0.74	มากที่สุด	4.56	0.73	มากที่สุด

ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการตลาด (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
32334 ระบบสารสนเทศและการวิจัยการตลาด	4.67	0.71	มากที่สุด	4.44	0.73	มาก
32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา	4.67	0.71	มากที่สุด	4.44	0.73	มาก
32435 ประสบการณ์วิชาชีพการตลาด	4.56	0.73	มากที่สุด	4.38	0.74	มาก
32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน	4.50	0.84	มาก	4.50	0.84	มาก
32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด	4.67	0.52	มากที่สุด	4.67	0.52	มากที่สุด
32475 การตลาดระหว่างประเทศและการตลาดโลก	4.11	0.78	มาก	3.89	0.78	มาก
และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้						
32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	3.13	1.46	ปานกลาง	3.13	1.46	ปานกลาง
32408 การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก	3.25	1.58	ปานกลาง	3.00	1.41	ปานกลาง
32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย	3.38	1.69	ปานกลาง	2.88	1.46	ปานกลาง
32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการ	3.89	1.45	มาก	3.75	1.49	มาก
เฉลี่ยรวม	4.18	0.99	มาก	4.01	0.99	มาก

จากตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการตลาดพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา เห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 9 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32334 ระบบสารสนเทศและการวิจัยการตลาด ชุดวิชา 32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา ชุดวิชา 32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32475 การตลาดระหว่างประเทศและการตลาดโลกมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

1.2 วิชาเลือก 4 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$

= 3.38) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุติวิชาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุติวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และเมื่อพิจารณาชุติวิชาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 9 ชุติวิชา พบว่า ชุติวิชา 32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาดมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ ชุติวิชา 32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 32475 การตลาดระหว่างประเทศและการตลาดโลกมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$)

2.2 วิชาเลือก 4 ชุติวิชา พบว่า ชุติวิชา 32476 การตลาดสถาบันและการตลาดบริการมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมาคือ ชุติวิชา 32326 การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทยมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$)

ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการเงิน

ชุติวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน						
บังคับ 8 ชุติวิชา						
32303 การจัดการการเงิน	4.50	0.55	มาก	4.50	0.55	มาก
32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน	3.80	0.45	มาก	3.80	0.45	มาก
32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร	4.17	0.41	มาก	4.20	0.45	มาก
32331 ระบบสารสนเทศทางการเงินและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	4.17	0.75	มาก	4.17	0.75	มาก
32332 การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย	4.00	0.89	มาก	4.00	0.89	มาก
32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน	4.33	0.52	มาก	4.33	0.52	มาก
32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศ	4.33	0.52	มาก	4.33	0.52	มาก
32456 ประสบการณ์วิชาชีพการเงิน	4.50	0.55	มาก	4.50	0.55	มาก

ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการเงิน (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เลือก 2 ชุดวิชาจากกลุ่มวิชาการลงทุน						
กลุ่มวิชาการลงทุน						
32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์	4.67	0.52	มากที่สุด	4.67	0.52	มากที่สุด
32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงิน	4.00	0.63	มาก	3.83	0.98	มาก
เฉลี่ยรวม	4.25	0.58	มาก	4.23	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการเงินพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา เห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 8 ชุดวิชาพบว่า ทุกชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ใน ระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32303 การจัดการการเงิน และชุดวิชา 32456 ประสพการณ์วิชาชีพ การเงิน ($\bar{X} = 4.50$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุม การเงิน และชุดวิชา 32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.33$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน ($\bar{X} = 3.80$)

1.2 วิชาเลือก 2 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์มีความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และชุดวิชา 32458 วาณิชธนกิจ และนวัตกรรมทางการเงินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุด วิชาเห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้าง หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 8 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ใน ระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชา 32303 การจัดการการเงิน และชุดวิชา 32456 ประสพการณ์วิชาชีพ การเงิน ($\bar{X} = 4.50$ เท่ากัน) รองลงมาคือ ชุดวิชา 32454 การวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุม การเงิน และชุดวิชา 32455 ธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.33$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน ($\bar{X} = 3.80$)

2.2 วิชาเลือก 2 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์มีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และชุดวิชา 32458 วาณิชธนกิจและนวัตกรรมทางการเงินมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$)

ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน						
บังคับ 10 ชุดวิชา						
32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
32337 การจัดการการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
32338 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวและการ โรงแรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์และการ จัดการธุรกิจตัวแทนท่องเที่ยว	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
32478 การจัดการธุรกิจการจัดประชุม นิทรรศการ และการ ท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการโรงแรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
32480 การจัดการห้องพักและการจัดการอาหารและ เครื่องดื่ม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและการ โรงแรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
32486 การจัดการธุรกิจโรงแรม และภัตตาคารระหว่าง ประเทศ	4.40	0.89	มาก	4.40	0.89	มาก
และเลือก 6 ชุดวิชาจาก 2 กลุ่มชุดวิชาต่อไปนี้						
กลุ่มวิชาความสนใจเฉพาะ เลือก 3 ชุดวิชา						
32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยว อาเซียน	4.50	0.58	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4.50	0.58	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
32487 การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดย่อมและ การจัดการที่พักทางเลือก	4.40	0.89	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม (ต่อ)

ชุดวิชาในหลักสูตร	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเพื่องานอาชีพ เลือก 3 ชุดวิชา						
10171 การใช้ภาษาอังกฤษ	3.60	1.67	มาก	4.40	0.89	มาก
11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.68	0.47	มากที่สุด	4.74	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมพบว่า

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา เห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และเมื่อพิจารณาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

1.1 วิชาบังคับ 10 ชุดวิชา พบว่า 5 ชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาคือ อีก 4 ชุดวิชามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$ และ 4.60) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 32486 การจัดการธุรกิจโรงแรม และกิตติาคารระหว่างประเทศมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

1.2 วิชาเลือก 6 ชุดวิชา พบว่า ชุดวิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ ชุดวิชา 11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชา 10171 การใช้ภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

2. ความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา เห็นว่าเนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในวิชาบังคับและวิชาเลือกพบว่า

2.1 วิชาบังคับ 10 ชุดวิชา พบว่า 5 ชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) รองลงมาคือ อีก 4 ชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้าง

หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$ และ 4.60) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 32486 การจัดการธุรกิจโรงแรม และกัตตาการระหว่างประเทศมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

2.2 วิชาเลือก 3 ชุติวิชา พบว่า ชุติวิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรมมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาคือ ชุติวิชา 11302 ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุติวิชา 10171 การใช้ภาษาอังกฤษ และชุติวิชา 11301 ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$ เท่ากัน)

4.2.4 ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	3.81	0.93	มาก
2. อาจารย์ใหม่ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน (ถ้ามี)	3.54	1.28	มาก
3. การได้รับการพัฒนาทางวิชาการ / วิชาชีพของอาจารย์อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	3.77	1.11	มาก
เฉลี่ยรวม	3.71	1.11	มาก

จากตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุติวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุติวิชาเห็นว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมาคือ การได้รับการพัฒนาทางวิชาการ/วิชาชีพของอาจารย์อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ($\bar{X} = 3.77$) และอันดับสุดท้ายคือ อาจารย์ใหม่ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.54$)

4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล

4.3.1 การบริหารหลักสูตร/การจัดการเรียนการสอน/กระบวนการเรียนการสอน/การวัดประเมินผล

ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร
การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การบริหารหลักสูตร			
1. มีการจัดโครงสร้างและการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน	3.96	1.00	มาก
2. มีระบบและกลไกในการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน (มคอ. 2-7)	3.88	0.99	มาก
3. มีแผนการบริหารหลักสูตรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว	3.62	1.02	มาก
4. มีการดำเนินการตามแผนงานอย่างชัดเจน	3.52	1.05	มาก
5. มีการนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรไปปรับปรุงหลักสูตร	3.69	0.88	มาก
6. ความพึงพอใจในการบริหารหลักสูตร	3.50	0.99	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.70	0.99	มาก
การจัดการเรียนการสอน			
7. มีการวางแผนผลิต /ปรับปรุงชุดวิชาที่ชัดเจน	3.96	1.08	มาก
8. คณะกรรมการผลิตและคณะกรรมการบริหารชุดวิชา มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน	3.96	1.15	มาก
9. มีสื่อที่หลากหลายโดยสามารถเลือกให้เหมาะสมกับการนำเสนอเนื้อหาและผู้เรียน	3.46	0.86	ปานกลาง
10. การนำเสนอของสื่อเข้าใจง่ายและชัดเจน	3.76	0.78	มาก
11. มีการนำเสนอสื่อโดยใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน	3.31	0.79	ปานกลาง
12. มีการจัดการและแก้ปัญหาการใช้สื่อที่เหมาะสม	3.23	0.82	ปานกลาง
13. มีการสอดแทรกผลการค้นคว้า / การวิจัย / การอ้างอิง / ประสพการณ์ในแผนการสอน	3.12	0.88	ปานกลาง
14. มีกระบวนการผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ	3.35	0.94	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.52	0.91	มาก
การวัดและประเมินผล			
15. มีระบบและกลไกที่กำกับดูแลการวัดและประเมินผล	3.62	1.17	มาก
16. การมีส่วนร่วมในการทวนสอบกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 หรือ มคอ. 4 (ถ้ามี)	3.44	1.16	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.53	1.17	มาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	3.93	1.02	มาก

จากตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลพบว่า ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

1. การบริหารหลักสูตร ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดโครงสร้างและการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาคือ ระบบและกลไกในการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน (มคอ. 2-7) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และอันดับสุดท้ายคือ ความพึงพอใจในการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$)

2. การจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การวางแผนผลิต/ปรับปรุงชุดวิชาที่ชัดเจน และคณะกรรมการผลิตและคณะกรรมการบริหารชุดวิชา มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$ เท่ากัน) รองลงมาคือ การนำเสนอของสื่อเข้าใจง่ายและชัดเจนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และอันดับสุดท้ายคือ การสอดคล้องผลการค้นคว้า / การวิจัย / การอ้างอิง / ประสพการณ์ในแผนการสอนความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$)

3. การวัดและประเมินผล ในภาพรวมประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระบบและกลไกที่กำกับดูแลการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และการมีส่วนร่วมในการทวนสอบกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 หรือ มคอ. 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$)

4.3.2 การดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

รายการ	การวิเคราะห์ศักยภาพ		การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การผลิต/ปรับปรุงเอกสารการสอน/แบบฝึกปฏิบัติ	24	80.00	22	73.33
2. การแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาทางการเรียนการสอนผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	23	76.67	20	66.67

ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน (ต่อ)

รายการ	การวิเคราะห์ศักยภาพ		การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. การสอนเสริมแบบต่างๆ (แบบปกติ/เข้ม/เข้มพิเศษ / e-Learning ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต)	23	76.67	20	66.67
4. การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะชุดวิชาต่างๆ (ถ้ามี)	12	40.00	10	33.33
5. การอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ	25	83.33	24	80.00
6. การอบรมเข้มพิเศษชุดวิชา (ถ้ามี)	18	60.00	18	60.00
7. กิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)	17	56.67	15	50.00

จากตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนพบว่า

1. การวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับแรกคือ ประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาได้วิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ ในการผลิต / ปรับปรุงเอกสารการสอน / แบบฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 80.00 และอันดับสุดท้ายคือ ในการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะชุดวิชาต่างๆ ร้อยละ 40.00

2. การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน อันดับแรกคือ ประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาได้นำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ ในการผลิต / ปรับปรุงเอกสารการสอน / แบบฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 73.33 และอันดับสุดท้ายคือ ในการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะชุดวิชาต่างๆ ร้อยละ 33.33

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ดำเนินการหลังจากได้รับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วโดยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับประธานกรรมการบริหารชุดวิชาที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วย จำนวน 6 คน สรุปผลได้ดังนี้

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร

พบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นกรรมการประจำหลักสูตรให้ความคิดเห็น ดังนี้

1.1 การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอว่าควรเปลี่ยนมาตรฐานด้านการจัดการ เป็นมาตรฐานด้านการบริหารธุรกิจ เพื่อให้เจาะจงมากขึ้น โดยให้เพิ่ม “ในระยะยาว”

1.2 การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในโครงสร้างหลักสูตรผู้เข้าร่วมประชุมเสนอว่าควรปรับจำนวนหน่วยกิตในหมวดต่างๆ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ. สำหรับหมวดวิชาเฉพาะ อาจพิจารณาปรับลด โดยเปรียบเทียบกับหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัยอื่นๆ

1.3 การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในเนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอว่าการปรับควรเน้นผลลัพธ์ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยอ้างอิงตามคุณลักษณะของบัณฑิต ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีปัจจัยหลักที่สอดคล้องกับหลักสูตรและคุณลักษณะของนักศึกษา มสธ. คือ ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา

1.4 ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.4.1 ในเชิงปริมาณ : ควรให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยวิชาเอกละ 3 คนและควรมีการวางแผนเตรียมการสำหรับการเกษียณและอาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ

1.4.2 ในเชิงคุณภาพ : ควรให้อาจารย์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในทักษะที่ตรงตามความต้องการของหลักสูตร และสามารถรองรับความต้องการของบัณฑิตได้ เช่น เทคโนโลยี และภาษาในระดับสูง เพื่อรองรับความต้องการของนักศึกษา เป็นต้น

1.5 ควรให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ ในเชิงวิชาการ วัฒนธรรมองค์กร และการปฏิบัติการ การทำงานในสาขา เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานของหลักสูตรและสาขาวิชา พร้อมทั้งมีคู่มือการปฏิบัติการให้อาจารย์ใหม่และชัดเจน พร้อมทั้งมีระบบพี่สอนน้อง

1.6 ความพร้อมของฝ่ายสนับสนุนวิชาการ ควรจะให้มีหลักเกณฑ์การทำงานที่ชัดเจนและเป็นระบบเพื่อความต่อเนื่องในการบริหารจัดการและดำเนินงาน

1.7 บุคลากรฝ่ายสนับสนุน ได้แก่ เลขาหลักสูตร ควรมีการแบ่งหน้าที่การงานอย่างชัดเจนและรับผิดชอบงานหลักสูตรเป็นงานหลักเพื่อให้สามารถทำงานหลักสูตรได้อย่างเต็มที่

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

2.1 การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนะประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1.1 การจัดการและบริหารหลักสูตร จะขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำโดยประธานหลักสูตรซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือ จากคณะกรรมการทุกคน

2.1.2 สำหรับการส่งงาน ควรทำเอกสาร (file) ส่วนกลาง และจัดทำรายงานว่างานชิ้นใด ใครเป็นผู้รับผิดชอบ และมีการรับเอกสารเมื่อใด เพื่อให้ทุกคนทราบความคืบหน้าและติดตามงานต่อไป

2.1.3 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ ครบถ้วน ทันเวลาและใช้ได้จริง เพื่อมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

2.1.4 ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนควรมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางให้นักศึกษาเข้าถึงสื่อต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมีให้นักศึกษา

2.1.5 ระบบข้อมูลการวัดผลและการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล ควรมีการแจ้งข้อมูลให้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทราบอย่างต่อเนื่องและทันเวลา

2.2 การดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

2.2.1 หลักสูตรขาดกระบวนการในการสื่อสารกับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือนักศึกษา แก้ไขปัญหาทางการศึกษา

2.2.2 ผลการวิเคราะห์และข้อมูลที่ได้รับไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้ทันเวลา

2.2.3 ระบบข้อมูลขาดความต่อเนื่องและการบูรณาการข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงและเกิดประโยชน์แก่นักศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

1.1.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหรือการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้เสียในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2556 จำนวน 4 กลุ่ม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างและ/หรือ ประชากร ดังนี้ 1) นักศึกษาปัจจุบัน ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาค การศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 6,008 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 376 คน 2) บัณฑิต ในหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวนประชากร 34 คน 3) ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวนประชากร 34 คน 4) ประธานกรรมการบริหารชุด วิชา ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวนประชากร 30 คน เก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามจากประชากรทั้งหมด และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจาก ประชากรที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับ สำหรับ นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา และแบบบันทึกการ สอนทบทวนกลุ่มจำนวน 1 ฉบับ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนกันยายน 2559 และการ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับประธานกรรมการบริหารชุดวิชาที่เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วย จำนวน 6 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา

1) นักศึกษา จำนวน 291 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21 – 30 ปี จบการศึกษาสูงสุดในระดับ ปวส. ประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน และส่วนใหญ่วิชาเอกการจัดการ

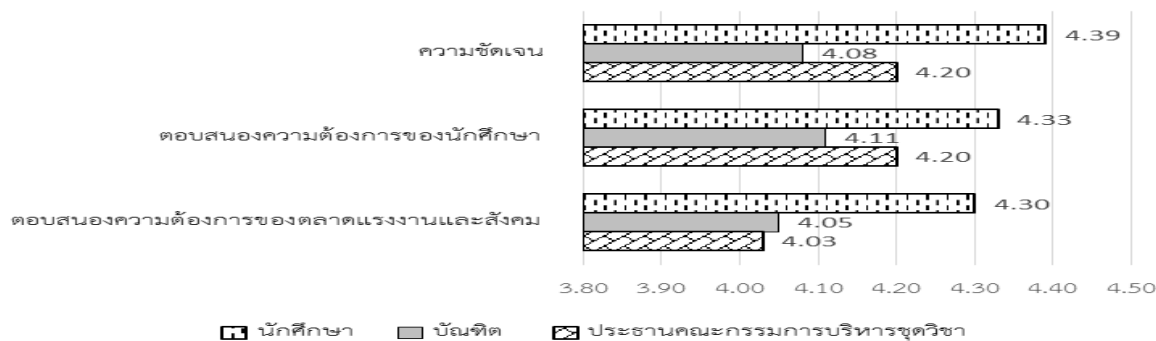
2) บัณฑิต จำนวน 13 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31–40 ปี และ 41-50 ปี สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2557 และประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ และพนักงานลูกจ้างเอกชน

3) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 10 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31 – 40 ปี เป็นผู้บริหารระดับต้น ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ และเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน และมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิตมากกว่า 1 ปี

4) ประธานกรรมการบริหารชุดวิชา จำนวน 30 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.33 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51 – 60 ปี จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตน้อยกว่า 11 ปี และมีภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตโดยเป็นประธานกรรมการบริหารชุดวิชาทุกคน

1.3.2 ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554

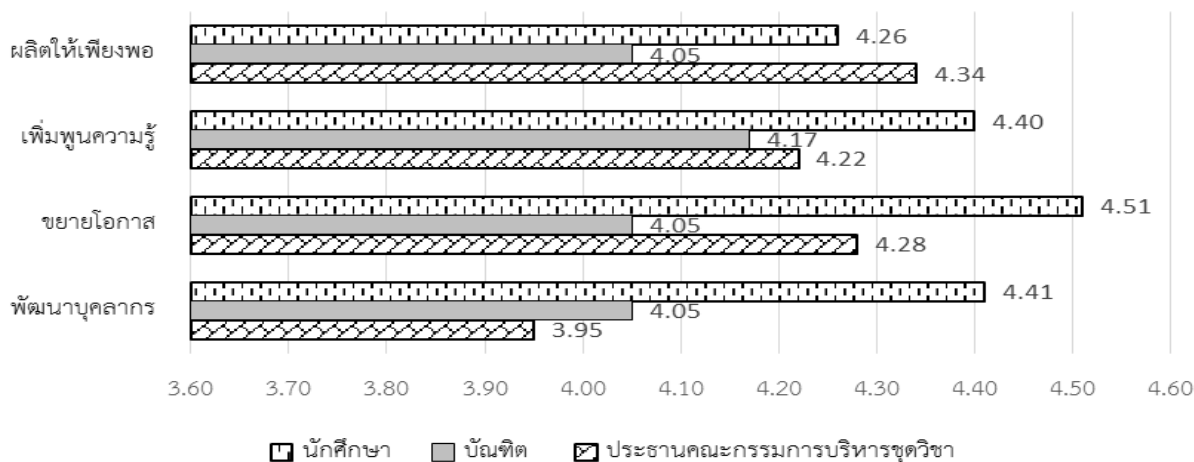
1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบด้วยรายละเอียดด้านความชัดเจน การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา/บัณฑิต และการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

ภาพที่ 5.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวม

จากภาพที่ 5.1 พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับที่สูงกว่าบัณฑิตและประธานกรรมการบริหารชุดวิชาทุกด้าน คือ ความชัดเจน ($\bar{X} = 4.39$) การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.33$) และการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ($\bar{X} = 4.30$)

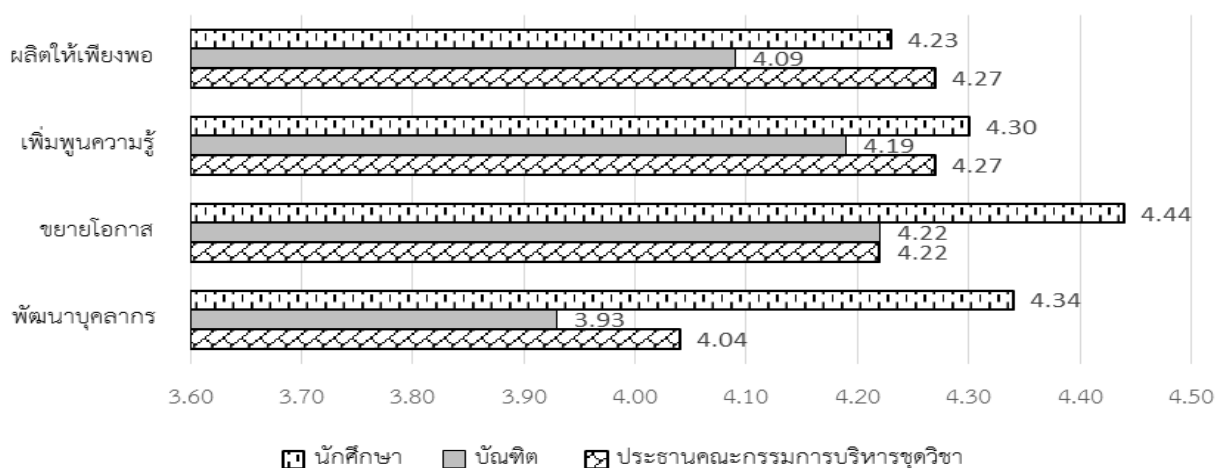
เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ความชัดเจนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นเพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการ บริหารธุรกิจ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน

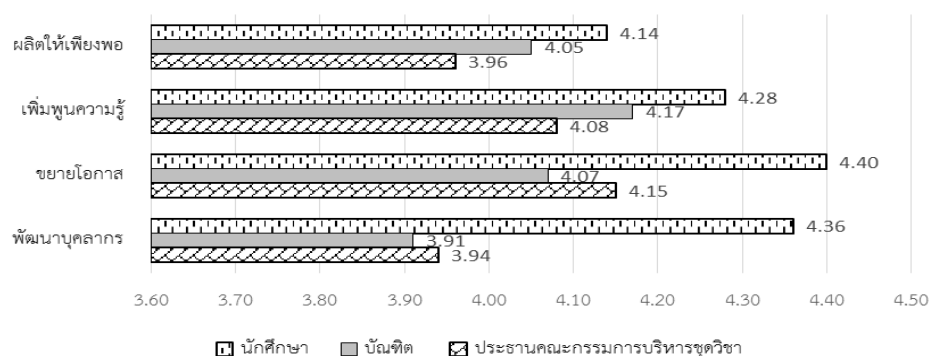
ส่วนการตอบสนองความต้องการของนักศึกษา/บัณฑิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยอันดับแรกคือ

เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.44$) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ดังภาพที่ 5.3

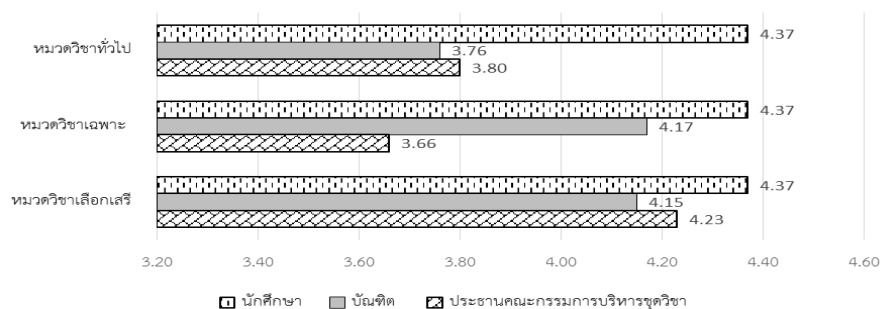
ภาพที่ 5.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของนักศึกษา/บัณฑิต

สำหรับการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยอันดับแรกคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.40$) ตามความคิดเห็นของนักศึกษาเช่นเดียวกัน ดังภาพที่ 5.4

ภาพที่ 5.4 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

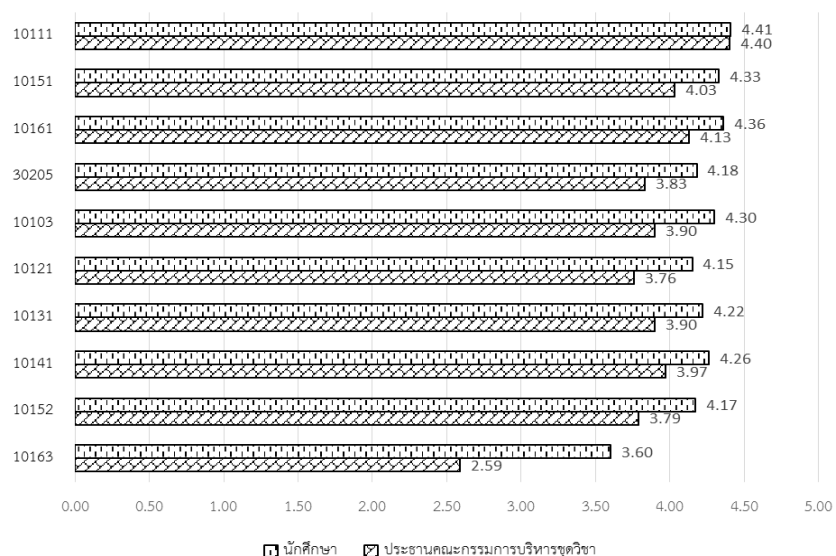
2) โครงสร้างของหลักสูตร

ภาพที่ 5.5 โครงสร้างหลักสูตรในภาพรวม

จากภาพที่ 5.5 พบว่า ในภาพรวมโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดย นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับที่สูงกว่าบัณฑิตและประธานกรรมการบริหารชุดวิชาทุกหมวดวิชา และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา พบว่า ทั้ง 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี อยู่ในอันดับแรก ($\bar{X} = 4.37$ เท่ากัน) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

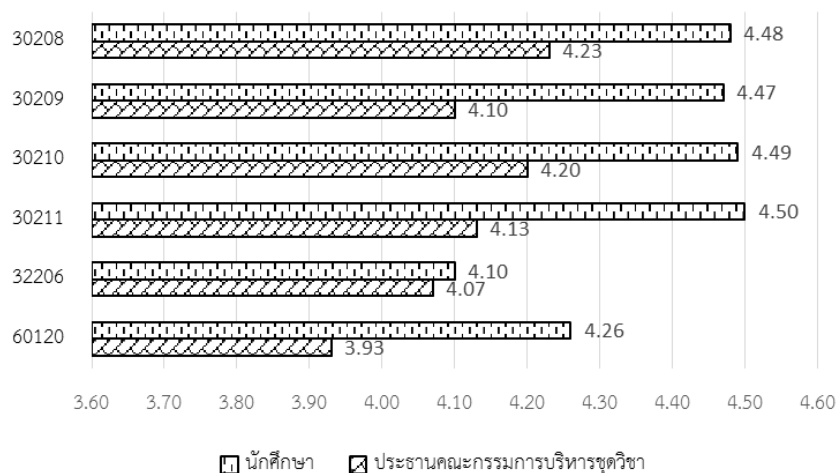
3) เนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตร

ภาพที่ 5.6 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

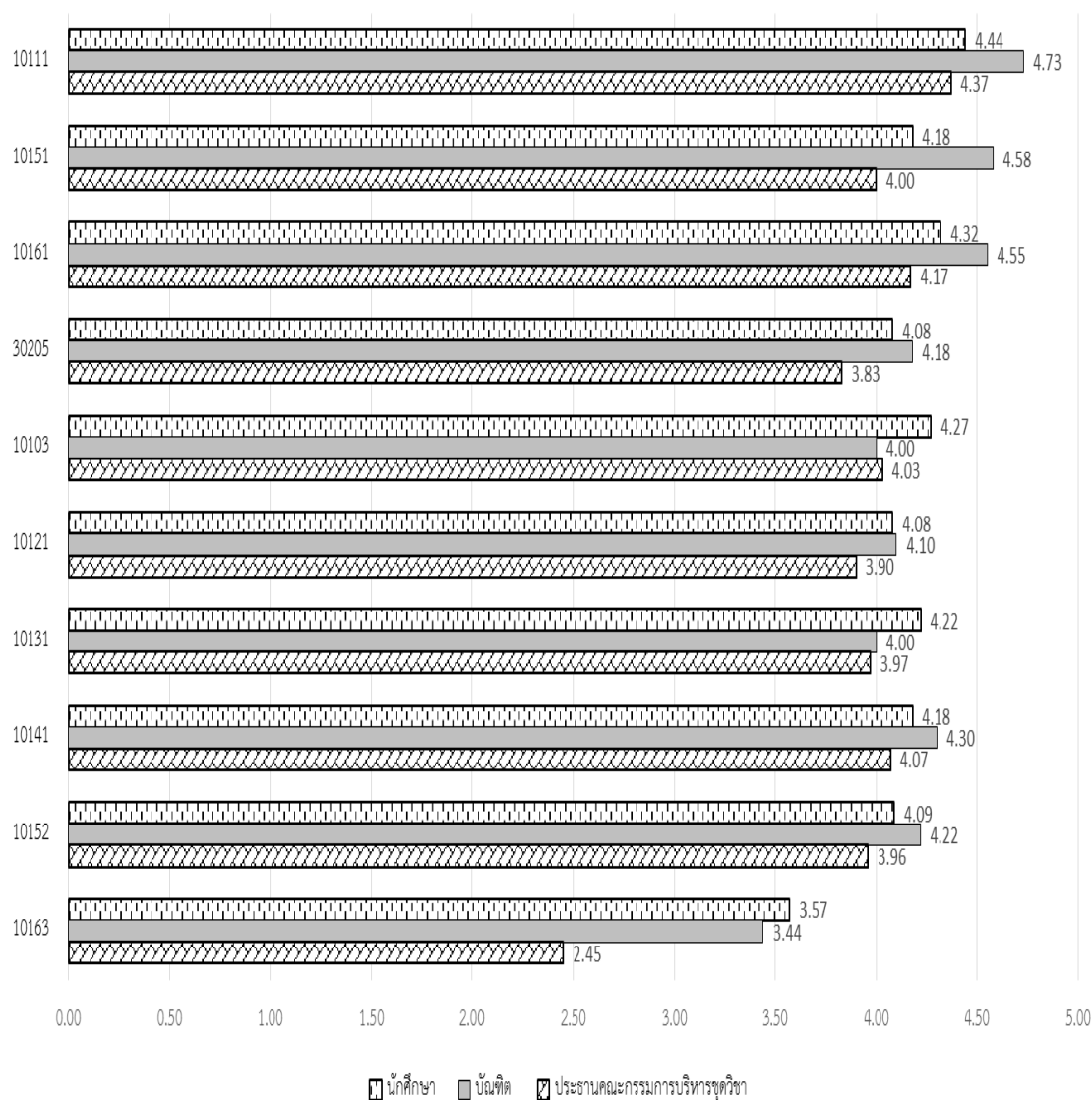
จากภาพที่ 5.6 พบว่า ชุดวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชุดวิชา พบว่า ชุดวิชาที่มีความสอดคล้องเป็น

อันดับแรก คือ ชุติวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา และประธานกรรมการบริหารชุติวิชา ($\bar{X} = 4.41, 4.40$) สำหรับชุติวิชาที่มีความสอดคล้องเป็นอันดับสุดท้าย คือ ชุติวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา และประธานกรรมการบริหารชุติวิชา ($\bar{X} = 3.60, 2.59$)

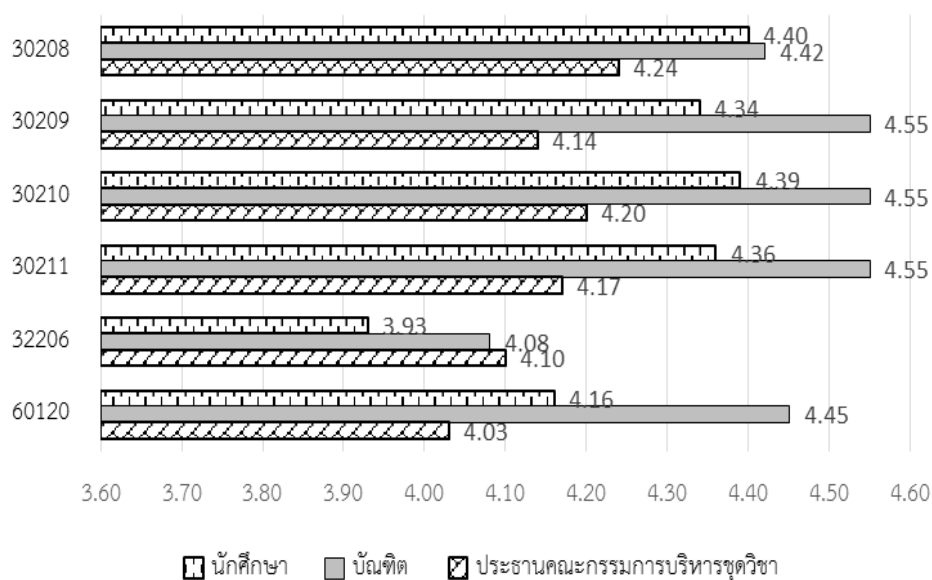
ภาพที่ 5.7 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

จากภาพที่ 5.7 พบว่า ชุติวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชุติวิชา พบว่า ชุติวิชาที่มีความสอดคล้องเป็นอันดับแรก คือ ชุติวิชา 30211 องค์การและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 4.50$) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา และชุติวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ ($\bar{X} = 4.23$) ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุติวิชา สำหรับชุติวิชาที่มีความสอดคล้องเป็นอันดับสุดท้าย คือ ชุติวิชา 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) และชุติวิชา 60120 หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุติวิชา ($\bar{X} = 3.93$)

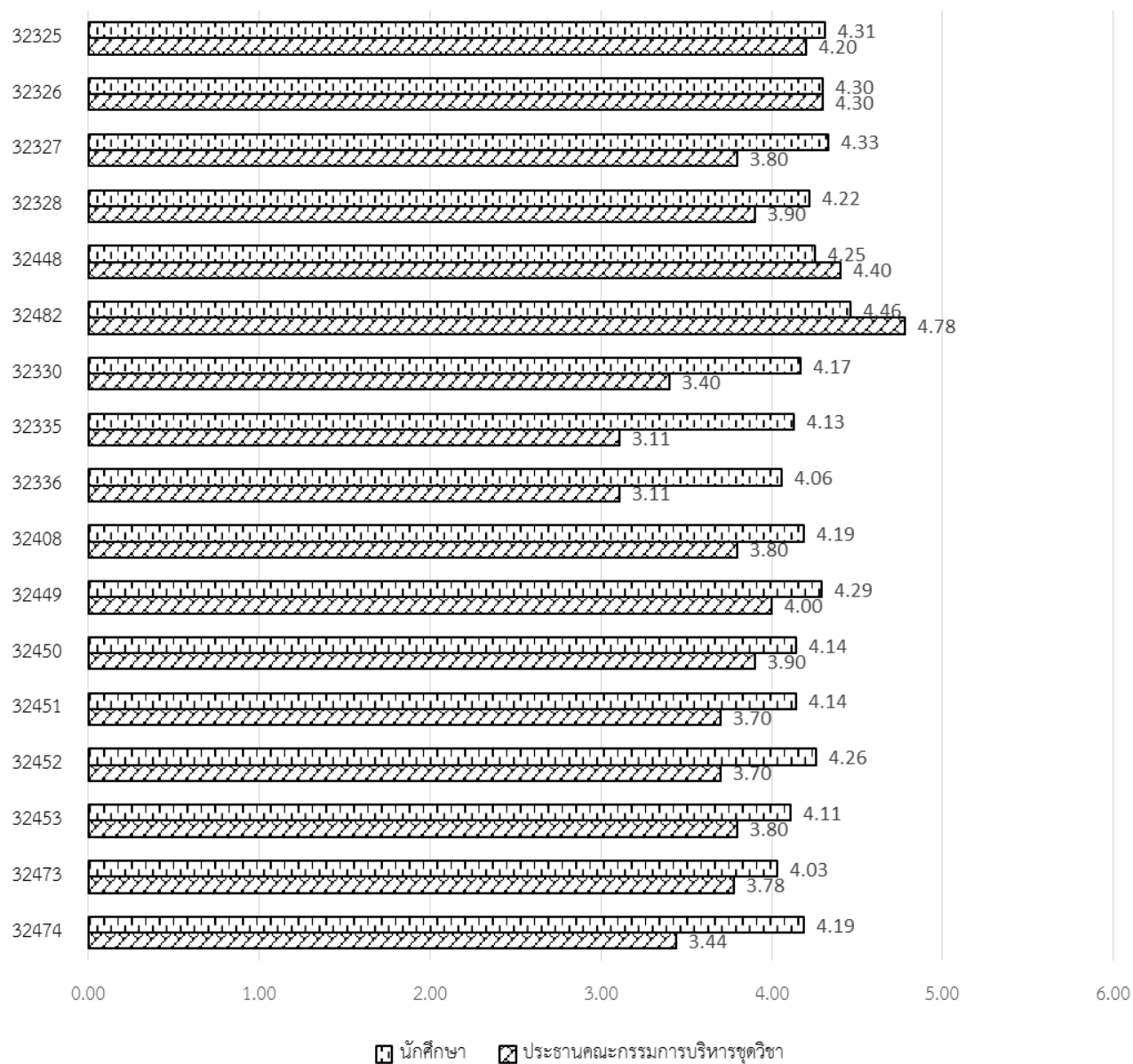
ภาพที่ 5.8 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

จากภาพที่ 5.8 พบว่า ชุดวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชุดวิชา พบว่า ชุดวิชาที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก คือ ชุดวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตามความคิดเห็นของบัณฑิต นักศึกษา และประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 4.73, 4.44, 4.37$ ตามลำดับ) สำหรับชุดวิชาที่มีความสอดคล้องเป็นอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 3.57, 3.44, 2.45$ ตามลำดับ)

ภาพที่ 5.9 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

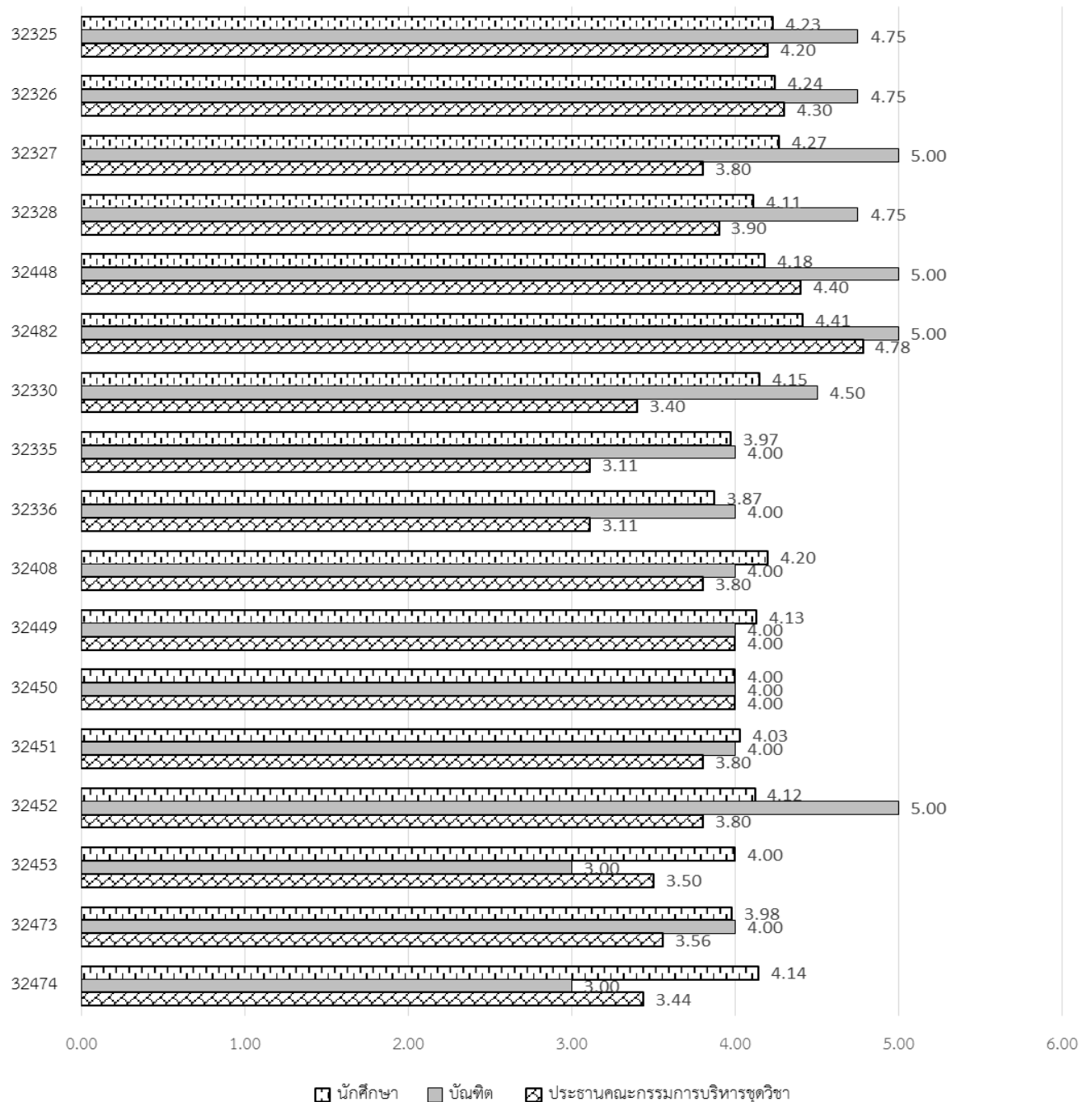
จากภาพที่ 5.9 พบว่า ชุดวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชุดวิชา พบว่า ชุดวิชาที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ชุดวิชา 30209 การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ ชุดวิชา 30210 การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการตลาด และชุดวิชา 30211 องค์กรและการจัดการและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ตามความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X} = 4.55$ เท่ากัน) ส่วนชุดวิชา 30208 การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 4.40$ และ 4.24)

ภาพที่ 5.10 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการ

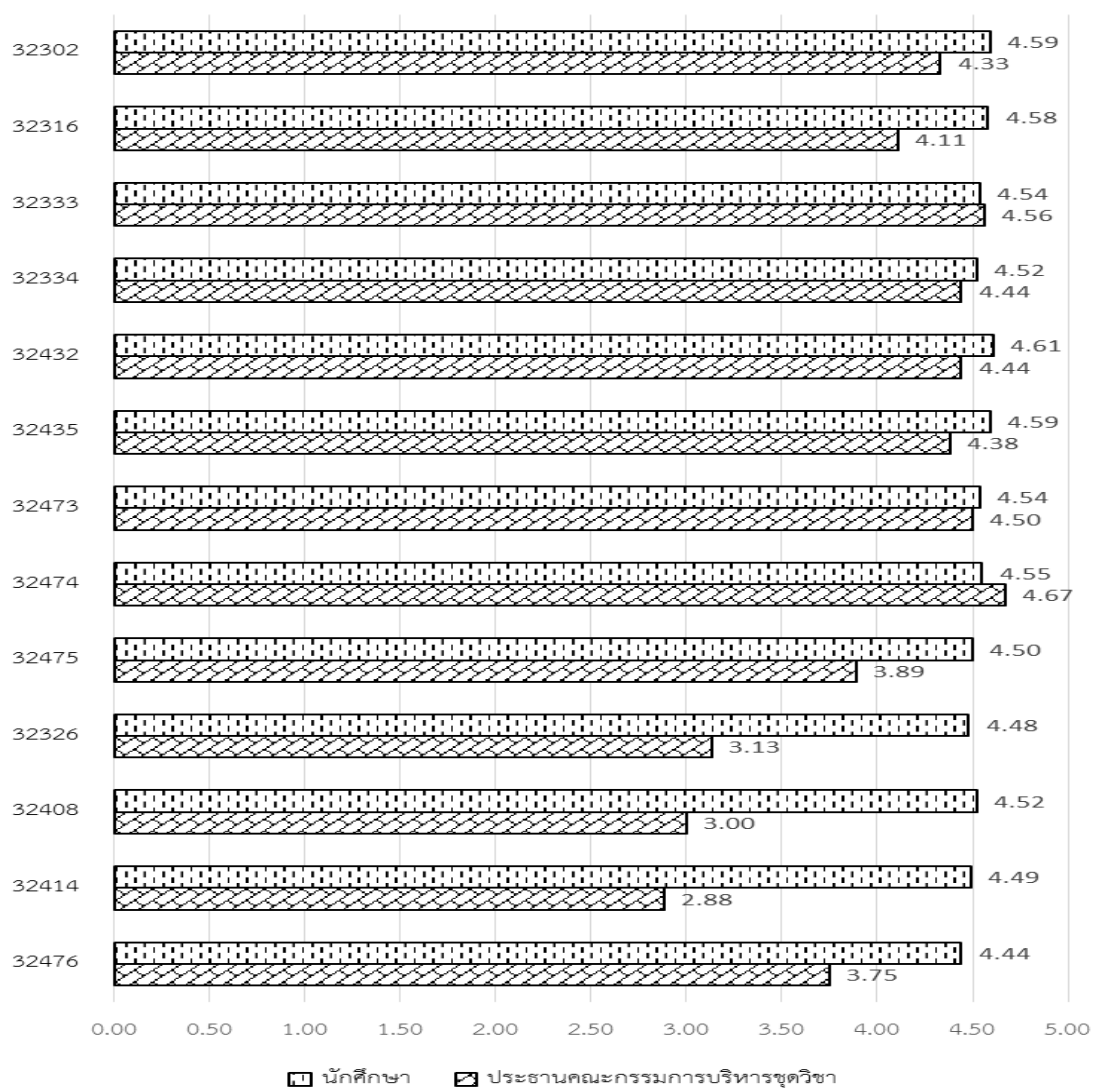
จากภาพที่ 5.10 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า ชุดวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมาก ยกเว้นชุดวิชา 32330 เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการพาณิชย์ การชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชุดวิชา 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน และชุดวิชา 32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด โดยชุดวิชาที่มีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระอยู่ในอันดับแรก คือ ชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ ตามความ

ความเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 4.78$) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และชุดวิชา 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 3.11$ เท่ากัน)

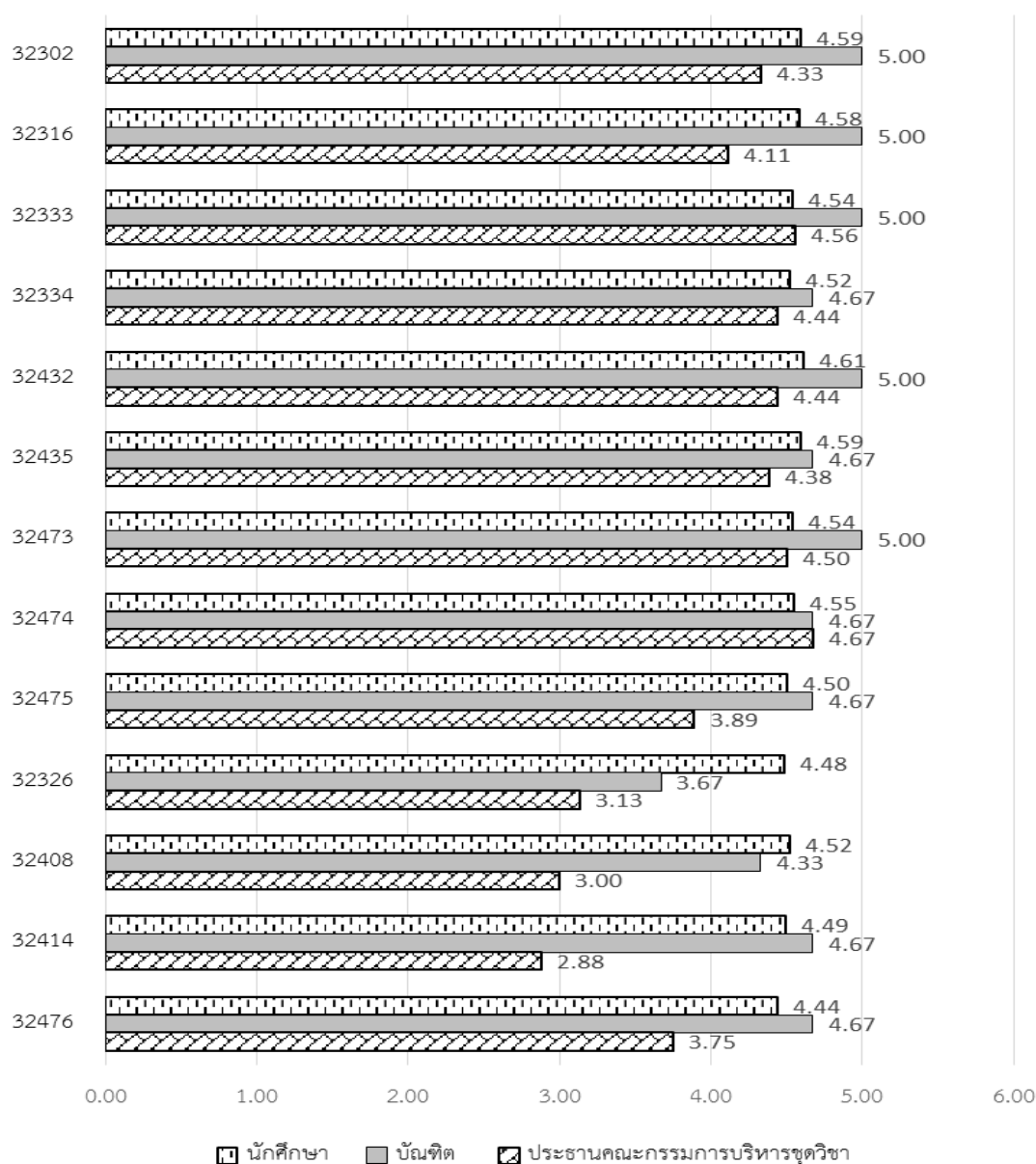
ภาพที่ 5.11 ความเหมาะสมของหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการ

จากภาพที่ 5.11 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า ชุดวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก คือ ชุดวิชา 32327 การจัดการคุณภาพและผลผลิตภาพ ชุดวิชา 32448 การศึกษาความเป็นไปได้และการวิจัยธุรกิจ และชุดวิชา 32482 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ ตามความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X}$ = 5.00 เท่ากัน) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32453 การพนักงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน และชุดวิชา 32474 การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X}$ = 3.11)

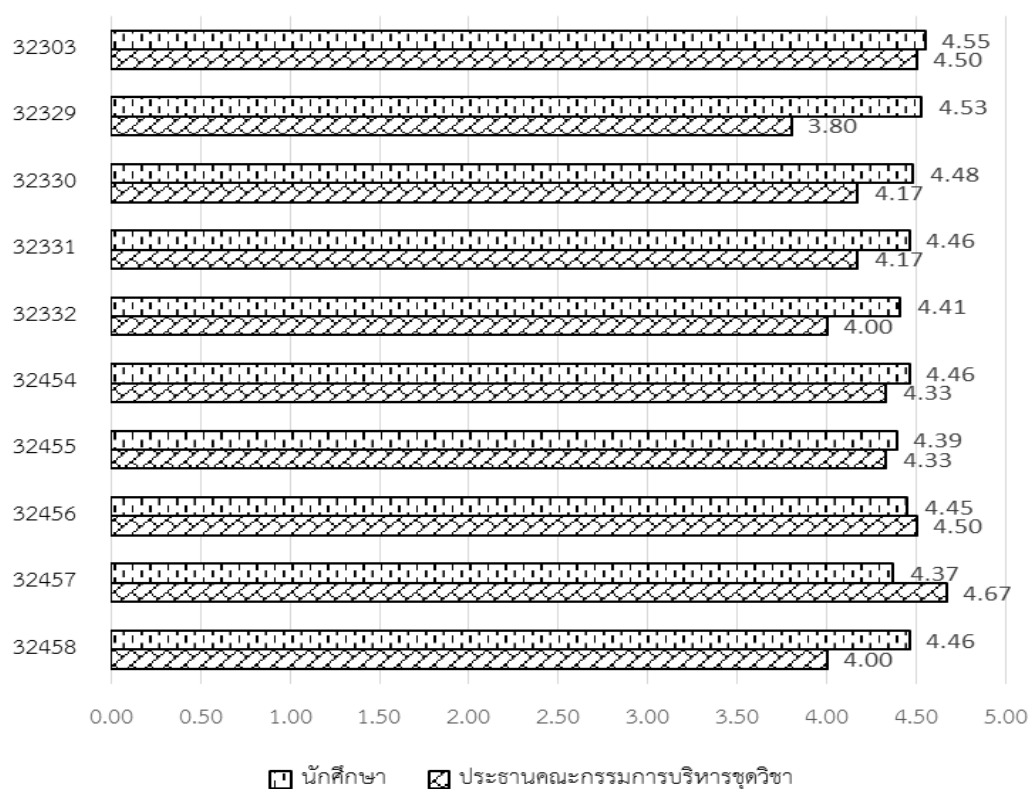
ภาพที่ 5.12 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการตลาด

จากภาพที่ 5.12 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า ชุดวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการตลาดที่มีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระอยู่ในอันดับแรก คือ ชุดวิชา 32302 การจัดการการตลาด และชุดวิชา 32435 ประสบการณ์วิชาชีพการตลาด ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.59$) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 2.88$)

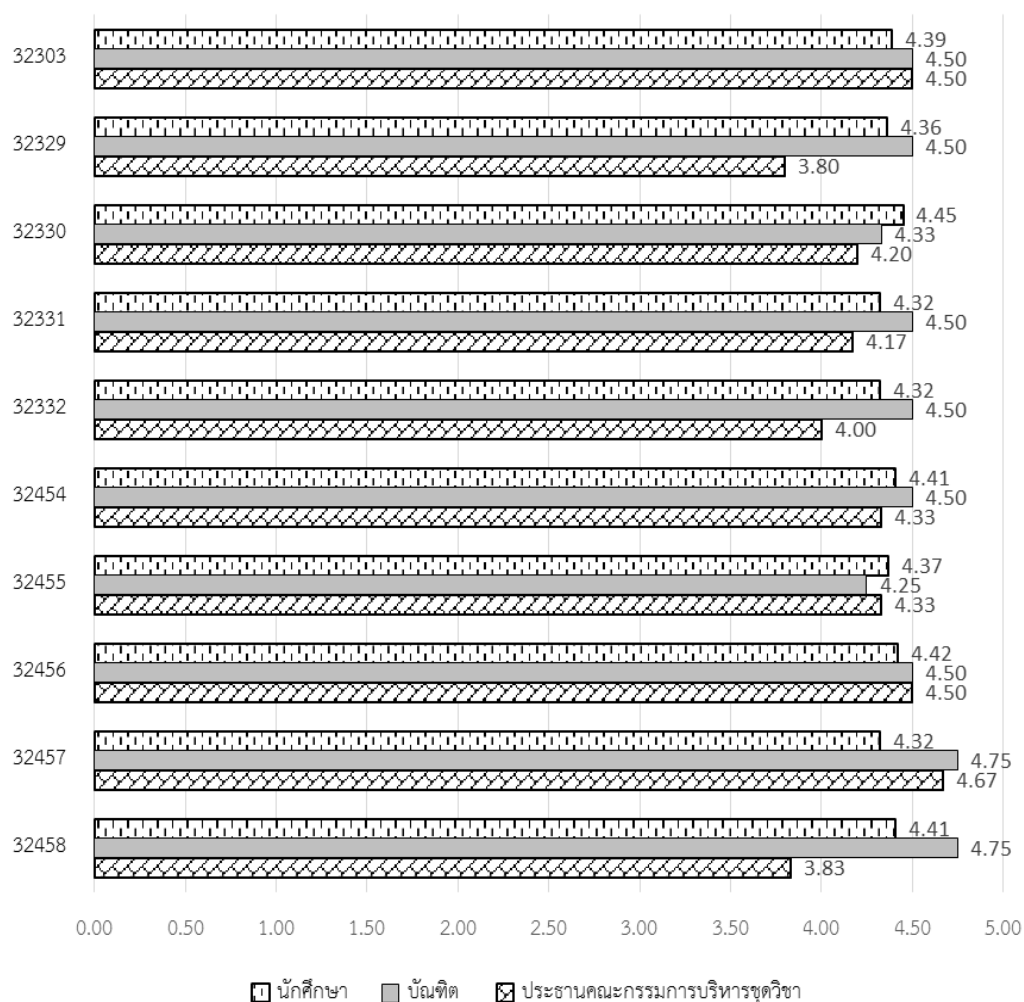
ภาพที่ 5.13 ความเหมาะสมของหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการตลาด

จากภาพที่ 5.13 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า ชุดวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการตลาดที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก คือ ชุดวิชา 32302 การจัดการการตลาด ชุดวิชา 32316 การจัดการการขายและศิลปะการขาย ชุดวิชา 32333 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค ชุดวิชา 32432 การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา และชุดวิชา 32473 การจัดการช่องทางการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน ตามความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X} = 5.00$) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32414 การตลาดสินค้าเกษตรกับเศรษฐกิจของไทย ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 2.88$)

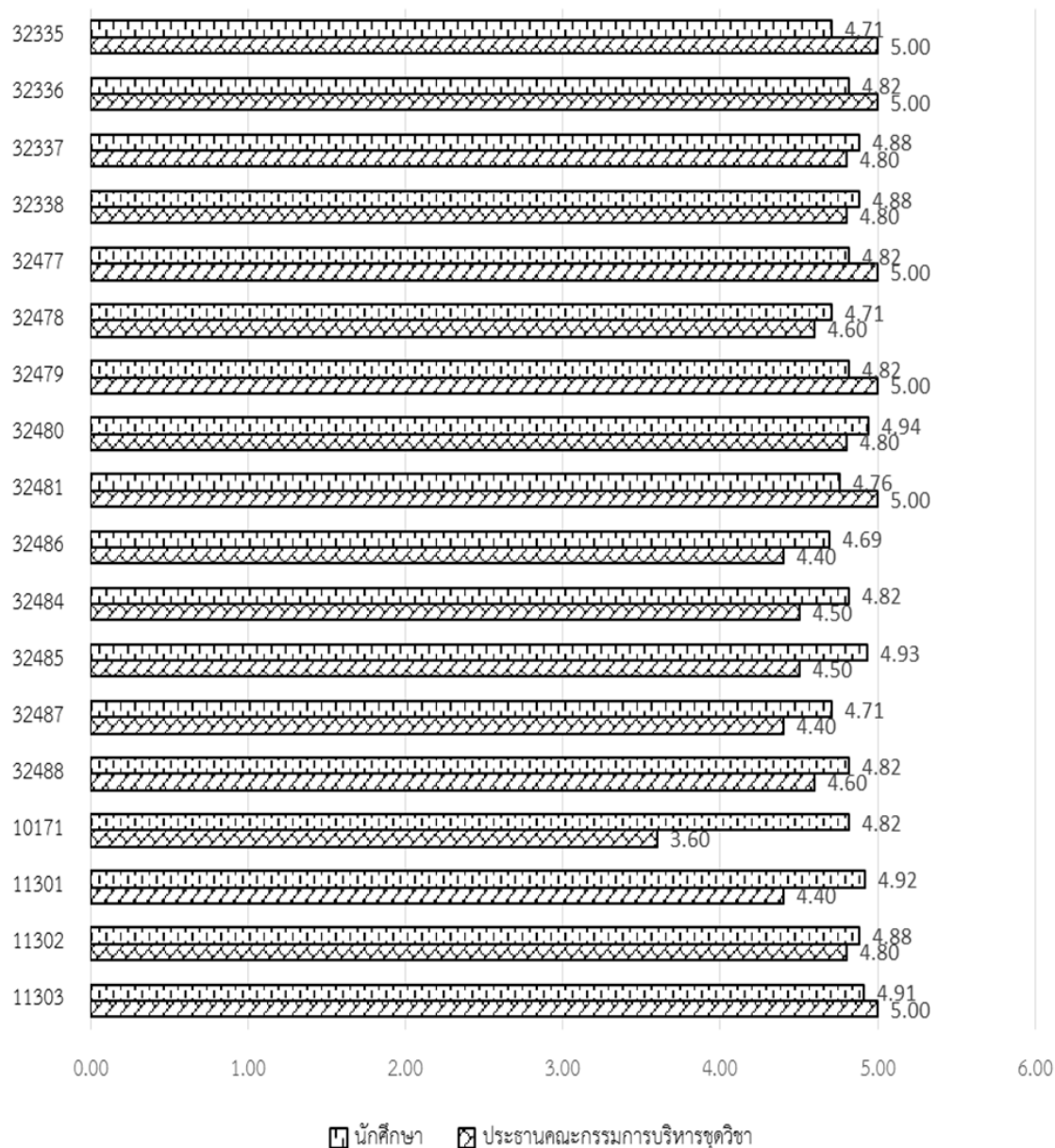
ภาพที่ 5.14 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการเงิน

จากภาพที่ 5.14 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า ชุดวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการเงินที่มีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระอยู่ในอันดับแรก คือ ชุดวิชา 32303 การจัดการการเงิน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.55$) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 3.80$)

ภาพที่ 5.15 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการเงิน

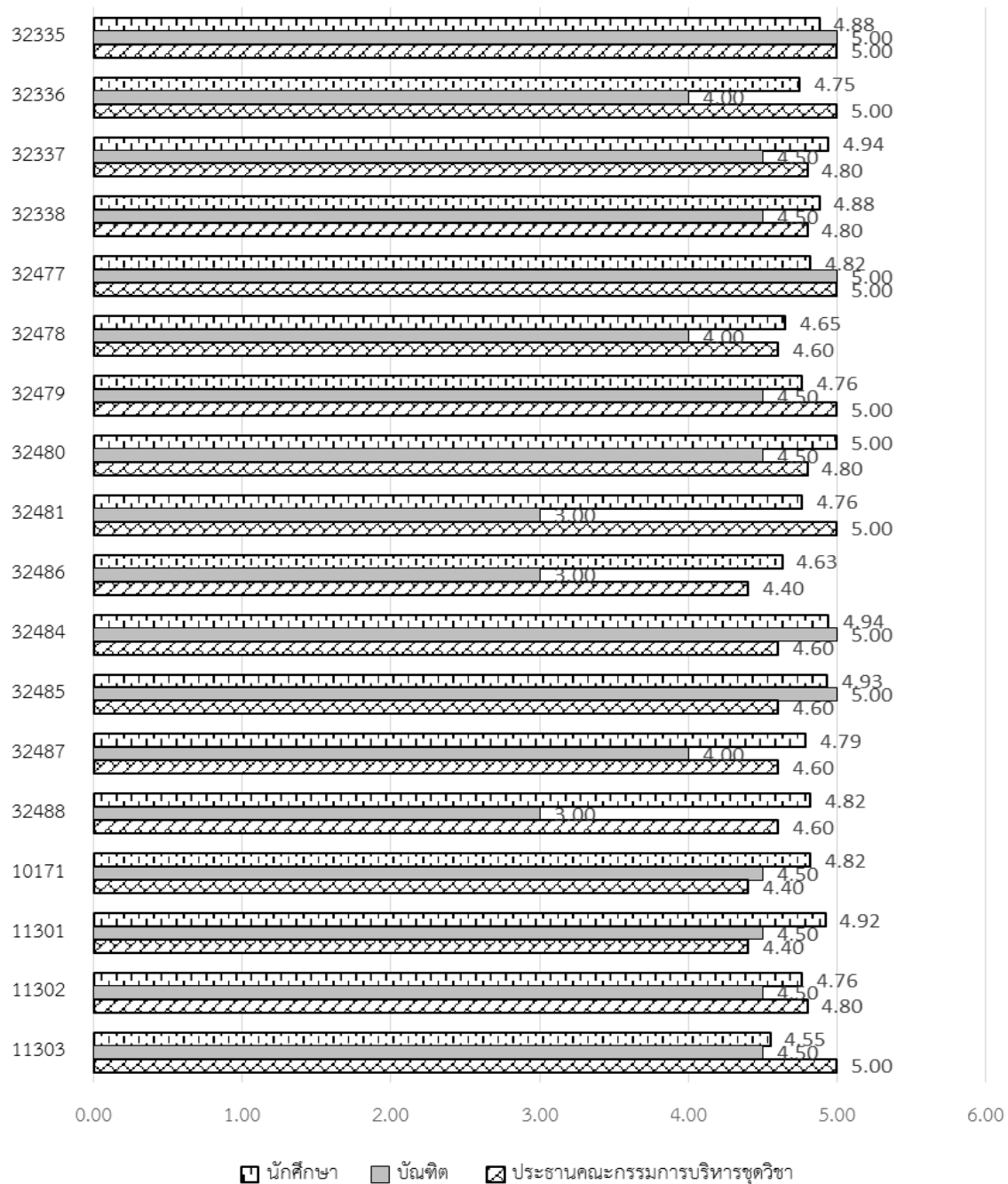
จากภาพที่ 5.15 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า วิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการเงินที่มีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในอันดับแรก คือ วิชา 32457 การลงทุนและการวิเคราะห์หลักทรัพย์ และวิชา 32485 ภาษีเงินได้และนิติกรรมทางการเงิน ตามความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X} = 4.75$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้าย คือ วิชา 32329 การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูง สำหรับนักการเงิน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 3.80$)

ภาพที่ 5.16 ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม

จากภาพที่ 5.16 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า ชุดวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรมที่มีความสอดคล้องของเนื้อหาสาระอยู่ในอันดับแรก คือ ชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชุดวิชา 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน ชุดวิชา 32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์และการ ชุดวิชา 32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการโรงแรม ชุดวิชา 32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม และชุด

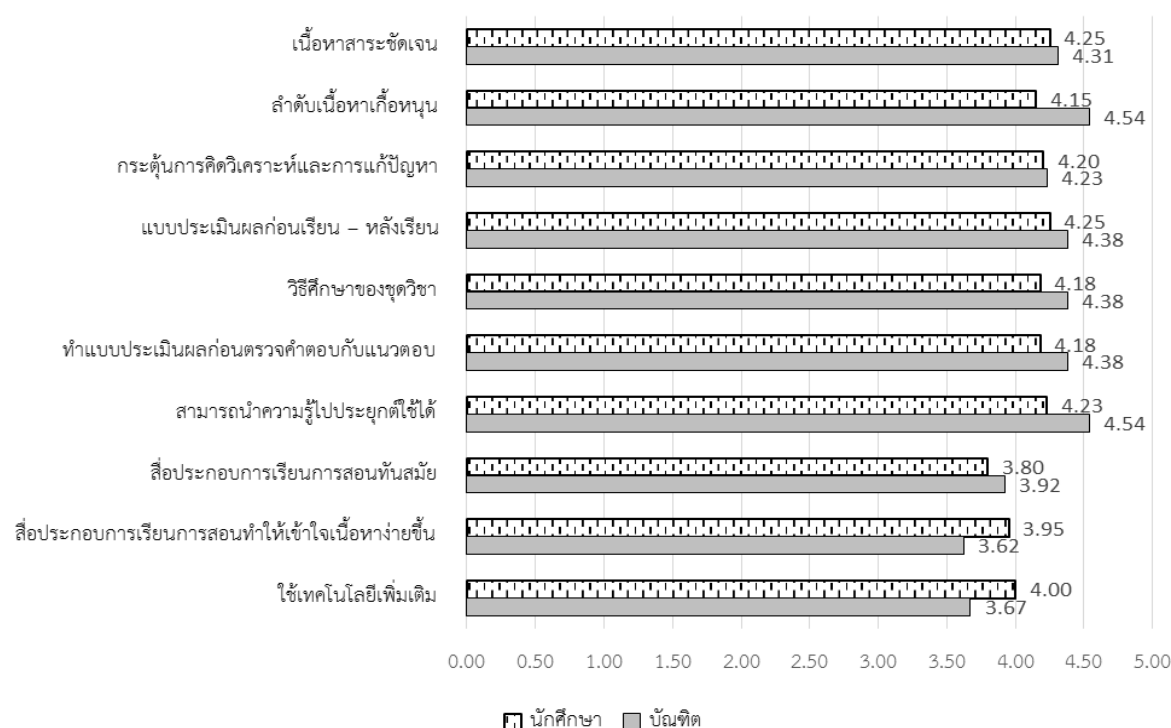
วิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 5.00$ เท่ากัน) และอันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 10171 การใช้ภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 3.60$)

ภาพที่ 5.17 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระหมวดวิชาเฉพาะของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

จากภาพที่ 5.17 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชาเอก พบว่า ชุดวิชาเฉพาะด้านของวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในอันดับแรก คือ ชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชุดวิชา 32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์และการจัดการธุรกิจตัวแทนจำหน่าย ชุดวิชา 32484 ความรู้พื้นฐานของมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยว และชุดวิชา 32485 ความรู้เฉพาะอาชีพมัคคุเทศก์และการบริการใน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ($\bar{X} = 5.00$) และชุดวิชา 32335 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชุดวิชา 32336 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน ชุดวิชา 32477 การจัดการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์และการจัดการธุรกิจตัวแทนจำหน่าย ชุดวิชา 32479 การจัดการโรงแรมและกลยุทธ์การจัดการโรงแรม ชุดวิชา 32481 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม และชุดวิชา 11303 ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ($\bar{X} = 5.00$) อันดับสุดท้าย คือ ชุดวิชา 32488 นวัตกรรมบริการในธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ตามความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X} = 3.00$)

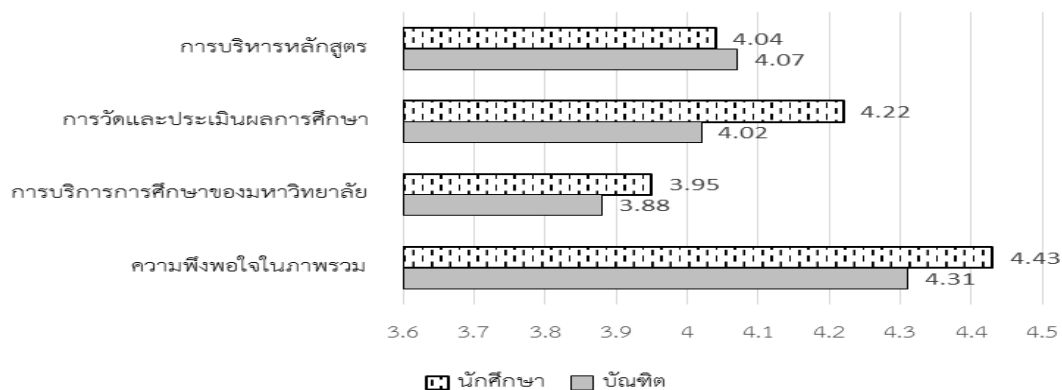
4) เอกสารการสอน

ภาพที่ 5.18 ความเหมาะสมของเอกสารการสอน

จากภาพที่ 5.18 พบว่า เอกสารการสอนและการเรียนการสอนในหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) ตามความคิดเห็นของบัณฑิต

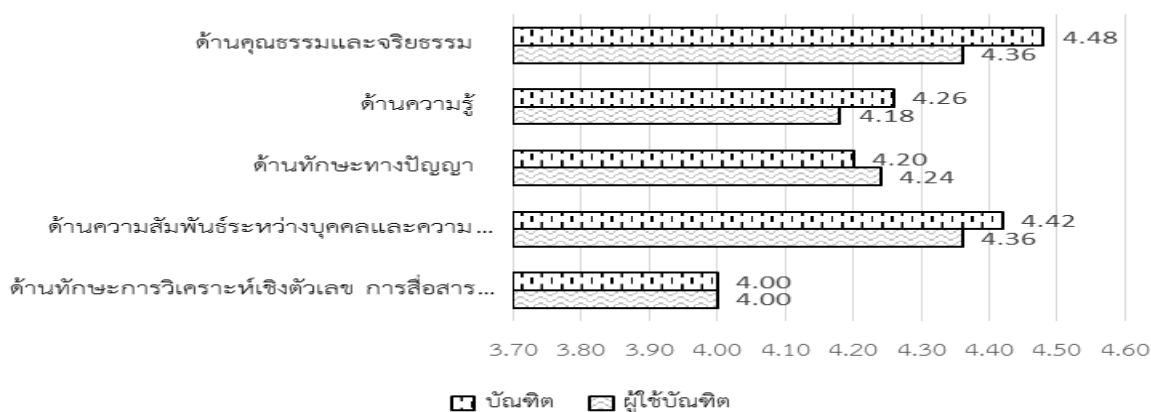
5) ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

ภาพที่ 5.19 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

จากภาพที่ 5.19 พบว่าความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรก คือ ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.43$) และอันดับสุดท้าย คือ การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X} = 3.88$)

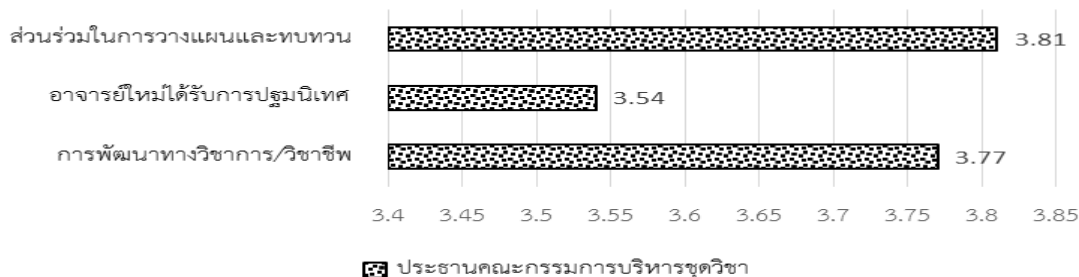
6) คุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาพที่ 5.20 คุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จากภาพที่ 5.20 พบว่าคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช อยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรก คือ บัณฑิตมีคุณสมบัติด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามความคิดเห็นของบัณฑิต ($\bar{X} = 4.48$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.00$ เท่ากัน)

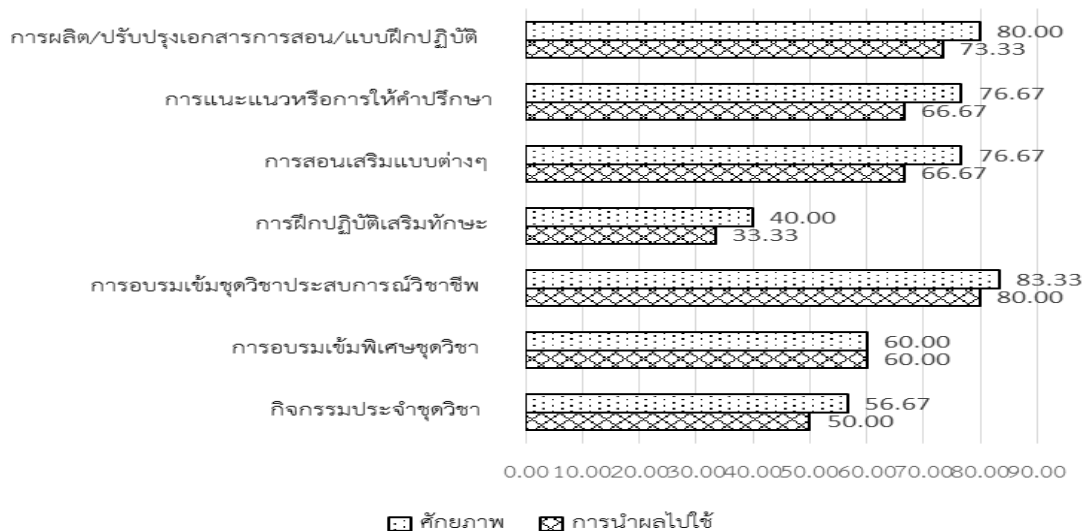
7) ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ภาพที่ 5.21 ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร

จากภาพที่ 5.21 พบว่าความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรก คือ ความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร ($\bar{X} = 3.81$) และอันดับสุดท้าย คือ อาจารย์ใหม่ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.54$)

8) การวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ภาพที่ 5.22 การวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

จากภาพที่ 5.22 พบว่า อาจารย์มีการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยอันดับแรก คือ การอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ (ร้อยละ 83.33 และ 80.00) และอันดับสุดท้าย คือ การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะชุดวิชาต่างๆ (ร้อยละ 40.00 และ 33.33)

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย นำเสนอในประเด็นของปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยเบื้องต้น นักศึกษา บัณฑิต และประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาต่างมีความคิดเห็น

ตรงกันว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 มีความชัดเจน ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนด และประกอบด้วยข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภาครัฐและเอกชนส่งผลให้หลักสูตรมีความชัดเจน ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน

สำหรับเนื้อหาสาระในหลักสูตร หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ส่วนใหญ่เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก คือ ชุดวิชา 10111 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นักศึกษา บัณฑิต และประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชามีความคิดเห็นตรงกันว่าเป็นชุดวิชาที่มีความสอดคล้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอนุชัย ตั้งศุภพรชัย (2546) การประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พบว่าโครงสร้างและเนื้อหาสาระควรมีการเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น วิชาภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ตามนักศึกษา บัณฑิต และประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชามีความคิดเห็นว่าชุดวิชา 10163 ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร มีความสอดคล้องและเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้าย สำหรับหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต นักศึกษา บัณฑิต และประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาส่วนใหญ่ในทุกวิชาเอกมีความคิดเห็นว่าชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพเป็นชุดวิชาที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตรอยู่ในอันดับแรก ยกเว้น วิชาเอกการจัดการการเงิน

2.3 กระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีเอกสารการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีความพร้อม อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน และมีการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ในระดับมากที่สุด ในการอบรมเข้ม

ประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ต่อชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ อย่างไรก็ตาม การได้รับเอกสารการสอนที่ล่าช้าและการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ยังเป็นเรื่องที่นักศึกษาและบัณฑิตให้ความสนใจและต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2555) ซึ่งพบว่าความล่าช้าในการจัดส่งเอกสารการสอน เกิดจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะความล่าช้าในการจัดส่งข้อมูล และความล่าช้าในการผลิตเอกสาร การสอน และเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยส่งเอกสารการสอนแบบลงทะเบียนแบบ pay at post หรือเพิ่มช่องทางการจัดส่งเอกสารการสอนที่ศูนย์วิทย์พัฒนา และสอดคล้องกับบัณฑิตที่เสนอแนะให้นักศึกษาสามารถรับเอกสารการสอนได้ที่มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ สุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2555) ยังเสนอแนะแนวทางการนำเทคโนโลยีการพัฒนา เพื่อสามารถเข้าถึงนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนักศึกษาที่เสนอแนะให้มีการเปิดช่องทางรับกิจกรรมประจำชุดวิชาผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มซึ่ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต เสนอให้หลักสูตรปรับปรุงกระบวนการในการสื่อสารกับ นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา

2.3 คุณภาพบัณฑิต บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาสอดคล้องกันว่าบัณฑิตมีคุณสมบัติด้าน

คุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งทักษะด้านอื่นอยู่ในระดับมาก โดยตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต พบว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีจุดเด่น คือเป็นผู้ที่มีความเป็นระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา อีกทั้งยังมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ และยังสามารถประยุกต์ใช้หลักการทางทฤษฎีที่ได้ศึกษามา มีการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่น ความเพียรพยายาม และความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ อย่างไรก็ตาม บัณฑิตควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมทางด้านภาษาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และควรพัฒนาด้านการนำเสนอ การเขียนรายงาน การเขียนเพื่อเผยแพร่ความรู้ และสรุปเนื้อหาเพื่อสร้างความเข้าใจในภาพรวมได้

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ถึงแม้ว่าผลการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต จะแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมีปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และตลาดแรงงาน และสังคม ผลของการศึกษามีประเด็นที่จะเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1.1 การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร ถึงแม้ว่าจะมีความเหมาะสมแล้วก็ตาม แต่เพื่อให้เกิดการยอมรับอย่างต่อเนื่อง ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อเพิ่มชุดวิชาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศ

3.1.2 การปรับปรุงเนื้อหาชุดวิชา ถึงแม้ว่าจะมีความเหมาะสมแล้วก็ตามแต่เพื่อให้เกิดความทันสมัยอยู่เสมอและสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีในสังคม ควรมีการเพิ่มเนื้อหาในชุดวิชาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษาต่างประเทศเพื่อสนองตอบความต้องการของนักศึกษา ตลาดแรงงาน และสังคมซึ่งก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.1.3 การปรับปรุงด้านการเรียนการสอน ควรมีการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงผู้เรียนมากขึ้น เช่น การสอนทางอินเทอร์เน็ต การใช้ e-learning ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เป็นต้น

3.1.4 การปรับปรุงคุณภาพบัณฑิต ควรเน้นผลลัพธ์ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยอ้างอิงตามคุณลักษณะของบัณฑิต ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีปัจจัยหลักที่สอดคล้องกับหลักสูตรและคุณลักษณะของนักศึกษา มสธ. คือ ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา

3.1.5 การปรับปรุงคุณภาพอาจารย์ผู้สอน ควรมีการนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ โดยอาจารย์ใหม่ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศในเชิงวิชาการ วัฒนธรรมองค์กร และการปฏิบัติการ รวมทั้งการทำงานในสาขาซึ่งเป็นบทบาทที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานของหลักสูตรและสาขาวิชา

3.1.6 การปรับปรุงการบริหารหลักสูตร ควรจัดรูปแบบการทำงานโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยส่งเสริมให้กรรมการบริหารหลักสูตร และกรรมการประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง และวางแผน ทบทวนหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สำหรับงานประจำควรมีการวางแผนปฏิบัติการล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการจัดการ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลจากนักศึกษา เมื่อเข้ามาฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ หรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากนักศึกษาที่ศึกษาในโครงสร้างที่แตกต่างกันตามคุณวุฒิที่ใช้สมัครเรียน และเพื่อลดปัญหาการเก็บแบบสอบถามจากการส่งทางไปรษณีย์ซึ่งมีผู้ตอบจำนวนน้อย

3.2.2 ควรมีการวิจัยติดตามความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลการพัฒนาแบบปัจจัยเบื้องต้น และเป็นข้อมูลพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการศึกษาระบบทางไกล โดยเน้นการทำวิจัยในแต่ละวิชาเอกเป็นระยะ ใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาการบริหาร

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ลิ้มปนาทร และศรีธนา บุญญเศรษฐ์. (2551). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ แขนงวิชาการ
จัดการงานก่อสร้างวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องของสำนักมาตรฐาน
และประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ภาพพิมพ์.
- กัญจนา ลินทรตันศิริกุล. (2554). รูปแบบการประเมินหลักสูตร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการประเมิน
หลักสูตร. หน่วยที่ 3 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ครรชิต ทะกองและคณะ. (2550). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว
(หลักสูตรนานาชาติ). วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จรรยา ดาสาและคณะ. (2553).การประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต.สาขาวิทยา
ศาสตร์ศึกษา กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วิพรินท์.
- ธัญพร ปัญญาทิพย์. (2554).การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและ ประเมินผล
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2556). การวิจัยเบื้องต้น.(ครั้งที่ 9) กรุงเทพมหานคร:สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง พุ่มทอง. (2554). การพัฒนาหลักสูตร. (ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- พรณงาม อารยวุฒิ.(2558). ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทางธุรกิจ. ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาการวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน. หน่วยที่ 4 สาขาวิชาวิทยาการ
จัดการ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2558). การประเมินหลักสูตร: แนวคิด กระบวนการและการใช้ผลการประเมิน.วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 8 (1).
- รัชนี้ พลแสน. (2557).การพัฒนาแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และวาณี บุญยะไวโรจน์. (2551). การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี)
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วิไลวรรณ วิภาจักษณ์กุล. (2551). *การประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2558). *การประเมินหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 จาก http://www.edu.tsu.ac.th/major/old_eva/journal/scan1.pdf
- สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2553). *หลักสูตรการศึกษาสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ปีการศึกษา 2553*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2557). *หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุมาลี สังข์ศรี และคณะ. (2555). *การพัฒนาการบริการสนับสนุนการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 6 (1)*
- อนุชัย ตั้งศุภพรชัย. (2546). *การประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พุทธศักราช 2539*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- อรรวรรณ ประยงค์หอม. (2554). *การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2542) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- Blatthorn, A. A., Boschee, F., Whitehead, B. M., & Basehee, B. F. (2012). *Curriculum Leadership: Strategies for Development and Implementation*. Los Angeles, CA: SAGE.
- Oliva, P. F., & Gordon, W. R. (2013). *Developing the Curriculum*. New York: Pearson.
- Trainor, A., & Graue, E. (2013). *Reviewing Qualitative Research in the Social Sciences*. New York: Routledge.

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ลิ้มปนาทร และศรีธนา บุญญเศรษฐ์. (2551). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ แขนงวิชาการ
จัดการงานก่อสร้างวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องของสำนักมาตรฐาน
และประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ภาพพิมพ์.
- กัญญา ลินทรต้นศิริกุล. (2554). รูปแบบการประเมินหลักสูตร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการประเมิน
หลักสูตร. หน่วยที่ 3 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ครรชิต ทะกองและคณะ. (2550). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว
(หลักสูตรนานาชาติ). วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จรรยา ดาสาและคณะ. (2553).การประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต.สาขาวิทยา
ศาสตร์ศึกษา กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วิพรินท์.
- ธัญพร ปัญญาทิพย์. (2554).การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและ ประเมินผล
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2556). การวิจัยเบื้องต้น.(ครั้งที่ 9) กรุงเทพมหานคร:สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2554). การพัฒนาหลักสูตร. (ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- พรรณงาม อารยวุฒิ.(2558). ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทางธุรกิจ. ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาการวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน. หน่วยที่ 4 สาขาวิชาวิทยาการ
จัดการ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2558). การประเมินหลักสูตร: แนวคิด กระบวนการและการใช้ผลการประเมิน.วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 8 (1).
- รัชณี พลแสน. (2557).การพัฒนาแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และวาณี บุญยะไวโรจน์. (2551). การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี)
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วิไลวรรณ วิภาจักษณ์กุล. (2551). *การประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2558). *การประเมินหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 จาก http://www.edu.tsu.ac.th/major/old_eva/journal/scan1.pdf
- สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2553). *หลักสูตรการศึกษาด้านสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ปีการศึกษา 2553*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2557). *หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุมาลี สังข์ศรี และคณะ. (2555). *การพัฒนาการบริการสนับสนุนการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 6 (1)*
- อนุชัย ตั้งศุภพรชัย. (2546). *การประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พุทธศักราช 2539*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- อรรวรรณ ประยงค์หอม. (2554). *การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2542) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- Blatthorn, A. A., Boschee, F., Whitehead, B. M., & Basehee, B. F. (2012). *Curriculum Leadership: Strategies for Development and Implementation*. Los Angeles, CA: SAGE.
- Oliva, P. F., & Gordon, W. R. (2013). *Developing the Curriculum*. New York: Pearson.
- Trainor, A., & Graue, E. (2013). *Reviewing Qualitative Research in the Social Sciences*. New York: Routledge.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงศ์ มีสมนัย
วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณา ศิลปอาชา
วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มกรรมการบริหาร
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1. ข้อมูลผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน คน (บันทึกในใบรายชื่อ)

ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงวัตถุประสงค์/ชุดวิชาในโครงสร้าง/เนื้อหาสาระ/ความพร้อมของคณาจารย์ในหลักสูตร

2.1 การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

.....
.....
.....

2.2 การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในโครงสร้างหลักสูตร

.....
.....
.....

2.3 การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในเนื้อหาสาระของหลักสูตร

.....
.....
.....

2.4 ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร

.....
.....
.....

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร /การจัดการเรียนการสอน

3.1 การบริหารหลักสูตร /การจัดการเรียนการสอน /กระบวนการเรียนการสอน/การวัดและประเมินผล

.....
.....
.....

3.2 การดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

.....
.....
.....